

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Jncipiens ab Anno Domini CCCC.XL. perueniens vsque ad D.XVIII. inchoatur
ab Imperio Justini senioris: complectitur Annos LXXVIII.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 451. Leonis Pap. Annus 12. Valent. 27. Marciani 2.
Impp.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14573

S. LEONIS PAP. AD RAVIN. ARSLAT. EPISC. LIT. TERA.

bat. Volumus enim eos interesse tractatus; & vniuersa cognoscere, qua per te cupimus ad omnium fratrum & sacerdotum nostrorum notitiam peruenire: charissima hoc dilectionis tua specialiter delegantes. vt sollicitudine vigilantia tua epistola nostra, quam ad Orientem pro fidei defensionis direximus, vel sanctae memoriae Cyrilli, qua nostrum sensibus tota concordat, vniuersis fratribus innotescat, vt certiores effectus contra eos, qui incarnationem Domini prauis per suasibilibus estimans temerandam, spirituali se virtute praeuinciant. Habes probabilem facultatem, qua cum illis Ecclesiam, & Domino nostro Episcopatus tui potius commendare primordia, si haec ita vt credimus atq; mandauimus, impleueris, frater charissime. Quae autem committenda litera non fuerunt, cum praedictorum filiorum nostrorum insinuatione didiceris, charissime, Domini praesens auxilio efficaciter (vt diximus) aut laudabiliter exequemur. Deus te incolumem custodiat frater charissime. Data III. Non. Maij gloriosissimo Valent. Augusto VII. & Abieno V. C. Cons.

riae atque pacificae eidem Anatolio literas reddidit hoc anno Idibus Aprilis, quarum huiusmodi est exordium: Gaudemus in Domino, & in dono gratiae ipsius gloriamur, quia (sicut dilectionis tuae literis, & fratrum nostrorum, quos Constantiopolim miseramus, relatione cognouimus) sequacem te Euangeticam & traditionis ostendit: vt per sacerdotis probabilem fidem miris praesentiam, quod tota Ecclesia eidem credita, nec rogamus cuiusquam erroris habitura, nec musulam haec exordiens habet. Quod verò, lapsus in haereseum Episcopis, vel haereticorum communione foedatis, ad Ecclesiam Catholicam reuerti cupientibus non nisi propriae Ecclesiae communicatio concessa esset, quid praeterca ipsidem indulget S. Leo, ita subdicens in eadem epistola ita declarat: De fratribus vero, quos & epistolis tuis & legatorum nostrorum relatione communiuimus nostra cupidos esse cognouimus, id quod dolent: secunda potentiam, contraque erroris non tenuisse constantiam; sed aliena seculi praebuisse consensum, cum ita eos formidat turbaasset, vt in damnationem Catholicam atque innocentes Antistites, & in receptionem detestabilis prauitatis trepido famularentur obsequio: illud quidem, quod praesentibus & agentibus nostris confisus sum, approbamus, vt suarum interim Ecclesiarum essent communicatione contenti, haec iam per legatos Constantiopolim decreta erant: sed quid his amplius ipse Leo putauerit esse indulgendum, ex verbis ipsius accipe:

LX.

Ex hac epistola intelligis S. Leonem Papam misisse ad Gallicanos Episcopos inuicem atq; famulam illam epistolam de fide Catholica ad Flavianum scriptam; vt non Orientalibus tantum, sed & Occidentalibus innotesceret, quae de Verbi Incarnatione tenere haecenus atque semper tenuisset Ecclesia Catholica. Quae accepta ad Flavianum epistola, Episcopi Gallicarum eadem probe cognita, & in omnibus fidei Catholicae, quam haecenus custodissent, consentire probata, respiciunt ad eundem S. Leonem epistolam illam, quae sine die & Consule data cum habeatur, quam sub dictis anni huius Consulis esse collocandam intelligis, cuius est exordium: Perlatam ad nos epistola beatitudinis vestrae, &c. habetur in recentiori editione Romana epistolarum S. Leonis post eius epistolam quinquagesimam tertiam, non tamen suo loco collocata. Sic igitur pluribus habes epistolis auctum numerum epistolarum S. Leonis Magni, cuius tantae Patris vel vna reperta sententia scriptis mandata magnarum loco diuinitarum fuerat altissima, atque literis antea exaranda.

Sed cum legatis nostris, quos misimus, participata tecum solitudine volumus disponatur, quatenus hi, qui pluris satisfactioibus male gesta condemnant, & accusari se magis eligant, quam tueri pacis & communionis nostrae unitate latentur, ita vt aliqui praedicti anathemate, quae contra fidem Catholicam sunt recepta, damnentur. haec S. Leo, quibus de primis impietatis auctoribus ista subiungit: De nominibus autem Dioscori, Iuuenalis, & Eustathij ad sacrum altare non recitandi, dilectionem tuam hoc docet custodire, quod nostri ibidem constituti faciendum esse dixerunt, quod quidem honoranda S. Flavianus memoria non recipiunt, & a gratia tua Christianae plebis animos non auerant. Nam iniquum nimis est atq; incongruum, eos, qui innocentes & Catholicos sua persecutione vexarunt, sanctorum nominibus sine discretionis miseri: cum damnata impietatem non deserentes, ipsi se sua prauitate condemnent: quos conuenit, aut percelli pro profana, aut laborare pro venia. haec ipse. Commendat demum eidem clericos Flavianos, quos vult ab ipso suscipi: sed & Ecclesiam Eusebii Dorilaei Romae hoc tempore agentis vt curet, admonet. Reddidit has ad Anatolium literas S. Leo (vt diximus) hoc anno, Idibus Aprilis.

LXI.

Hoc eodem anno ingens famae vexauit Italiam; adeo vt in media pereantes, filios ad cibum ementium vendiderunt, est de his locupletis testis Valentiniiani sanctio anno sequenti mense Ianuario data, qua praecipitur, vt parentibus liceret redimere filios: meminit autem huius penuriae istis verbis: Notum est proximè obsequissimam famem per totam Italiam defuisse, coactos homines & filios parentes vendere; vt discrimen infantum mortis effugerent. Tantum inuicem te miseranda macies & leuata percuntium pallor extorsit, vt totius, quae natura concepit, amoris obliti, alienare suos, pietatis genus putarent. Nihil est enim ad quod non desperatio salutis impellat: nihil turpe, nihil vetustum creditur sciri: sola cura est, vt qualicumq; sorte viuatur. haec Imperator. Sed & peste laborasse Italiam, Gelatius Papa testatur. Atque haecenus de rebus gestis praefatis anni.

Eadem quoque die idem sanctissimus Pontifex ad Marcianum Imperatorem literas dedit, quibus immensus illi de suscepto Catholicae fidei patrocinio gratias agit: aliam insuper addidit ad Pulcheriam Augustam; cuius studium cum aduersus Nestorianam, tum aduersus Eurychetem plurimum commendans, gratias pariter agit immortalis de honorifice ab ea susceptis Apostolicae sedis legatis, de quae restitutis damnatis Episcopis, & sacris reliquijs sancti martyris Flavianii cum honore Constantiopolim translatis, & alijs ab ea sanctissime gestis. Commendat insuper eidem Eusebii Dorilaei Ecclesiam. Hic quidem Romam ad ipsam Leonem Pontificem, vt ab eo in sedem suam restitueretur, venit: qui fidei Catholicae professione eidem oblata, ab ipso Summo Pontifice susceptus est. De hac enim ipsi professione ipsemet Eusebius meminit in sacrosancto Concilio Chalcedonensi verbis istis: Hanc regulam sanctissimo Patre in urbe Roma relogi; praesentibus clericis Constantiopolitanis, tamq; suscepit, &c. Erant isti, qui Romae aderant, ab Anatolio cum eius fidei professione missi, quorum ipse Leo meminit in epistola ad Iulianum: Post haec agi ceptum de Synodo vniuersali cogenda: quod quidem magna industria summamq; diligentia a Leone Romano Pontifice Marcianus Imperator exoptet; sed ipse Pontifex ob ingruentes Hunnorum exercitus Gallias detestantes & iam Italiam cogitantes, ad opportunius tempus existimabat differendum esse vniuersale Concilium: verum quod Marcianus in operis esse videret quamprimum ab his dissensionibus causa Eurychetis obortis pacatum reddere Romanum Imperium, alios decreuit mittendos Constantiopolim legatos, qui Synodo inter-

b. Olof. in Andron.

IESV CHRISTI

Annus 451.

LEONIS PAP. VALENT. 27. IMP. MARCIANI I. Annus 12.

I.

QUADRINGENTESIMVS quinquagesimus primus Christianus letis auspicijs Consulatus religiosissimi Imperatoris Marciani cum collega Adelfio apertur, memorabilis Magni Concilij Chalcedonensis pacifica celebratione: de quo nos acturi, quae ante ipsum praesensere, res gestas diligenter narratione in medium adducemus. At primum de legatis Apostolicae sedis Abundio atque collegis dicendum. Hos quidem de rebus gestis ad S. Leonem Papam relationem misisse vna cum Anatolij Constantinopolitani Episcopi epistola fidei professionem continente, ex eiusdem S. Leonis literis constat: Quam cum ipse S. Pontifex accepisset, atq; eam in omnibus intellexisset esse Catholicam, in omnibus assentientem ijs, quae in epistola ad Flavianum conscripta erant; gratulato-

inter-

ANATOLIVS PROFESIONEM FIDEI MITTIT AD S. LEONEM PAPAM.

ANATOLIVS PROFESIONEM FIDEI MITTIT AD S. LEONEM PAPAM.

intercessit: cuius rei causa has primam ad ipsam Marcianum Augustum litteras dedit, quibus in primis admonet consultum esse debere Ecclesiasticam antiquitatem, nec patere Filij Dei incarnationis sacramentum ab Apostolis Ecclesie traditum, quasi recens dogma, in controuersiam adducendum. Sed audi ipsam Leonis Papae ad Imperatorem breuem epistolam:

Quoniam per Constantinopolitanos clericos ad peccatum vestram antea scripsim: sumptis tamem clementia vestra litteris per vicum illud presertim Vobis sicut memi Latianum magnam materiam gratulationis accepi, quia studiosissime vos Ecclesiasticae paci agnouit. Cuiusmodi desiderio digna equitate confectur, ut quoniam statum esse cupitis religionis, eundem habeatis & regni. Nam inter Principes Christianis Spiritu Dei conformans concordiam, gemina per totum mundum fiducia laboratur: quia profectum charitatis & fidei vitorumq; armorum potentiam insuperabilem facit, ut propitius per vnam confessionem Deo, simul & hereticae falsitatis & barbarae destrinator hostilitatis, gloriosissime Imperator.

Audiat igitur per Imperialem auctoritatem huiusmodi concilio, confederatis peccatis vestram pro sacrauitate salutis humanae incantate praesidio, ne cuiquam prociaci impudentis, versitate, quasi de iureto quid sequendum sit, statum inquiri: ut cum ad Evangelicae Apostolicae doctrinae nec vno quidem verbo liceat discedere, aut a littere de Scripturis diuinae sapere, vnam deo Apostoli & Patres nostri didicere atque docuerunt: nunc deum indisciplinata moueantur & impie quaestiones, quas olim, mox ut eis per apta filij corda diabolus excitauit, per discipulos veritatis Spiritus Sancti exiit. Nihil autem impium est, ut per paucorum impudentiam ad conciliu copiosissimum & ad carnalium disputationum bella reuocentur: tanquam reparata disceptatione tradendum sit, ut in Eurychis impie senserit, & vtriumque in diebus indicat, qui in sancta memoria Flavianus condemnatione se perculit, & simpliciores quoque, ut in eadem sententiam pronouerentur, impedit quodam multitudine (ut cognominum) ad satisfactionem remedia conuersis, & vtriusque de inconstanti trepidatione postcedunt, non cuiusmodi sit fides, tractandum est, sed eorum precibus quaerit amicum. Unde postremo sollicitudini vestra, quam de indicenda Synodo habere dignamini, per legationem, qua consilium ad clementiam vestram, Deo amouente, peruenit: quisquid ad causam vtriusque arbitror pertinere, plenius atque opportunius suggereret. Dat. nono Kalendas Maij, Adolphio viro clarissimo Consule. haec est prima epistola Leonis ad Marcianum de Synodo Oecumenica cogenda.

VIII. Dedit eodem argumento alias quoque litteras quinto Kal. Iunias, quibus de differenda Synodo agit, & quod habebat in animo, aperit: sed & eandem mota eam ostendit, nimirum ut liberati Episcopi a barbarica hostilitate, liberi ad Synodum se conferrent. Imminerebat (ut diximus) cum Hunnorum exercitu Artilla, de quo in fine anni huius actus sumus. Quinam autem ab eo legati mittantur, nominat, nempe Paschasius Episcopum Liberi in Sicilia, Lucentium Episcopum Afulanum, Bonifacium & Bassilium S. R. E. presbyteros Cardinales, quibus participem adiunxit Iulianum Coensum Episcopum. Interea vero quantum ante diem ab his datis ad Marcianum Augustum a sancto Leone Pontifice litteris, idem Augustus decimo Kalendas Iunias publicam sanctionem edidit de Synodo Oecumenica, ad quam Episcopos conuocauit, Nicæam in Bithynia celebranda: ita enim ipse erat in animo, ibi vniuersale celebrare Concilium aduersus Eurychis heresim, vbi prius inuicem impietas Ariana damnata. De ipsa autem indicatione futurae Synodi ita se habet ad Metropolitanos primum scripta epistola:

Imperatores Caesares Valentinianus & Marcianus Victores & Triumphatores semper Augusti ad omnes vbiq; reuerendos Episcopos.

IX. Omnia ad veram silem & Christianam Orthodoxam religionem tendentia proponenda alij rebus existimamus. Deo enim propitio existente, & nostram Imperium & communes causas meliores fore confidimus. Quia igitur dubitationes quaedam circa Orthodoxam fidem mota sunt, sicut indicant & littere sanctissimi Archiepiscopi felicissima Roma Leonis: placuit nobis proprie sanctum Concilium fieri in Nicæa Bithynia ciuitate: quatenus euoluam concordantibus veritate examinatam, & cessante omnium

stulio, quo quidam abusi, religionem turbauerunt Orthodoxam, vera & saluberrima fidei omni modo manifestetur, ut de cetero omni quaestio & dubitatio auferatur. Unde tua sanctitas cum quantis approbaret reuerendissimi Episcopi sub suo sacerdotio constituti sanctarum Ecclesiarum, expertis habentibus diuinas Scripturas, & in scientia & doctrina Orthodoxa & vera fidei praecantibus eminentibus, ad memoratam Nicæam ciuitatem proximo Kalendis Septembri aduenire iussit. Quisquis autem generalium & omnimodo vtilem futuram Synodum residerit, peccare quidem & circa diuinitatem ipsam, & pietatem nostram offendit. Agnoscat autem tua sanctitas, quoniam nostra pietas adert in ipso Concilio, nisi quadam publice & iustitabilis cura fuerint occupari. haec ad Metropolitanos Episcopos, cuius pariter argumenti extrant ibidem littere datae ad omnes Episcopos decimo Kalendas Iunij.

Interea autem cum ad Synodum Oecumenicam noua legatio esset decreta, reuocata est illa prior anno superiore Constantinopolim missa, cuius legati Romam reueri sunt ante Idus Iunias. Id quidem constat ex alijs litteris eiusdem sancti Leonis Pontificis ad Marcianum Imperatorem datis ipsis Idibus Iunij, quibus de legatorum reuersione mentionem per eodem eadem ipse Romanus Pontifex ab eodem Marciano Imperatore datas accepit litteras, quarum occasione ad eundem ipse scripsit gratias agens de omnibus superius numeratis pro fide Catholica ab ipso diligenter impensis officijs. Excusatur iterum in fine, impossibile esse obinguentia bella complures Episcopos ex Occidente, derelictis suis Ecclesijs, ad Synodum proficisci. Scripsit itidem Idibus Iunij ad Pulcheriam Augustam, ad quam de Eurychis haec habet in fine: De Eurychis auctorem totius scandali & prauitatis auctore hoc clementia vestra praecipiat, ut ab eo loco, qui Constantinopolitanae proximitas vicinis est, longius transferatur, ne frequentioribus solarij conuictis, quos ad impietatem suam traxit, statum. Monasterio quoque ipsius, cui penitentiae indignus, profectus, Catholicum abbas in iubete praeponi, qui illam seruum Dei congregationem & aprauo dogmate liberare, & institutum veritate possit induere: haec de Eurychis ad Pulcheriam sanctus Leo.

Eadem quoque die Iduum Iuniarum ad Anatolium Constantinopolitanum Episcopum litteras reddidit, in quibus inter alia de recipiendis lapsis Episcopis (quod admodum nuerat ante) illud rursus institutum ingerit: nimirum, recipiendos omnes dignos penitentes, qui lenius deliquissent; qui autem alijs malorum fuissent auctores, non ita quidem, sed maturius de his sedis Apostolicae iudicij expectandum. Haud enim in recipiendis huiusmodi delinquentibus, perditorum antesignanis, festinatò currere Romana Ecclesia consuevit: Quae etiam nunquam cuius facinorosissimo delinquenti, veredq; penitentiam inuias penitentiae iusserit: auctoribus tamen criminum, vel vehementissimis eorum fautoribus, se littere conuenit, & derinere diuinus, donec quid de illis esset agendum, maturior consultatio definiret. Ita namq; vidimus haud pridem eundem sanctum Leonem tunc diaconum Sixty Pontifici iuuuile, ne Iulianum audacissimum Pelagianae heretis defensorum ad Ecclesiam reuocarentur statim exciperet. Quod idem factus Pontifex in Eurychianis recipiendis custoditq; omnino voluit. De his enim ad Anatolium ista sunt eius verba, vbi de indulgendo his, qui lenius peccassent, ante scripsit haec:

Petis autem, qui in hac causa grauius peccauerit, & ob hoc superuacuum sibi locum in eadem infelix Synodo vendiderunt? ut humilium fratrum simplicitatem arroganter sua prauitatis aggrauarent: si forte respiciunt, & a sacri iudicij sessione cessantes, in condemnationem proprii conuertuntur erroru: Horum si satisfactio talis accidit, qua non reuerenda videatur: maturioribus Apostolicae sedis consilij reuocetur, ut examinetur omnibus atq; pensis, de ipsi eorum cogitandibus, quid consisti debeat, estimetur. Neque prius in Ecclesia, sicut Dominus voluit presidere, cuiusquam talium (ut ante scripsimus) nomen ad altare recitetur, quam quid de his constitui debeat, verum processus ostendat. haec Leo: atque de his haerentis.

Reacti igitur vbi sunt legati Romam ad Leonem Pontificem, inde ipse remissa: ut ad propria, haud tamem

relectio

X. PRIORVM LEGATORVM RE-DITVS.

d Leo Ep. 44.

e Leo Ep. 45. DE TRANSFERENDO LONGIVE LVY. CHETE HARRIS-ARCHA.

XI. HERTT. CORFM DVCS MAVD FACILE RECIPI-ENDE.

e Leo Ep. 46.

XII.

XIII. SYNODVS MEDIO-LANENS. S. S.

giosè acturi. Etenim S. Abundius vna cum Senatore presbytero, & in hac legatione collega, litteris eiusdem S. Leonis conuenit Eusebium Mediolanensem Episcopum, egitque cum eo, vt prouinciali Conuentu, que scripta esset ad Flavianum de verbi incarnatione doctrina, publicis subscriptionibus se omnes recipere testarentur: quod & impigre curatum est. Conuocans enim ille Mediolanensi Ecclesie subiectos Episcopos, prouinciale Synodum egit. Quid in ea ex sententia S. Leonis actum fuerit: extat de his clara ab eodem Eusebio Synodalis Epistola ad eum de sanctissimum Romanum Pontificem munica chirographo omnium, qui interfuerunt, Episcoporum, inter quos Abundantium mendosè pro Abundio iplo subscriptus legitur: qui quidem præter spectatam eruditionem, egregia quoque vitæ enituit sanctitate, dignusque est habitus vt eius memoria perpetuò in Ecclesia coleretur, relato ipsius nomine inter Sanctos quarto Idus Apellis.

XIV.

Sed & ipse Eusebius, qui Synodo præfuit, ex vitæ patriter sanctitate perpetuam gloriam est consecutus in Ecclesia Catholica, à qua singulis annis eius dies natalis recolitur: cuius pridie Idus Augusti ornauit eum præterea digno epigrammate Ennodius Ticinensis.

XV.

Rursum verò inter alios Episcopos, qui huic Synodo interfuerunt, legitur sanctus Maximus Taurinensis Antistes, cuius cum ob præstantem eruditionem, tum etiam ob insignem vitæ sanctitudinem celebre nomen est in Dei Ecclesia. De ipso enim ista Gennadius habet: *Maximus Taurinensis Ecclesie Episcopus, vir in diuinis Scripturis satius intentus, & ad docendum ex tempore plebem satis sufficiens, composuit in laudem Apostolorum tractatum, & in Ioannis Baptiste natiuitatem, & generalem omnium martyrum homiliam, sed & de capitali Euangeliorum & de Actibus Apostolorum tractatus multos. & quæ sequuntur. Quod autem in fine habet: Moritur Honorio & Theodosio regnantibus, nisi duos Maximos Taurinenses officies (quod à nemine dictum repeti) manifestis deprehenditur error: etenim qui huic Concilio Mediolanensi sub Leone Papa hoc tempore celebrato interfuisse legitur, immo & quem Romano Concilio sub Hilaro Leonis successore præsentem item fuisse, eius Acta declarant, planè longè post Honorij tempora superuixisse eum oportuit, peiuuenisse que saltem ad Domini annum quadringentesimum sexagesimum quintum, portò eius memoriam anniuersario cultu, septimo Kalendaris Iulij, Ecclesia celebrat.*

XVI.

Dum verò in eodem Concilio post Eusebium Mediolanensem subscriptum legis Fauentium Episcopum Regiensem; intelligere potes, alterius Regij, quod est in Gallijs, fuisse S. Prosperum Episcopum, qui his S. Leonis temporibus Regienis Ecclesie præerat Antistes. Ornauit etiam tractatum Patrum confellum S. Crispinus Episcopus Ticinensis, qui & ipse inter sanctos relatus celebratur singulis annis septimo Idus Ianuarias, quo die ex hac vita migrans successorem æquè sanctum reliquit Epiphantum, de quo inferius sapius agendum erit. Extat de eodem Crispino Ennodij Ticinensis epigramma, cuius est exordium:

Salute salde parent: salute, & sepè recepti, Crispum cineres, &c.

XVII.

Disce ex serie subscriptentium (quod & in alijs quoque Concilijs obseruari contingit) non solum prærogatiuæ, sed temporis, quo quilibet Episcoporum sedere cepit, haberi solitam rationem: quod vel hoc vno exemplo intelliges, dum in Concilio Aquileiensi, cui pariter Episcopus Mediolanensis S. Ambrosius præfuit, in ordine subscriptentium Episcoporum ante Diogenem Episcopum Genuesem Philaster, siue Philastrius ponitur Episcopus Brixianus, in hac verò Synodo primo ponitur Pachelis Genuesis Antistes, & post alios subscriptus legitur Octavianus Episcopus Brixianus: Tulerunt sanè iuocem florentissimarum Ecclesiarum Antistites: quarum Brixiana nobilitate sanguine-martyrum, sanctis quoque Episcopis, Philastrio, Gaudencio, & alijs pluribus illu-

stratur: Genuesis etiam nemini cedens antiquitate, sicut Mediolanensis, à S. Barnaba Apostolo se accepisse Euangelium gaudet, & sanctorum martyrum Nazarij & Celsi consuetudine gloriatur, atque sanctis quoque Episcopis Syro, Romulo, Valentino, Felice, atque Salomone siue Salonio magis magisque facta conspicua nitet. Eadem quoque ratione Iustinus Vercellensis Ecclesie Episcopus hic in imo fermè positus reperitur; qui in Concilio Aquileiensi quarto loco legitur collocatus: quod & de alijs pluribus frequenter accidisse cognoscitur.

Sed age iam, quod extat eiusdem Synodi tantà illustratè coronà sanctorum vnicum monumentum, nempe breuem epistolam ad S. Leonem datam hic describamus.

Domino sancto & beatissimo Patri Leoni, Eusebium Mediolanensi Episcopo.

Reuersi, Domino annuente, fratribus nostris, quas ad Orientem fidei causâ sollicitè prouida beatitudo vestra direxerat: de cursuq; litteris, quas per eos tua sanctitas destinauit: omni exultatione in Christo releuatus sum, quod affectum commisit: sed legationis eisdem reportasse, vestra pagina designauit. Nec mirum quòd Dominus nosse Iesus Christus Catholica fidei, quam tinnimus, maiestatis sue gratiam, custodiamq; presertim; quando vos idoneos cultus sui assertores in Apostolis suis sede præfatos coluunt, qui & rectè sentie de incarnatione Dominice sacramento, & eadem potestò rectè custodire. Admoniti ergo fratribus & Crispisopi meo, habitosq; conuentu, vestrarum formam tenuimus litterarum. Nam recensens Epistolam beatitudinis vestra in sacerdotum Domini Concilio, quam sanctus frater & Crispisopi noster Abundius, & conspexerunt meos Senator decelerant, agnitoque eorum narratione (sicut scripta vestra signauerant) rerum gestarum ordine: continuo requisita est, recitatusque epistola, quam fidei assertionem plene digestam ad Orientem dudum sanctitas vestra transmiserat, que ad nos ex vestra ordinatione, sancto fratre & Crispisopo nostro Ceterio mutante, peruenit: clarauit tam plenam fidei simplicitate fulgere, Prophetarumq; etiam assertionibus, Euangelicis auctoritatibus, & Apostolica doctrina restitutum, nitere quodam lucis & veritatis splendore radiare, & omnibusq; sensibus conuenire, quos B. Ambrosius de incarnationis Dominice mysterio sua libro sancto Spiritu excitatus, inseruit.

Et quia omnia maiorum fidei nobis antiquitas tradita totà puritate conueniunt, domine sancte & beatissime Pater: plausit omnibus, quorum subscriptio subter annexa nomina poteris declarare, eos, qui impie de incarnationis Dominice sacramento sentiant, quamuis intellectus sui prauitate à Catholica fidei veritate recedentes, se ipsos dignos abiectione fecerint, suo etiam consensu, auctoritatis vestra præcedente sententiâ, damnatione congruâ persequendos. Litterarum ergo vestrarum formam sancti, modum præscriptæ ordinationis nos seruasse, his per fratrem & Crispisopum nostrum Cyriacum misisse ostendimus. Superest, vt annuente Domino, perfectis rebus, palmam fidei & consummati certaminis coronam quiete perpetuâ retinentes, hoc futuris memorabile seculi relinquatis, vt ab hoc tempore præsentis extinguita impia secta contumacia videatur, vt vobis propugnatoribus in æternum prostrata succumberet. & alia manu: in oculum beatitudinem tuam summa Diuinitas tueatur atque custodiat, domine sancte ac beatissime Pater. sequitur in codice subscriptio tum ipsius Eusebii, tum etiam reliquorum Episcoporum.

Sed cur, inquires, iterum per Abundium & Senatorem missa S. Leonis epistola de Christi incarnatione, si antè iam missam in Gallijs, Eusebius eandem acceperat à Ceterio? Ex his pristinum vsum intellige. Cùm OEcumenicum in Oriente Concilium indiceretur, cui cum haud omnes Episcopi Occidentales interesse possent: quo tamen & ipsi aliquo modo sum ferrent suffragium, soliti erant iidem (si pareretur opportunitas temporis) Romam ad Synodum conuocari, vel saltem iidem absentibus præcipere Romanum Pontifex, vt prouinciales Metropolitanè Episcopi Conuentus cogèrent, ex eisque litteras darent ad ipsum Pontificem, qui lega-

EPISCO-PORVM SVSCRIP-TORVM QVO ORDINE SVSCRIP-TI SOLI-TA.

XIX.

XX.

XXI.

XXII.

XXIII.

XXIV.

XXV.

XXVI.

XXVII.

XXVIII.

XXIX.

XXX.

XXXI.

XXXII.

tos & Latere digreger, non suo ipsius tantum nomine, sed totius Occidentalis Ecclesie. Sic igitur, cum sub Theodosio postremum Concilium Ephesinum indictum esset, hæc opus fuit præstari ab Episcopis Occidentis: rursus verò cum hoc tempore aliud esset indictum Concilium OEcumenicum, eadem requiritur iustitia.

XXI. Inter hæc autem duo ex Oriente presbyteri heretici penitentes Ioannes atque Basilius ad Leonem Pontificem Romanæ se contulerunt, ut coram ipso tum Nestorianam, tum etiam Eurychianam hæresim condemnarent: quo facto, acceptis ab eodem Summo Pontifice litteris datis, hoc anno decimo tertio Kalendas Iulij ad Anatolium, Constantinopolim reuersi sunt. Exhortante adhuc eos putamus Anatolium, quoddam Diocoro, damnato Flavianio, Ecclesie Constantinopolitane fuisse substitutum Antistes: cum alioqui suscipiendi eiusmodi lapsos eadem Anatolio sciamus à S. Leone tributam esse licentiam.

XXII. Eodem verò mense, sexto Kalend. Iulij idem S. Leo ad Matcianum Augusti. de indicta Synodo scripsit epistolam, quâ legatos à se ad eam missos commendat, & fidei Catholicæ patrocinium vt suscipiat, rogat. Sequenti verò die, quinto Kalend. Iulij ad ipsam Synodum Chalcedonem cogendam (locus enim ille delectus postea fuit, vt Imperator ipse præfatus esset) eiusmodi dedit epistolam, quâ de legatis à se missis, qui vice ipsius Synodo præfident, edocuit, deque in eis tractandis admonuit. Falsò tamen habetur incipit ad Synodum Chalcedonensem: nam de eo loco nequiquam fuerat hoc tempore mensis Iunij, quo scripta habetur epistola, ad Imperatorem decretum. Ea autem sic se habet:

Operam quidem, dilectissimi, pro nostri Charitate collig, omnes Domini sacerdoti in vna Catholica fidei deuotione persisterent, nec quemquam gratiã aut formidine potestatum secularium deprauari, vt à via veritatis abscederet. Sed quia multa sepe, qua penitudinem possunt generare, prouenerunt. & superat culpas delinquentium misericordia Dei, atque adeo suspensatur vltio, vt possit locum habere correctio: amplectendum est clementissimi Principis plerumque religionis consilium, quo sanctam fraternitatem vestram ad destruendâ infidias diaboli, & ad reformandam Ecclesiasticam pacem voluit conuenire, beatissimi Petri iure atque honore seruato: adeo vt nos quoque sui litteris iniuicet, vt venerabili Synodo nostram præsentiam præberemus: quod quidem nec necessitas temporis, nec vlla consuetudo poterat permittere. Tamen in hiis fratribus Paschasio & Laurentio Episcopis, Bonifacio & Basilio presbyteris, qui ab apostolica sede directi sunt, me Synodo vestra tractantibus existimet præfident, non abunã à vobis presentiam meam, qui nunc in Vicarij meo adsum, & iam dudum fidei Catholicæ predicatione non desum; vt qui non possis ignorare, quid ex antiqua traditione credamus, non possis dubitare, quid cupiamus.

XXIV. Vnde fratres charissimi, reiectâ penitus audaciã disputandi contra fidem diuinitus inspiratam, vana errantium infidelitas conquiscat, nec liceat defendi, quod non licet credi: cum secundum Enangelicam auctoritatem, secundum Propheticas voces Apostolicamque doctrinam plenissime & lucidissime per litteras, quæ ad beate memorie Flavianum missis, fuerit declaratum, quæ sit de sacramento incarnationis Domini nostri Iesu Christi pia & sincera confessio. Quia verò non ignoramus per prauas emulationes multarum Ecclesiarum statum fuisse turbatum, plurimosque Episcopos, quia hæresim non receperint, sedibus suis pulsos, & in exilia deportatos, atque in locum superfluum alios substitutos: vulneribus hu primis adhibeatur medicina iustitia, nec quisquam ita carcat proprijs, vt alter vtiatur alienis: cum si (vt cupimus) errores omnes relinquunt, gemini quidem perire honor debeat; sed illis, qui pro fide laborauerunt, cum omni privilegio oporteat in proprium reformari. Prioris autem Ephesinæ Synodi, cui beate memorie Cyrillus Episcopus tunc præfuit, in Nestorium specialiter statuta permancant, ne rursus damnata impietas ita sibi in aliquo blandiatur, quia Euryches iustâ damnatione percellitur. Porro enim filii at-

que doctrina, quam eodem quo sancti Patres nostri, spiritu predicamus, & Nestorianam & Eurychianam cum sui auctoribus condemnat pariter & persequitur prauitatem. Data quinto Kalend. Iulij, Adelfio V. C. Consule. Hæc ad Synodum OEcumenicam Iryo Papa.

XXV. Quid autem inter hæc Constantinopoli gestum sit (vt sua quæque proprijs reddamus temporibus) enarrandum est. Cùm igitur pronulgatum esset ab Imperatore edictum de Concilio OEcumenico Nicææ celebrando, mox contigit misceri in populo turbas, renouari contentiones, studia partium iterum concitari, excitarique tumultus, quomobrem Marcianus Imperator eiusmodi mense Iulij ad populum proclamati fecit edictum:

Denunciamus omnibus, vt in sacrosanctis Ecclesijs, & in alijs quidem venerabilibus locis, in quibus cum pace & quiete vota competet celebrari, abstineatis ab omni seditione: nemo contumacitatem vitatur, nemo moueat tumultum, aut impetum committat, vel conuenientia collectâ multitudinem in qualibet parte ciuitatis & vici vlt cuiuscumque loci colligere aut celebrare conetur. Nisi quis aliquid contra leges à quibusdam sibi existimat perpetrari, liceat ei adire Iudæam, & legitimum possulare presidium. Sciant sane omnes, quod si quis contra huius edicti normam aut agere aliquid, aut seditionem mouere tentauerit, vltimo supplicio subiacet. Dat. 3. Idus Iulij, ipse Marcianus Aug. & Adelfio Cons. ita quidem Imp. compescuit edictis inter factosos vtriusque partis in regia ciuitate tumultus.

XXVII. Qui enim in gratia Theodosij Imperatoris, atque impulsibus Chrysofthij & aliorum potentium, Eurycheti semel fauissent, ne leuitatis arguerentur, perstabant in sententia, & omni conatu patrocinabantur susceptræ semel iniq. causæ, & si non aliter, acclamationibus saltem nominis Eurychetis. His verò retinebantur maior conatu atque fiducia, qui vitibus præstant & numero Orthodoxi, pyriculumque haud mediocriter imminerebat, ne vniuersa ciuitas, his mutò inter se altercantibus, cadibus turpiter sedaretur. Accidit verò, vt cum quæ Constantinopoli concitatae sunt turbæ, repressæ essent (vt vidimus) edicto Imperatoris: rursus timeretur, ne eadem transferrentur Nicæam Bithyniæ, prædictum ad Synodum locum, & reformandam Ecclesiasticam pacem voluit conuenire, beatissimi Petri iure atque honore seruato: adeo vt nos quoque sui litteris iniuicet, vt venerabili Synodo nostram præsentiam præberemus: quod quidem nec necessitas temporis, nec vlla consuetudo poterat permittere. Tamen in hiis fratribus Paschasio & Laurentio Episcopis, Bonifacio & Basilio presbyteris, qui ab apostolica sede directi sunt, me Synodo vestra tractantibus existimet præfident, non abunã à vobis presentiam meam, qui nunc in Vicarij meo adsum, & iam dudum fidei Catholicæ predicatione non desum; vt qui non possis ignorare, quid ex antiqua traditione credamus, non possis dubitare, quid cupiamus.

XXVIII. Intentio nostra tranquillitatis est, ante ciuiles causas, sanctas Christi Ecclesias, eiq. dicaris in pace consistere, & Orthodoxam fidem, quam continere iudicamus Imperium, imperturbatam & immotam ab omni hominum genere custodiri. Vnde dudum prauâ quædam emergente discordiã, multam curam habuimus, vt vniuersa multitudo sanctorum Episcoporum simul congregaretur in Nicæa, quatenus vniuersorum concordia, omni turba de medio tolleretur, & in futuro firma & immobilis fidei venerabilis prævaleret. Qui ergo secundum nostram sanctionem venerabilissimi quidem Episcopi vniuersi conueniant sustinentes potestatis nostræ presentiam, quæ non potest multum, Deo cooperante, aderi: quidam autem (sicut agnouimus) eum sint soliti conturbare & confundere Deo placitam disciplinam, superuenientes in Nicæam clerici ac monachi atque laici tumultum facerentant; contententes absq. his, quæ nobis placebant: necessarias hæc pijs litteris ad tuam direximus claritatem: quatenus cum emi vixit eos, qui præter nostram euocationem, aut permissionem scriptur Episcoporum, ibidem commorantur, clericos sine intra hunc ordinem consideratos, sine alijs eorum à proprijs Episcopis sunt remoti, vel monachos, atque laicos, quos nulla ratio ad Concilium vocat, omnino debeat de ciuitate & ipsi locis expellere: vt cum omni disciplina considerata sancta Synodo, sine aliqua commotione atque contentione, quæ à Domino Christo reuelata fuerit, communiter ab omnibus confirmetur. Scitò enim, quòd si quis de cetero inuentus fuerit tumultuosus ibidem commorari, aut ex præsentiam nostram tran-

XXV.
XXVI.
XXVII.
XXVIII.
XXIX.
XXX.
XXXI.
XXXII.
XXXIII.
XXXIV.
XXXV.
XXXVI.
XXXVII.
XXXVIII.
XXXIX.
XXXX.
XXXXI.
XXXXII.
XXXXIII.
XXXXIV.
XXXXV.
XXXXVI.
XXXXVII.
XXXXVIII.
XXXXIX.
XXXXX.

XXXIX. EPISCOPI QUI NICAENAE PROPELTI SVNT QUID AD IMP.

quilitatis, aut certe post praesentiam, non fortuitum sibi imminere periculum. haec Pulcheria ad Strategium. Cum igitur ad praesentiam diem Calendarum Septembris Episcopi ad Synodum conuocati, se Nicam Bithyniam conuolissent, expectarentque Imperatoris aduentum, qui se in optatis habere Synodo interesse, nisi ad Episcopos literis significaretur; & diebus pluribus Nicam expectassent: dederunt iidem Patres litteras ad Imperatorem, quibus & admonerunt, complures ipsorum ob laborem itineris detineri infirmitatibus, & alijs afflictati angustijs; perentes simul, vt fineret ex more contentus agi. Ad hos autem Marcianus Augustus rescripsit, visum esse Apostolicae sedis legatis, ne absque Imperatoris sententia Synodus ageretur: seque propediem affore pollicitus est: sin autem minime maturare liceret aduentum: vt se Chalcedonem conferrent, hortatus est. Extant ipsae Imperatoris litterae ad Synodum datae.

In praesentibus. Concil. Chalced.

XXX.

Cum vero inter haec perturbari Illyricum ob metum imminens barbaricae inuasionis idem Imperator certior redditus esset litteris Praefectorum: ea data ad eum commotus est, vt Illyricum protectionem ipse pararet. Verum quod sciret, hostes tunc facilius superari, cum primo religioni consulitur, & impietas expugnatur; susceptam antea institutum de Oecumenico celebrando Concilio implere laborat. Quod vero Nicam se conferendi propositum deposuisset (haud enim turum esse videbatur ob bellicas expeditiones Constantinopoli longè recedere) hac de causa Patres conuociteratis litteris Chalcedonem, propinquam ipsi Constantinopoli ciuitatem. Posteriores autem ipsae ad eos tunc datae litterae sic se habent.

Extant ante Concil. Chalced.

Imperatoris Valentinianus & Marcianus Victores semper Augusti sancto Concilio quod Nicam per Dei voluntatem nostram sanctione collectum est.

XXXI. IMPER. MARCIANI CONVOCAT NICAENAE CHALCEDONEM PATRES.

Dudum quidem & per alias diuinas nostras litteras indicimus vestrae religioni, quatenus in Chalcedonensium ciuitatem veniretis, vt ea, quae de sancta & Orthodoxa fide à sanctis Patribus nostris sunt definita, confirmaretis, ne diutius Orthodoxorum multitudine diuersis modis errando seduceretur, sed vt omnes Dominum nostrum Saluatorem Christum (sicut congruit, & sicut sanctissimi Patres nostri decreuerunt) consisterent. Nos enim propter seruentissimam fidei zelum publicarum rerum necessarias utilitates in praesenti distulimus, multum desiderantes, ea, quae Orthodoxae & verae sunt fidei, tranquillitati nostrae praesentia confirmari. Nam ea, quae in Illyricum contigerunt, & ad vestras aures peruenisse cognoscimus, licet Dei voluntate competenti vindicta contingerent: tamen publicarum rerum utilitati exigebat ad Illyricum nostra tranquillitati profectum. Sed quoniam (sicut praedictum est) nihil Orthodoxae fidei, & vt hac roboretur, proponendum esse iudicauimus: propterea huic quidem expeditioni interim supercedemus. Et nunc, proprie vestram venerationem per alias nostras sincerissimas litteras adhortamur, quatenus sine ulla dilatione accedatis Chalcedonensium ciuitatem.

XXXII.

Quoniam Attico diacono regio ciuitatis sanctissima & Catholica Ecclesia referente nostra tranquillitati, cognouimus, vestram sanctitatem formidare, ne forte Eutycheus seductores, aut alius aliquis seditiones & tumultus preparare perentet: quae gratia significamus vobis, vt praedictam causam nullatenus formidantes, adueniat in Chalcedonensium ciuitatem. Speramus autem de Dei clementia, quia praeter aliquam turbam atque tumultum, omnibus secundum Orthodoxam & veram fidem in se & Deo placite constitutis; vnusquisque vestrum ad propria sub celeritate reuertetur. Festinate itaque aduenire, & nullam dilationem negotio facere; neque per vestram sequentem, dilationem habeat intentio veritatis. Nobis enim studium est, diuinitate propitia, prosperum finem accipiente causa, velociter iterum ad expeditionem felicissimam remeare. Deus vos custodiat per multos annos. Dat. decimo Calend. Octobris, Heracliae. haec ad Synodum Marcianus: quibus emendes locum deprauatum in epistola S. Leonis mense Iulij ad Pulcheriam data, vbi legitur decreto Principis Synodus

Leo Ep.

iam conuocata Chalcedonem: nam nonnisi mense Septembris id factum; ipsae litterae Imperatoris Marciani declarant. Vnde cum ibi dicitur: Quod ergo Synodum Chalcedonem haberi vestra clementia praecipit, cum a me, vt in Italia haberetur, mansuetudo vestra retineat postulatam, &c. pro Chalcedone, restituendum esse, Nicam, nemo non videt.

Sed quoniam isti fuere improuisi rumores inuicti formidini, in Illyricum agitati, vt à praescripto loco & die celebrandi Conuentus retardauerint Imperatorem: illi quidem per Atilam tunc excitati sunt: cum enim male pugnet in Gallijs, vna cum suis, qui certamini suspectus, longius à Romanorum regione atque vicibus Gothorum abscedens, tentauit Illyricum: sed inde reiectus, confedit in superioribus Venetiae provinciae partibus, illic hyematurus, donec reparato exercitu, appeteret Aquileiam, quam anno sequenti fetoci agrellus imperu expugnauit. Apparuit namque quid bene causa religio, quidve impietas possit. Dum enim impietati faueret, robustior factus Atila, indixit Orienti tributum: dum vero impietas cum impijs coeuerat, & proculcata religio subleuatur, idem Atila ab Oriente primum abigitur in Occidentem; & rursus repetens loca, vbi semper vincere consuevit, nullo negotio, Dei virtute pellitur.

Age vero, antequam Chalcedonensis Concilij Acta aggrediamur, quoniam in Gallijs getta sunt à Romanis & Gothis aduersus Atilam terribilem & formidandum, non Hunnorum tantum exercitu, sed plurium barbararum nationum copijs potentissimum profectumur. Hi namque fuerunt illi bellorum haectus, quorum causam vidimus sancto Leoni magis placuisse differre Synodum generalem; eò quod ob ingruens bellum barbaricum, haud liberum esset Episcopos (vti perierat Imperator) ex omnibus prouincijs ad Concilium mitti.

De his acturi in primis quid de viribus Atilae maiores postiter tradidere, hic describamus: haec enim de his in collecta historia Miscellanea nomine Pauli Dionisii scripta leguntur: Fulius namque Atila fortissimus vir, gentium, quos subingesserat, praesidio ad Occidentale demouendum animum intendit Imperium; cuius exercitu septingentorum militum numero ferebatur: Vir in concupiscentiam Orbis in mundo natus, terrarum omnium metu quoque vulgatus erat: namque superbus incesu, bus se & illic circumferens, vt elatus potentia ipso quoque motu corpori appareret: Bellorum quidem amator, sed manu temperans ipse, consilio valdissimus, supplicantiibus inexorabilis, propitius in silem semel recepti, formidabilem lato pectore, capite grandiori, oculis minutis; barbæ rufus, canis respersus sinu naso, rorer colore, originis sua signa referens. Erant quidem eius subiecti domino Rex ille Gepidarum famosissimus Andaricus, Vandalorum Gothorum regnator ipso tunc, cui seruebat, Rege nobilior, fortissimus nihilominus gentes, Marcomanni, Sueti, Quadi praeterca, Herali, Turcilingi sine Regi cum proprijs Regulis, aliaque praeter hos barbara nationes in finibus Aquilonis commanentes. Horum omnium Atila superbus Imperio, quamquam robore facile se adipisci putaret, quod cuperet, tamen consilij astutia potius, quam armorum fortitudine hostes aggredi satagebat. haec ibi.

Porro barbaros populos, quos secum ductabat Atila, Sidonij Apollinaris recentis his verbis:

Subito cum rupta tumultu
Barbaris totas in te transfuderat artos
Gallia pugnam Engum, comitante Gelone,
Gipeda trux sequitur, Scutum Burgundio cogit
Chunus bello notus, Neurus, Basteria, Toringus,
Bructerus, vltima quem Velicer abluu vnda,
Prorumpit Francus. Cecidit citò scita bipennis
Herminia in luvres, & Rhenuus textit alus.
Et iam terrificu diffuderat Atila turmas.
In campos se Belgatus, vix liquerat Alpes
Aetius, tenuis & rarum sine milite ducens
Robur, in auxilij Gaticum male credulus agmen
In cassum proprijs praesumens adfore Castris, &c.

addit

XXXVII. ATILLA

XXXVIII. ATILLA

3. Marc. Val. pp. Aug. lib. 4.

Greg. Turon. lib. 2. c. 6. XXXIX. DE M. PANNICI. VITAE. NOMIN. STA. O. MAYORIO. L. BY E. PANI. SALVO.

addit de Auito tunc Galliarum praefecturam moderante, qui conciliavit, interq; Gothos cum Romanis: sed de his inferius agendum.

Ante enim de Atilla aliqua sunt referenda: atque illud in primis, ipsum ex praedictione cuiusdam sanctissimi viri cognominari voluisse, Flagellum Dei: quod mirum à Deo missus esset vltor scelerum peccantium Christianorum, in illar Astur, qui Virga furoris Domini est nominatus. Contemnerunt quidem non Gallia tantum, sed vniuersus planè orbis Occidentalis ad nomen Atilla: expaules etiam Vrhem, ex ijs intelligis, quae ex Leone Papa superius sunt recitata.

Scimus à Gregorio Turonensi & alijs ad haec tempora referri suscepiam ad anteorundem huiusmodi flagellum Dei peregrinationem ad limina Apostolorum à sancto Seruatio Tungrensi Episcopo. Verum nemini rationem temporis accurate dependenti haec probari possunt: cum constet ex ijs, quae suo loco superius dicta sunt, sanctum Seruatium ante annos ferme centum vixisse, eiusque tempore alias clades barbaricas accidisse, vt non sit opus ad haec ea referri tempora, vt superius demonstrauimus. Nunc verò Octauia Tungrorum vrbs furtu, excita, non credentibus cibibus suo ipsorum Episcopo Azanatio venturam cladem praedicens. Exullanda verò sunt, quae Auenticus aequè impetus quae impetui somniguit de Theoderico & Anthemio Valentinianum Imperatoris Ducibus pacem cum Hunnis firma: xibus: de quibus modò satis sit reddere, quae grauisissimus auctor, quites Angusta Vindelicozum felicissimè profecutus est, Marcus Velleterus, de iuria eiusdem sigillans, habet his verbis.

Anthemius Theodericum Verontium Triarij filium, & Magistrum Anthemium, qui deinde imperauit, Consulem, Valentinianij Imperatoris generum, Danubium limitis Duces, harumque prouinciarum legatos pacem cum Hunnis firmasse, & exercitum clausis oppidis, itinera facienda potestatem concessisse prodidit. At breui verborum gyro tot in vnum errorum nauos coegit, vt per inimicium opus sparsi, haud dubie toti simul dehonisfando corpori satui futuri fuisse videntur, & sequitur vir doctissimus retellere hominis rudis in vnum locum congesta plura historiarum insomnia: cum tamen respectu aliarum cuiusdem auctoris deformitatum, quas denudatas, opprobrio atque derisioni expolitas idem Velleterus frequenter ob oculos ponit, iure hos omnes in vnum coniunctos errores, nauos appelleret. Ad finem verò ex Augustanis Annalibus subiicit ipse, aduentum Atilla nequaquam repressum aliquibus pactis cum Ducibus conditionibus fuisse oppidis absque iactura: immo fecerit omnium barbarum numerosissimum truceulorum barbarorum pollentem exercitum, instar fulminis, quaeque obuia diuices acque protulisse, & inter alias ipsam nobilissimam Augustam Vindelicozum ciuitatem eodem vt tempestatu fuisse concussam, fudeque vastatam, Memoriamque S. Aetiae martyris inflammatum. Ceterum de cladi bus illatis ciuitatibus Galliarum, quae memoriae commendauerunt Gallicani veteres scriptores, & inter eos Gregorius Turonensis, in primis afferamus in medium: sic enim ipse ait:

Igitur Chuni (hoc namque nomine Hunnes complures matorum appellare consueuerunt) à Pannonijs egressi, vt quidam ferunt, in ipsa sancti Pascho vigilia ad Metensem vrhem reliqua depopulando peruenientes, tradentes vrhem incendit, & populam in ore gladij trucidantes, ipsosque sacerdotas Domini ante sacrosancta altaria perimentes: nec remansit in ea locum inuisus praeter Oratorium beati Stephani primi martyris ac Laurenti. De quo Oratorio quae à quibusdam auduit, narrare non distuli. Auit enim, principum hi hostes venientes, vidisse virum fidem in visu quasi conferentem cum sancto Apostolo Petro & Paulo beatorum Louizam Stephanum de hoc incendio ita dicentem: Oro, homini mei, vt non permittas obuentu vestro Metensem vrhem ab inimicis exuri, quia locus in ea est, in quo paritatis mea pignora continentur: sed potius sentiant populi

aliquid me posse cum Domino. Quod si tantum factum populi supereruit, vt aliud fieri non possit, nisi tralator em tas incendio: saltem hoc Oratorium non eruetur. Cui illi auit: Vade in pace, dilectissime frater: Oratorium tantum tuum carere incendio. Per vrbe vero non obtinebimus, quia Domus sancti Stephani super ea sententia iam processit. Auadit enim peccatum populi, & clamor malicia eorum ascendit coram Deo: illo cunctas hac cremabitur incendio. Vnde prouidentibus est, quod horum obtentu, vrbe vastata, Oratorium permansit illatum. haec ipse: quae autem de Autelianensi ciuitate subdit, dicemus suo loco.

Certe quidem Saluanus Episcopus Massiliensis, dum de cladi bus à barbaris & inter alios ab Hunnis illatis agit, longè Gallis modestiores fuisse his temporibus Hunnos, Gepidas, Francos, Saxones, plurius docet, vnde iuste hi ab illis meuerint ita affligi: Cum aliquot acerbitis solere Deum punire peccata suorum fidelium, quàm gentilium, Apostolice sententia doceat, quae est: Tribulatio & angustia in omnem animam hominis operantis malam, Iudei primum, & Graeci, & iure quidem vt ab eo plura exigatur, qui plura accepit. Qui verò ibi tunc inter eos inuentus est iustus, nequaquam cum sceleratis puniri Dei prouidentia dignus. Erenim Metensis Episcopus, Anthon nomine, eum ab Hunnis captus, pecculis illis continuo caecitate liber abire finitur cum alijs, qui ab iisdem ibidem capti fuerant. Sed & praedictè tyrac accidit, vt precibus clarissimae virginis Genouefe Parthorum ciuitas ab iisdem Hunnis seruetur illa: id quidem Acta seruetur ab ipsa gestorum testantur.

Sed quae transada sunt inter Atillam & Lupum Trecentem Episcopum sanctitate clarum, ex Vita ipsius fidelissimè scripta hic enarremus. Non longa (inquit auctor) post tempora Hunni erumpentes, & per totam Galliam dispersi, partim simulatae pacis arte tenebant vrbes, partim vt exultarent pugnantibus. Vbi ad Trecentem infesto agmine veniens ciuitatem patentibus campis sitam, nec armu munitam, nec muru sollicitius pui Anstis di spitata se recipient praesidia, solus ad Deum suscipibus, superna opo auxilio eam defendit. At immanis ille serus Atilla nihil sancti viri altiori sensu suspiciens, pro sua exercituumque sui salute & incolumitate secum eum vult profecti ad Rhenum vsque, pollicens ei, vbi ad ventum sit, scissum à missuram. Max copia offertur ab eo loco reuertendi: non negatur reditus, ite quoque indicatur. Orat tyranus obtinere sanctum virum, vt velle pro ipso Dominum deprecari, interprete vsu Hantgasio.

Reuersus autem vir Dei, vt vidit desperatione suorum turbatum, ad montis persugiam Latisonem caeteri solertius suscipuit, vt eo transferret plebem, quam orationum suarum seffragij discrimini subiaccntem inter expulsa publico: & arma defenderat. Illud persugium distat ab vrbe miliarium quinque & quadragesima. Manens verò illic hiernu spatio, offensus raritate suorum eo venientium, Matisonem sua tentis expetendum, subdit miraculis eo tunc edita, fidelissimis suorum temporum rerum scriptor, licet multa nimia breuitate transilierit: nisi forte multiplicata habeantur, quae extant eius Acta. haec enim alij super addunt: Clem S. Lupus Atilla Flagello Dei Hunnorum Principi occurrisset, & pro patria intercederet, & Principi ferax delectationis ciuitatem proponeret: diuina virtute tuu ipse, tum excedit in neminem videntes transfirunt per ciuitatem à portarum ad portam, veluti cecitate percussu, si que patria saluata est, sed de his auctorem aliquem veterem non inuenimus.

Qui autem fustus res Atilla sunt profecuti, ista adijciunt: Lupus habitu indutus pontificali, cum multitudine clerici, Atilla aduentanti sit obuius. In salua salutatione, interrogat Atillam, quisnam es, qui tot regionu deuictis, rationum, populi que profiratur, vrbum enorsu, cuncta sua subderet? Cui Atilla: Ego, inquit sum Rex Hunnorum Atilla Flagellum Dei. Adhaec Lupus: & quis est mortalium, qui Dei flagello resistit. Vni igitur Dei mei flagellum: illoque viere, vt Deo conuicti. Adhaec verba Barbarus emollitus, Trecentem vrhem illasam transfir. haec ipsi. Ceterum Trecentium rerum sub Atilla adhuc alia desiderari videntur, tumidum Acta martyrij

XL.

XL.

XLII.

XLII.

XLIII.

S. Nemonij eius Ecclesie Archidiaconi & sociorum, quos iustos ab Attila occidi, referunt Acta publica Ecclesiarum, in quibus septimo Idibus Septembris relati idem inter martyres habentur.

XLIV. Sidon. li. 6. Epist. 1. LVII. THEOD. III. LAV. DRE.

Lupum vero ipsum ad plures adhuc annos vitam propagasse, Sidonij epistola ad eum scripta, cum iam novem (vt ait) quinquennia haberet in Episcopatu, demonstrat. Sed quanta hic esset aestimationis, ex eiusdem Sidonij epistolae exordio accipe, vbi ait: Benedictus Spiritus Sanctus, & Pater Dei Omnipotens, quod tu pater patrum, & Episcopus Episcoporum, & alter saeculi tui Iacobus de quadam specula charitatis, nec de inferiore Ierusalem tota Ecclesia Dei membra superinfusis, dignus, qui omnes consolens infirmos, &c. haec quidem ipse ob eminentem egregiamque vitam illius sanctitudinem, qua ceteris Episcopis emineret, licet alijs Galliarum Episcopis pluribus ditone inferior esset. Rursus vero sub eodem Attila martyrio coronatos ponunt alij sanctum Nicasium Rhemensem Episcopum, & eius sororem Eutopiam, atque alios ipsius Ecclesiae crucidatos, eorum Acta referunt, de quibus nos suo loco superiori romo.

NICASI. V. EY. EY. TRO. P. I. A. MART. D. 27. Decemb. Sec. 4. 433.

XLV. Nec reticendum, quod Sigbertus hoc tempore Hunnorum cladis accidisse tradit, post Valensem civitatem magno Dei beneficio liberatam, his verbis: Valens vrbem ab Hunnorum obsidione liberatam per diuinum auxilium, cum Episcopus pro gratiarum actione Missam populo celebraret, respiciens sursum vidit super altare quasi de camera templi cadere aequaliter tres guttas aequali magnitudine crystalli clariores, quae simul desidentes in vnum conuulsa quasi vnam gemmam pulcherrimam affecerunt: quam cum in medio crucis aureae possident, alia gemma ceciderunt: seorsum veroposita infirmis dabat sanitatem, adorantibus vero imaginem sanctae Crucis agebat deuotionem, quia ipsi & mundus clara, immundus obscura videbatur. haec ipse, eam asserens occasione miraculi, quod Arantimo regio illa non nihil ob Gothos illic versantes infecta esset. Sanè quidem cum mirabiles instant elationes maris (iuxta Prophetam) tunc mirabilis in altis Dominus, faciens signa atque prodigia: & grandiora tunc semper diuinitus offensa fuisse signa, vbi vehementiora instarent mala, plurima diuinae Scripturae docent exempla; vt non sint humani captus angustia mensura immensa omnipotentis Dei opera constringenda.

Paul. 2.

XLVI. Prosperi in profet. lib. de prom. Dei. QUITA. N. A. AB. ATTILA. D. I. E. A. PA. 9. A.

Conflagrasset verè hac etiam clade Aquitaniam ipsam sancti Prosperi patriam, ipse his verbis iugget: *Cumq; enim patria subijt sumanti imago, Et stetit ante oculos quicquid vbiq; perit: Frangimur, immodicus & stetit ora rigamus: Deiq; pios agimus, veritatem in quæso.*

Porò scripsisse eam ob causam ipsum S. Prosperum carmen illud post cladem Hunnicam, de qua agitur, inde colligere cerè datur, quod in eo infestatur haeresim Eutycheis confutandis in vnum duls Christi naturas haud pridem exortam.

XLVII.

Paul. Dia. lib. 2. ATTILA. DOLOS. ARTES.

Sed que hoc iem anno contigerunt de Hunnis Aurelianensem civitatem obsidentibus, videamus. Atque primum de iunctis Gothorum copijs cum Romano exercitu sub Aetio Duce, opera (vt vidimus ex Sidonio) Auii Galliarum hoc tempore Praedis, ex auctore Miscellae in medium adducamus: haec enim ibi scripta habentur: *Prauidus Attila sagacitas, qua callebat, non sibi fore tutum, si Gothi, qui intra Gallias morabantur, Romanis iungerentur auxilio: amicum se Gothi simulans, aduersum Aurelianos vrbem concitus pergit. Regem VVifigothorum sollicitare nisus, vt pariter cum eo Romanum invadens Imperium, aqua sorte possideret. Ad Valentianum vero Imperatorem legatione missa, pacem simulat ad viciscendos Romanos de Gothi, & restituenda Republica: ad Gallias & Hispanias pergere se dolose denunciatur. Sed Imperatorem dolus eius minime latuerunt. Itaque*

quam celeberrime Theodorici VVifigothorum Regem per Aetium Patricium conueniens, in suo pacis fauorem pertraxit. atque cum eodem Patricio contra Attilam post vastatam se omnem Galliam Aurelianos iam obsidentem direxit. haec ibi de federe Romponorum cum Gothi contra Attilam iuto: quod per Auitum esse confectum, Sidonius (vt dictum est) in Panegyrico cecinit.

Sed de obsidione Aurelianensis ciuitatis agamus ex Actis & sancti Aniani eius ciuitatis Episcopi, in quibus haec descripta narrantur: *Cum Rex Attila Aurelianensem vrbem pellet euertere; beatus Anianus, non quod carnem poneret brachium suum, aut hominum viribus confideret, sed vt officio suo non desisset, Arclatem profectus est, vt Aetio Patricio, qui tunc in Gallijs erat, barbarae gentis crudelitatem explicaret. Cum autem iter ageret, ad Manerij vrbis potentis aduenit, qui grauisime decubens, spiritu & voce, omnique gradiendi facilitate destitutus, sibi viuendi omnem suu ademisse videbatur. Vt autem praesentis vxor eius, natione nobilissima, beatum Anianum aduenisset; ad eius se pedes adiecit, orans, vt marito salus redderetur. Accedit vir Dei ad lectum egrotantis, videt enim horas extremas ducere, procumbit ad precis, orat Dominum tota nocte cum lacrymis, donec mane eger pristina sanitate redidit est. Inle pergit Arclatem, & ab Aetio humanissime exceptus, indicat, quo in periculo versetur Aurelia: implorat eius opem, quam Aetius libenter ac prolece pollicetur. Rediit ad ciues suos, non parum tantis passibus absentis marceret: erigit antibus iborum multa conolatione: preparat illi omnia propulsando hosti oportuna. hucusque ibi: reliqua defunt in codice. Sed his iungimus, quae sunt scripta a sancto Gregorio Turonensi, qui haec ex eisdem Actis accepit, atque:*

Attila Rex Chunorum à Metensi vrbem egrediens, cum multis Galliarum ciuitates opprimeret, Aureliam aggreditur, eamque maximo arretum impulsu nititur expugnare. Erat eo tempore beatissimus Anianus supradicta vrbis Episcopus, vir eximia prudentia ac laudabilis sanctitatis, cuius virtutum gesta nobisum fideliter retinentur. Cumque inclusi populi sui Pontificis, quid agerent, exclaimarent: ille sicut in Deo, mouet omnes in oratione proferri, atque cum lacrymis praesens semper necessitatibus Domini auxilium implorare. Denique qd, vt praeciperat, deprecantibus, ait sacerdos: *Aspicite de muro ciuitatis, si Dei misericordia iam succurrat. Suspicabatur enim per Dei misericordiam Aetium aduenire, ad quem & Arclatem adierat prius, suspensio futuri. Aspicientes autem de muro, neminem viderunt. Et ille: *Orate, inquit, fideliter, Dominum liberabit vos hodie. Orantibus autem illis, ait: *Aspicite iterum. Et cum aspexerit, neminem viderunt, qui ferret auxilium. Ait eis tertio: *Si fideliter petitis, Deus velociter adest. At illi iterum fleu & ciulatu magno Domini misericordiam implorabant. Excausa quoque oratione, iuxta sensu imperium aspicentes denud, viderunt de longe quasi nuiculam de terra consergere, quod cum rennunciarent, ait sacerdos: *Domini auxilium est. Inter ea iam trementibus ab illu arietum muru, tanque ruituro: ecce Aetius & Theodorici Gothorum Rex, ac Torismundus eius filius cum exercitibus suis ad ciuitatem accurrunt, aduersumque hostem respiciunt ac repellunt. Itaque liberata obtenta beatissimi ciuitate, Attilam fugant. haec Gregorius. Sidonius vero, hostes non obsidisse tantum & oppugnasse, sed & intruisse in ciuitatem tradit, non autem diripiisse, interumpente repentinu Aetij cum Gothi aduentu: haecque omnia precibus Aniani obtenta ait, atque vaticinio praedicta. Rursus Gregorius:*****

Hu diebus Romam sonus adijt, Aetium maximo discrimine inter phalanges hostium laborare. Quo audito, vxor eius anxio atque misia asidue basilicam sanctorum Apostolorum adibat, atque vt vnum suum de hac expellatione susciperet seipsum precat. tur. Quae cum illi nollique hoc ageret: quidam nocte homo pauperculus crapulatus à vino, in angulo basilicae beati Petri obdormiuit. Clausi vero ex more ostijs à custodibus non est egressus: de nocte vero consergens, relicturibus per tota adificia lycubus, pauore perterritus, aditum per quem foras euadat, quaerit. Peruenit vbi primi atque alterius ostij claustra pulsat, & obijerata cuncta cognoscat; solo decubuit, trepidus prestolans tempus,

XLVIII. ... XLIX. ... L. ... LI. ... LII. ... LIII. ... LIV. ... LV. ... LVI. ... LVII. ... LVIII. ... LIX. ... LX. ... LXI. ... LXII. ... LXIII. ... LXIV. ... LXV. ... LXVI. ... LXVII. ... LXVIII. ... LXIX. ... LXX. ... LXXI. ... LXXII. ... LXXIII. ... LXXIV. ... LXXV. ... LXXVI. ... LXXVII. ... LXXVIII. ... LXXIX. ... LXXX. ... LXXXI. ... LXXXII. ... LXXXIII. ... LXXXIV. ... LXXXV. ... LXXXVI. ... LXXXVII. ... LXXXVIII. ... LXXXIX. ... LXXXX. ... LXXXXI. ... LXXXXII. ... LXXXXIII. ... LXXXXIV. ... LXXXXV. ... LXXXXVI. ... LXXXXVII. ... LXXXXVIII. ... LXXXXIX. ... LXXXXX.

tempus, ut venientibus ad matutinos hymnos populus, hinc liber abscideret. Inter ea videt duas personas se invicem venerabiliter saluantes, iulicitoq; de suis esse prosperitatis. Tunc qui erat senior, ait: Exors Aetio iacho ymas dia sustinere non potior: petit enim absque, ut virum suum de Gallis redicam incolentem, cum aliud exinde fuisset apud diuinum iudicium presertim. Sed tamen obtinui inueniam pietatem pro vita illius: & ecce nunc illic propro, visentem enim exinde rediit. Venit amem obsequor, ut qui hoc audierit, sileat, arcuamque Dei vulgare non audeat, ne perat velocius de terra. Ille vero hoc audiens, silete non potuit, sed max illucfente caelo, omnia, qua aud erat, patri familia pandit: expletq; sermonibus, lumine carnis oculorum nata planq; occaecari videntem Deus voluit, vt caeci viderent, intercessione Sanctorum plurima magnaq; diuinitus petentibus dari. Sed pergit auctor:

LL. Igitur Aetium cum Franchis, Gothiq; conuenit, aduersus Attilam confugit. At ille ad interuentionem vassari suum cernens exercitum fuga dilabitur: Theodorico vero Gothorum Rex huic exercitum iugiter dilabitur. Nam nullum ambigat Chouorum exercitum obtinuit memorari Antistiti Aniani fuisse fugatum. Verum Aetius Patricius cum Torisimundo videtur obtinuit. hac Gregorius, sed quod Franchos dicit pugnasse in exercitu Romano, minime probatur: nam eos pro Attila stetit. Sidonius tradit. Eadem de victis Hunnis ait Iulidorus, & additque de Gothis: Ado exire videtur, ut Attila Rex Hunorum praelio vultu, metu in sequenti exercitu, nullam comparasse dicitur, in Gallis scilicet, Torisimundum autem nqn amplius anno vno regnasse, occisum a fratribus Theodorico atque Friderico, tradit. Sed cum ad annum primum Marciani hac referat, redigitur a Cassiodoro, qui sub anni huius consulis ait: Romani, Aetio Duce, Gothi auxilium contra Attilam in campis Catalaunici pugnauerunt, qvq; virtute Gothorum superatus abscisit. sequenti vero anno ab Attila Aquileiam excisam ponit: cui consensit Marcellinus in Chronico. De hoc praelio ita apud Paulum Diaconium: Hoc certamen circa horam diei nonam cepit, de vtriusq; partibus centum octoginta milia occisorum deit. Gloriam quidem sunt posteri Gothorum Reges, a suis maioribus Attilam superatum, vt apud Cassiodorum b Theodorici Regis epistola doct ad Alaricum data.

LII. Huiusmodi belli defcibendi Profer Aurelianensis Episcopus a Sidonio Apollinari promissionem accepit: sed ille magnitudine rerum reuocatus semel a ceptis, quid de his ad eum breui epistola scribat, in qua suscepti operis argumentum pandit, intelliges: hanc enim se habet:

Sidonius domino Papa Profero salutem.

LIII. Dum laudibus summi sanctam Anianam maximum consummatumque Pontificem Lupo parem, Germanoq; non impari vob celebrari, Fidelismq; desideras pectoribus insigi viti: tali ac tanti mores, merita, virtutes: etiam illud non absque iustitia gloria datur, quod te successore deceat. Exegeras mihi, vt promitterem tibi Attila bellum stylo me posteris immaturum, quo videlicet Aurelianensis vrbis obsidio, oppugnatio, interrupto, nec direpto, & illa vulgata exauditi colitis sacerdoti vati, inatio continetur. Ceperam scribere: sed operis arrepti fasce persequo, tadtut inchoasse: propter hoc nullis auribus credidi, quod primum, me consore damnaueram. Dabitur (vt spero) precatu tuo, & meritis Antistiti summi, quatenus praxio suo sub quacumque & quidem celeri occasione famulemur. Ceterum tu creditor iustus laudabiliter hoc imprudente temerari debitor indulseris, vt quod mihi insolubile videtur, tibi quoque videatur irremediabile. Memor nostri esse dignare, domine Papa, hac Sidonius: qui peffecerit ne semel ceptum opus, nullus prodidit.

LIV. Sic igitur collectis copijs, quibus abundabat Attila, prudenti vltis consilio, dumrens bellum, fugaq; lapsos, longe longius abiens, a regionibus illis recedens, quo vires collapsas instauraret, confertatoque erigeret animos, Galliam defertens, se contulit in Illyricum, in Orientem reuerturus: sed a Marciani Imperatoris exercitu

repullos, inter fines Veneticos ad sequentis anni bellum confedit, at de his suo loco dicendum. Arque hactenus de Attila anni huius rebus geitis. Sic igitur diuino natu, ex insperato pacato Orbe Romano, summa pace celebratum est Chalcedonenfe Concilium, ad cuius rerum gestarum narrationem iam admodum est stylus.

Hoc igitur anno, iisdem Consulibus Marciano atque Adelphio, Indictione quarta, mense Octobris Chalcedone conuenit ad Synodum OEcumenicam celebrandam ingens numerus Episcoporum. Quotiani autem fuerint, diuersa reperiantur sententiae: etenim Marcellinus in Chronico, sexcentos triginta eidem sacro Concilio praesentes fuisse, testatur: Ad amplius addit Nicephorus, nempe duplicatum illum fuisse numerum eorum, qui Synodo interfuere Nicenae, videlicet sexcentos triginta sex omnes fuisse: sed triginta tantum super sexcentos numerat Liberatus: Diaconus: id ipsum Photius ac demum reliqui ferme omnes hos fecuti scripserunt. Verum S. Leo in epistola ad Episcopos Galliarum & hyc de numero: Non enim (Inquit) vltra cuiquam excusationis refugium de ignorantia & inscientia, vel de intelligentie difficultate conceditur, cum haec ipsa sexcentorum ferme fratrum Coepiscoporumque nostrorum Synodus congregata, &c. Vnde cum in prima eiusdem Concilij mentione non nisi trecenti quadragintaquinq; Episcopi legitur legantur; immo non nisi trecentorum Episcoporum numerum subduxerit, qui eadem Acta edidit: diuidiam ferme partem in Actis, quae extant, desiderari certum est.

Quod autem ad locum spectat haud intra moenia Chalcedonenfis ciuitatis collectum est, sed in suburbij, in amplissima basilica sanctae martyris Euphemiae, quae ab Euagrio graphice his defcibitur verbis: Abest autem hoc templum a Bosphoro amplius duobus stadjs, situm in loco quodam amano, qui ad paulatim erigitur in accliuatatem, vti ascensus persacile, minimeque molestos praebet ad templum martyri accedentibus, qui quidem videntur sibi drepente in sublimi sublata, atque ad intra istius templi Sanctuarium versari. Vnde tamquam est spicula oculos deicientes, campos omnes substratos cernunt, & coque in aquabilem & patientem planiciem porrectos, herba quidem viresces, onusq; frugesq; arboribus cuiusque generis pulchre ad aspectum vestitos; quin etiam montes affros scite erectos, in altitudinem leuatos, inuolutoque, diuersos praeterea palagos, partim pra tranquillitate purpureum colorem praeferentes, & placide & quiete cum ipsi ludens litatoribus, quibus adiacentes agri attempstatis vacui sunt, partim turbulentes & vafu furentes fluctibus, vnde vndel y alga & minutores pisciculi exstaccorum genere recipio vularum impetu excurrunt. Porro autem illud templum, & regione Constantinopolis positum est, aded vt talis & tam egregie vrbis aspectus illi permultum splendore afferrat.

Hoc templum consistit ex tribus amplissimis adificijs: vnum vbero caelo patens, atro oblongo, & columnis vndiq; concinne exornatum: alterum deinceps latitudine, longitudineq; paribus vndem columnis piceis simile, fastigio soppoio solummodo distimile: ad cuius latus versus Agglionem est alterum adificium ductum in gyram, quod spectat ad Solu ortum, ipsumque ad firmam refectus columna valde artificiose fabricatus ex eadem confectis materia, magnitudine eadem inuis in orbem tornatum. Super his tabulatum est sublima, eodem operum recto, in quo liberum est cuique presci martyri sandere, & sacris interisse mysterijs: intra refectum ad Orientem est sacrarium decore constructum: in quo sanctissima martyri reliquia in capsula bene longa, quam propterea quidam quaxos, id est, longam, proprio nomine appellant, ex argenteo valde scienter confecta, condita reponuntur.

Miracula autem, quae ab ista sanctissima martyre quibusdam temporibus edidit, nemini Christiano obscura sunt. Nam sepe numerus aut Episcopi, qui ordines illius vrbis Ecclesiam reuerant, secundum quocumque ipsa martyri apparet, aut alij quibusdam ab pia vta rationem nobilitatis accedens, iubet, vt in

LX. CONG. II. VM CHALCEDONENSE.

Liberat. in Breu. c. 13. 109. 2. Concil. E. Photius de seipsum Concil. c. 4. exist. to 3. Concil. Leo Ep. 12.

LVI.

Euag. lib. 2. c. 3.

SITVS ET ASSECTVS BASILICAE EUPHEMIAE.

LVII. STRECVT BA BASILICA EUPHEMIAE.

LVIII. MIRACVLA EX RELIQUIIS S. EUPHEMIAE.

temploſſimum adici & opiparis opulis celebrent. Sacram ſcilicet Euchariftiam ſumendo, Deumque laudando. Quod ubi ſignificatum eſt Imperatoribus, Pontifici, & toricuitatibus ad templum accedunt omnes, tam qui Reipublica clauum tenent, quam ſacerdotes, magiſtratus, ac reliqua vniuerſa multitudo, quo efficiantur myſteriorum participes. Deinde omnibus hiſ inſpectantibus, Epiſcopus Conſtantinopolitanus vnâ cum ſuis ſacerdotibus Sacramentum in quo ſanctiſſimum martyris corpus, de quo ſuprà dixi, reconditum eſt, ingreditur. Eſt in ipſa caſſa ad leuam relati tranſonna exigua, paruis ianuis obſtrata, per quam ſeruum oblongum ſpongia circumligratum ad reliquia vſque immittunt, quod quidem ubi circumſerunt, ſpongiam plenam ſanguine retrahunt, plenamque crenenſ guttur concretum plurimum. Quod ubi videt populus, ſtatim propterea Deum veneratur, gloria & laudibus efferit.

LIX. LANGVI. DE S. EY. PHEML. REBEL. EVEL. OR. SIV.

Tanta eſt autem guttarum concretarum inde extraharum copia, vtprius Imperatoribus, ſacerdotibus & omnibus ubi congregati, & vniuerſi populi frequentia abunde ſatis ſuppetant, tum ad participandum, tum admittendum ceteris Fidelibus per Orbem vniuerſum illarum rerum cupientibus fieri participes. At gutta ille concreta m. Lent integre perpetuo, & ſaber ſanguis neuriquam in aliam formam commutatur. Qua res ſunt non vltimo certo & definito tempore, ſed prout Epiſcopi vna & morum illius grauitas ſeri. Aiant namque, cum aliquis ſpectat vir & in virtutum exemplum tam gubernat Eccleſiam, hoc miraculum ſepiſſime fieri ſoleri: eſt autem impudus illo munere ſungatur, raro admodum ſigna illa diuina eſt.

LX. ODO R. IMMEN. SVS IX. SACRIS. RELIQUI. IS.

Aliud praterea commemorabo, cui neque tempus, neque occaſio vlla eſt impedimento, neque diſcrimen inter Fideles & vſuales ab ea conſeruit, ſed omnibus ex aqno ſtandit ſiſe. Cum aliquis eò loci accedat, ubi ſacra caſſa, in qua ſunt condita ſanctiſſime ille reliquia, reponitur, tam ſlagranti repletur odore, vt alij omnes odores, quibus homines vti ſolent, ab eo longe ſuperentur: nam neque odori ſorum, qui ex pratu colliguntur, ſimilis eſt; neque illi, qui ex viribus ſuaſignis oleentibus capiunt, neque talis, qualis conſicitur ab vnguentarijs. Ad peregrinum eſt, & pratererit eximium, ex ipſius martyris reliquijs vim & virtutem illam ei tribuentibus eſt ſtatu. Hoc eodem loco Concilium egerunt, &c. hac Euagrius. Porro ad miraculum illud de ſanguine S. Paulinus Nolantus Epiſcopus alluſiſſe viſus eſt, dum ait:

a Paulin. in Natal. p. S. Fel. ch.

Et que Chalcedicu Euph. mia martyris in oris Signat virginio ſacratum ſanguine lituu. At de baſilica fatis.

LXI. Liberat. Diac. in Breu. 4. 13. SYNODI IN 32. CELETA. RIUS.

Sed in quam parte diſpoſitus fuerit Synodalis conſellus, eiuſdem Synodi Acta ſepiùs docent, dum omnes conſediſſe ante cancellos ſacri altaris, habent. Nominat locum illum Liberatus Diaconus Secretarium, ubi ait: Adueniens Marciaru Imperator ad Secretarium iudi- cibus & ſacro Senatu, allocutionis verba ſcit in Concilio, &c. cuius rei cauſa e loco mutatus ipſe nomen, ſingulari ſeſſiones ibidem habitas, Secretaria nominauit. Moris namque fuit, vt in baſilicarum Secretarijs Concilia Epiſcoporum celebrarentur. Habes de hiſ, inter alia, plura exempla Eccleſie Africanae, ubi Concilia Carthaginenſia in Secretarijs celebrata eſſe reperies: necnon Romana ſub Martino, & aliarum, Eccleſiarum. Sed quoniam locus ante cancellos, quem Liberatus nominat Secretarium in non alium quidem putamus, quam cum, ſui ab Euagrio deſcribente ipſum ſanctæ Euphemiae templum ita delineatur: Ad cuius lateris vſque Aquilonem eſt alterum adſitium (quod vocat tertiam templi partem, eandemque intimam) quod ſpectat ad ſolu orientum, ipſumque ad formam reſtandis, celumuis valde artiſticioſe fabricatus. & paulò poſt: Intra reſtandinem ad Orientem & Sacramentum decorè conſtrictum, in quo ſanctiſſima martyris reliquia in caſſa bene lobga reſpoſita, &c. nominat Euagrius Sacramentum, quod Liberatus ſkriptuarum: vtriuſque namque vocis eandem eſſe ſignificationem, docet canon Concilij Laodiceni verbis iſtis: Non oportet ſubdiaconos licentiam habere in Secretarium ſua, Sacramentum, quod Graeci Diaconium appellant, ingredi, & contingere vaſa Domini. & alio eiuſdem Concilij canone: Quod non oportet preſbyteros ante proceſſionem Epiſcopi introire Sacra-

c Euagr. li. 2. c. 3.

d Concil. Laodic. c. 21. ſe. quod adit. e Ead. c. 17. ſum. dia.

rium, & ſedere. Graecetiam inuenitur nuncupatum ſacratorum, quod eſt, Sacramentum, ſive ſpſas, quod prae ceteris Eccleſia: locis emineat.

Sed quomodo dici poſſit, ante cancellos fuiſſe Secretarium, ſive Sacramentum? Meminiſſe debes (quod & in aliquibus baſilicis cenitur) inter Eccleſia: gremium & apſidem, ubi ſedes Epiſcopi locari ſolebat, eſſe Sanctuarium collocatum, quod quidem altare erat primum in medio ſitum, vndique circumcirca cancellos ſeptum: Deſcribitur eius forma graphice & perfectò ſeliquo verbis iſtis: Sanctuarium hoc modo abſoluto & perfectò, ſeliquo quibusdam in altiſſimo loco ad Praſidum Eccleſia honorem collocati, & ſubſeliquo praterea vndique ordine diſpenſatum, decorè, eximieque exornato: altarium demique tamquam Sacramentorum in medio Sanctuarij ſito: iſta ruſum, vt aple & multitudine eò non poſſet accedi, cancellu ex ligno fabricati circumdedit. hac ille.

Ante igitur altaris cancellos apſidem reſpicientes apparet congregatum fuiſſe Concilium, totumque occupabile locum, qui interiacet inter cancellos & apſidem, vbi erat thronus Epiſcopalis: qui quidem in amphitribus baſilicis haud mediocriter latitudinis & longitudinis exiſtebat, & quidem capax cuiuſvis numeroſiſſe conſellus Epiſcoporum. Intelligis, puto, & ex hiſ, quam procul abſit, vt veritatis ſcopum attingeret, qui de Secretarijs aliter ſone opinari. Fuiſſe quidem eainta apſidem, Paulinus ſin epiſtola ad Severum haud obſcure ſignificat: in eiuſdemque diſpoſitione ſera vaſa ad miniſterium, & ſacros codices adlectionem, oſtendit. Ad haec etiam ſpectat, quod S. Gregorius Papa iure expoſtulat aduerſus Ioannem Rauennatem Epiſcopum, quòd tempore ieiunij geſtaret pallium per plateas & vias, quando nec licet eo viti Secretario, loco niſitrum conſueto, vbi in ſuo throno in apſide collocato ſedere ſoleret Epiſcopi, & cum eo preſbyteri, diaconi nequaquam: nam hac haber canon de cimus quintus Concilij Arelatenſis ſecundi: In Secretario diaconis inter preſbyteros ſedere non liceat. At de Secretario ſatis.

Quod verò ad perſonas pertinet, conſtat pro Apoſtolica ſede ad S. Leone Papa & Occidentibus omnibus Epiſcopis legatos quatuor ex Synodo Romana miſſos, Paſchaſium Epiſcopum Lilibai in Sicilia, Lucentium Aſcalanum Antiliſtem, Bonifacium & Baſilium S. R. E. preſbyteros Cardinales, id quidem teſtatur ipſe S. Leo in epiſtola data ad Synodum ipſam Chalcedonenſem. Verum quoniam de Baſilio in Actis eiuſdem Synodi Chalcedonenſis niſquam mentio, neque apud aliquem antiquorum ſcriptorum expreſſus habetur: coniectura ducimur, cum ante coactam Synodum praedefunctum, remanſiſſeque Paſchaſium, Lucentium, & Bonifacium. Porro hunc eundem eſſe Baſilium putamus cum eo, qui anno ſuperiori vnâ cum Abundio & alijs collegis eodem ſunctus eſt mure, pericia vſus rerum delectus, qui tunc in Orientem legationem obiret.

Voluit ſanctus Leo & Iulianum Coenſium Epiſcopum, ſolium in Oriente agere res Romanae Eccleſia: in eadem Synodo legati munere fungi, vt ex eiuſdem ſancti Leonis literis & Epiſcoporum ſubſcriptionibus haquet. Nec vero deſuit ex Africana Eccleſia legatio, licet Wandolica perſecutione aliud vexaretur: miſſi ſunt enim Aurelius Adrumetinus, & Ruſticus Epiſcopi. Sed & adſuere pro Saracenis Muſtathius & Ioannes Epiſcopi, pro Siculis verò Ioannes Meſſanenſis Antuſtes. Adueniunt & hoſtes Catholicae fidei, qui ſimul conſpirant contra ſanctum Flauianum, Dioſcorus Alexandrinus, & Iuuenalis Hieroſolymitanus: venit etiam Dominus Antiochenus iam priuatus, & qui eius loco ſuſſectus fuit Maximus, itemque ſubrogatus in locum ſancti Flauiani Anatolius, tam à S. Leone Papa Catholice reconciliatus Eccleſia. At iure repte. enditur ab Euagrio Zacharias rhetor, cum aſſirmat ad hanc eandem Synodum accerſitum etiam eſſe Neſtorium. Manauit enim inde ipſi errandi occaſio, quòd inter alios Epiſcopos, qui ſancto Chalcedonenſi interſuerunt Concilio, legatus Neſtorius, ſed Phanagoria ciuitatis Epiſcop: at lege hic alius à Neſtorio hereſiarcha.

LXV. e. 2. c. 2. Concil. Chalced. ab. 1. in print.

Sed & praeterd fuit Marcianus Imperator vnâ cum Pulcheria Augusta, & alijs Imperij magistratibus. Confessus autem ita dispositus reperitur, vt inter apostolicam atque cancellos Patribus constitutus, à leua parte sederent Apostolicae sedis legati, & post eos Constantino- politanus Antiochenus, & alij Episcopi; à dextris arxem Dioscorus Episcopus Alexandrinus, & post eum Iuuenalis, ambo licet iudicandi, ac subinde reliqui post ipsos Episcopi: in medio verò ipsorum super thronum sacrosancta Euangelia, ex more, fuerunt posita. Imperator autem Marcianus & Pulcheria Augusta ante cancellos.

Flavianum regie vrbs Constantinopolitana quondam Episcopum testatur littera. Nos enim ad confirmandum fidem, non ad ostendendam virtutem, exemplo Imperatoris Constantiniani, ad hunc synodo cogitauerimus; ne in posterum multitudinis popularium instantibus prauis affectibus inueniatur dissentiens, &c. Profectura est faulstis acclamationibus orationem Imperatoris sancta Synodus eumdem nouum Constantinonem appellans, quem ipse imitaturus, ad ipsam Synodum se venisse testatus fuit.

Post haec autem confidentibus omnibus, necno Dioscoro Episcopo Alexandrino, Paschasinus Apostolicae sedis legatus hac ad S. Synodum: *Beatissimi atque apostolici Papa vrbs Roma, qua est caput omnium Ecclesiarum, praecipua habemus praesentibus, quibus praecipere dignatus est. Sed apostolice, vt Dioscorus Alexandrinorum Archiepiscopus non sedeat in Concilio, sed audiendus intromittatur: hoc ergo obseruare necesse est, &c.* Ad haec Lucentius Episcopus Apostolicae sedis legatus adiecit in Dioscorum, ipsum esse indignum, qui sedeat in Synodo, eo quod Synodum ausus est congregare absque sedis Apostolicae consensu, quod nunquam antea factum esset, necrite fieri posset. His igitur auditis, Iudices statuerunt in Dioscorum afferri, quae aduersus ipsum essent accusationes. Iussit rursum Lucentio, sedere cum alijs non debere, qui venerat iudicandus: interlocutione Iudicum factum est, vt e Patrum consensu dimotus Dioscorus, sederet in medio, reliquis Episcopis in proprijs locis confidentibus, atq; ita de ipso iudicium inchoaretur, haec ipsa Acta docent: id & Euagrius ait, mirum quod tunc loco cedere compellus est Dioscorus, & vt reus in medio statutus, rationem redditurus, de quibus ab aduersarijs accusaretur.

Ita quidem consiliis visum est, quam illum e Synodo iube recedere, & trium citationum longa mora iuberi iudicio susti. Sic igitur homo arrogans Dioscorus reus in medio constituitur causam dicturus, & iudicium subiturus. Quo facto, Eusebius Episcopus Dorilei accusator progressus ad medium, obtulit libellum contra Dioscorum, seu epistolam ad Imperatores, haec proclamans cum lachrymis inter alia: *Legetis iam à Dioscoro, lesa est fides, occisus est Flavianus (lachrymis implor) simul mecum iniuste damnatus est: inibe meos preces perlegi. Lectus est libellus precum Eusebij, quo etiam cognosci petijt Acta in Ephesina pseudosynodo confecta. His intercessit Dioscorus, atq; agendum primum esse de fide cõtendit. Sed interlocutione Iudicum cognitorum, primum omnium ipsa Ephesina Acta iussa sunt legi.*

Dum verò ea legerentur, ventumque esset ad epistolam Theodosij Imperatoris, legereturque Theodoretus Veritus Synodo in interesse: Iudices interlocuti dixerunt eum admittendum esse in Synodum, cui S. Leo Papa Episcoporum Astitisset, atque Imperator adesse sanxisset: sicque omnium Patrum consensu intrinmissis Theodoretus, cum Episcopo, haec clamantibus licet Aegyptijs, Palestinae, & Ilyncis Episcopis, qui eum Nestorianum esse calumniari sunt: aduersus quos, qui diu passiterunt Ephesi, extulmarunt Episcopi Orientales, Pontici, atq; Thracici. Sed reclamans Dioscorus, asserens receptione Theodoretus eijei S. Cyrillum, qui ab eo fuisse excommunicatus. In quem illi vanissime reclamantes, dixerunt: Dioscorum homicidam foras mitte. Sicq; concertantibus adiuuicem Theodoretus causa Orientalibus & Aegyptijs interloquentibus Iudicibus, sedere iussus est Theodoretus, deq; eius causa postea agendum esse definiere.

Post haec verò, vbi Ephesina legi ceperunt Acta, Dioscorus, cuius causam primò cognosci debere, Iudices interloquendo stabilierit, excusans se atq; atheniens dilectum suum, dixit, non se tantum, sed & Iuuenalem Hierosolymorum Episcopum: atque Thalassium Caesariensem fuisse praefectos à Theodosio Imperatore Synodo Ephesinae atq; Acta omnia confirmata esse ab astantibus Episcopis, qui praesentes fuerunt. Contra vero reclamantes Episcopi dixerunt, nullum voluntarie subscripsisse, sed vi coactos: his addidit vim adhibita per milites fustibus,

LXXI.

d Synod. Chaced. Act. 1.

e Euagr. lib. 2. c. 4.

LXXII.

LXXIII.

de THEODORETO IUDICVM INTERLOCVTIO.

LXXIV.

LXXVI. CONSISTITIO IV. VBI CONSTITUTUS AB I.

LXXVII. DIGNIOR IOVNI LE. GATIE DATVS.

LXXVIII.

vsq; ad Si.

LXXIX.

c. Liberat. in lra. c. 79.

LXXX.

PRIMA SESSIO.

MARCIANI IMP. AR. BIERIO LEONIS PAP. A. PVL. T. PERAGI SYNO. 2. Y. M.

bus, gladijs, minis exilijs, & sedibus abdicacionibus, contumeliasque in Flavianum iactatas: inter alios hæc pluribus exaggeravit Stephanus Episcopus Ephelinus. Tunc vero Ægyptij Episcopi, qui Dioscoro fauebant, his omnibus suam ipsorum exprobrauerunt iniquitatem, nisi tantum quod dixissent, quod vi compulsi nolentes subscripsissent; exclamantes iure in eos verbi illis: *Christianum neminem timeret, Catholicum neminem formidat.* longèque abesse à Christiana constantia addiderunt, per vim adigi ad id, quod credit esse peccatum.

LXXV. Rursum cum pergerentur eadem Ephesina Acta legi, iterum Orientales in Dioscorum concitantur ob contumeliam Flavianum interrogatam, qui in Synodo sit compulsi quinto loco sedere. Addiderunt & de vi tunc illata Notarijs. Fit demum omnium lapsorum, qui Ephesi subscripsissent, vna vox clamantium: *Omnes peccatumus: omnes veniam postulamus.* Ad hæc insuper, dum eadem Acta legerentur, ciebatur ab Orientalibus Episcopis ingelata querela fuerunt, asserentibus, eadem Acta à Dioscoro esse depravata atque corrupta. Cumque ad finem professio facta ab Eutyche ex eisdem Actis recitaretur; aperuerunt Orientales Vertipellis imposturam, dicentes: *Sic Eutychem confessum esse Filium Dei de Spiritu Sancto inlarnatum, ut ramentum emiserit, ex Maria Virgine.*

LXXVI. Expedita recitatione Actuum Ephesinorum, iussa sunt legi res gestæ in Synodo Constantinopolitana, in qua damnatus est Eutyche, ex quibus Apostolicæ sedis legati probauerunt Flavianum verè Catholicum, Eutychem verò absque dubitatione impium hæreticum. Tunc Dioscorus inrelocutus, quare defenderat hæc tenus, manifestavit hæresim, dicens, iure damnatum Flavianum esse, quod dixisset, post adunationem duas esse in Christo naturas: sed hæc nihil sanctius dici potuit, cum ille è contra pertinaci studio contrarium sententiam penitus coram Patribus assereret. His adiecta est recitatio Actuum de cognitione facta de fide Notariorum Constantinopolitani. Inde verò lecta absolute Eutychem facti Ephesi, atque eius occasione recitata sunt Acta quadam Synodi Oecumenicæ Ephesinæ. Ad postremum verò lecta est impia sententia Ephesi à Dioscoro lata in Flavianum.

LXXVII. Quibus omnibus exactè percognitis, interlocutione iudicium in sequentem Sessionem dilata est de fide tractatio: Interlocutioneque idem Iudices cognitores rogauerunt sententiam Patrum, num illi, quos Dioscorus atque eiusdem impietatis collegæ damnassent, absoluerint essent, & in statum pristinum restituendi contra verò, qui in eos cum ipso Dioscoro adeo iniquam sententiam tulissent, num ipsi damnandi essent. Hæc secuta mox est acclamatio Episcoporum, dicentium omnes illos ex præscriptis sacrorum canonum esse damnandos, nominatim verò qui principem locum cum Dioscoro in Synodo tetuerunt, nimirum post Dioscorum, Iuuenalem Episcopum Hierosolymorum, Thalassium Cæsareæ Cappadociæ, Eusebium Ancyrae, Euthadium Berychi, & Basilium Seleuciæ. Consecuta est hæc cuncta pro gratiarum actione, & Dei laudum celebratione, facti Tritagij acclamatio, videbatur: *Sandus Deus, Sanctus fortis, Sanctus & immortalis.* additumque: *Multos annos Imperatori, sed & multa in Dioscorum dicta.* Hæc breuissima summa contracta sunt omnia, quæ in prima Sessione facta fuerunt.

LXXVIII. De qua illud considerandum quidem est, quod Iulianus Coënsis Episcopus, agens & ipse vices sancti Leonis Papæ, per interpretem in Synodo loquitur, homo Græcus inter Græcos, habent enim hæc Acta Iulianum Episcopum agere vices sanctissimi Episcopi Romane Ecclesiæ Leonis, interpretante eum Florentio Episcopo Lydiæ, &c. id quidem non aliunde accidisse certum est, nisi quod, ut primo annalium tomo diximus, ob excellentiam Romane Ecclesiæ, moris esset legatorum sedis Apostolicæ, Latine semper loqui. Ne quis autem putet Iulianum imperitum fuisse linguæ Græcæ, ob id que locutum esse Latine habes testificatione sancti Leonis Papæ ipsum Græcam linguam egregie calluisse, cuius rei causâ voluerit ab eo transferri in Græcum sermonem epistolam ipsam ad Flavianum: restatur id qui-

dem ipse S. Leo epistola ad Marcianum: quinetiam Acta Chalcedonenis Concilij ab eodem Latinitate donari petijt, ut apparet ex litteris ad ipsum Iulianum ab eodem sancto Leone conscriptis.

Secunda verò Sessio habita est eodem anno, iisdemque Coniulijs, sexto Idibus Octobris, in qua de fide tractatio à Patribus habita est. Atque primum omnium lectum est sacrum Nicæni Concilij Symbolum, secundumque eius definitionem sensisse veteres Patres, Cyrillumque & Leonem Romanum Pontificem, contestati sunt omnes. Recitatum deinde est patet ex scripto Symbolum Constantinopolitani Concilij Oecumenicæ; postea verò dicitur sancti Cyrilli epistola, quarum alteram ad Nestorium, ad Ioannem Antiochenum Episcopum alteram dederat. Insuper magna illa sancti Leonis epistola, de Verbi Incarnatione ad Flavianum nouissime scripta, publice recitata iussa est, quam mirificis laudibus Patres prosecuti sunt, ita acclamantes: *Hæc Patrum fides: Hæc Apostolorum fides: Omnes ita credimus: Orthodoxi ita credimus. Anathema, qui non ita credit. Petrus per Leonem ita locutus est: Apostoli ita docuerunt. Pater & pater Leo docuit. Cyrillus ita docuit. Leo & Cyrillus similiter docuerunt. Hæc vera fides. Catholicis ita sapimus. Hæc Patrum fides. Hæc in Epistola lecta non sunt. Hæc Dioscorus occultauit. His dictis, & elucidatis atque solutis, quæ ab Episcopis Palæstinæ & Illyrici fuerunt obiecta: ac quiescentibus omnibus, ac comprobantibus, atque insuper aduersus Dioscorum exclamantibus Patribus vniuersis, secunda Sessio finem accepit.*

Ad tertium verò Idibus Octobris, denudò Conuentus cogitur, sed Episcoporum tantummodò absque magistratibus secularibus, eò quod in hac Sessione tractanda esset Dioscori damnatio per Episcopos tantummodò faciendâ: neque enim ipse Imperator Marcianus admittit, sed tantum Episcopi Synodum ingressi sunt. Sic igitur cõuenientibus Patribus, primo loco recitatus est præ eum libellus Eusebii Dorilæ aduersus Dioscorum, quo cum Acta Ephesina damnatum Dioscorum debere deponi precebat. Et licet hæc omnia facta videri poterant in priori Synodi Actione: quod tamen nõ cuncta absoluta fuissent, sed præparatio quedam iudicij & causæ cognitio habita esset, et omnium acclamatio verus tunc innotuisset, quid in Dioscorum statendum esset: verum tamen seruaretur secundum Ecclesiasticos canones forma iudicij, iustus est citari absens à Synodo Dioscorus, qui domi erat custoditus à militibus, ne fugam arripere. Citatus igitur à sancta Synodo per Episcopos, se excusauit, quod adesse nõ posset, cum à militibus custodiretur, & quod non adesset in Synodo Iudices seculares, qui antea causam tractare ceperant. Secundo rursus vocatus, præterit agritudinem, illud ingerens, numquam fore, ut adesset, nisi presentes essent Iudices seculares. Ad quem tunc Cæcropsius Episcopus Sebastenus, vnus ex ijs, qui ad ipsum vocandum missi fuerant, hæc dixit: *Quando quodam regularia (nempe Ecclesiastica) negotia examinantur secundum canones, neque Iudices alios vel laicos interesse oportet. Habes lectorem non vnus Episcopi, sed Oecumenicæ Synodi, imò & totius vbiq; vigenis Catholicæ Ecclesiæ testimonium ex rerum vtu & sanctis canonibus comprobatur, quantum sibi laici, ipsi Iudices seculares in Ecclesiasticis causis valeant vendicare: ut plane qui in contra illa præsumat, sacilegus habendus sit.*

Inte hæc autem iusti sunt legi libelli aduersus Dioscorum: oblatique omnes eiusmodi inscriptione notari: *Sandissimo & beatissimo vniuersali Patriarchæ magnæ Romæ Leonis, & sanctæ & vniuersali Synodi Chalcedonenis.* primumque lectus, qui oblatus est à Theodoro diacono Ecclesiæ Alexandrinæ, qui priuatus ab eo fuit nulla alia de causâ, nisi quod amicus fuisset sancti Cyrilli prædecessoris eius Episcopi: quo accusabat Dioscorum, quod Origenista esset hæreticus, & blasphemus in sanctam Trinitatem, & homicida, & incendiarius, atque vita turpissimus, quodque nemum ausus fuisset excommunicare ipsum sanctum Leonem Romanum Pontificem. Lectus est post hæc libellus Isehyronis diaconi aduersus eundem Dioscorum datus: qui præter cætera de blasphemijs in Trinitatem, &

SVIII
8

alia supra narrata, addidit, frumentum Ecclesijs Libya, quae ob nimiam prouinciae ariditatem tritico caeuent, ab Imperatoribus dari solitum ad conficiendam sacram Eucharistiam & solatiis peregrinorum, à Dioscuro esse subreptum; adeo vream ob causam diu in Libya non fuerit oblatum incrementum sacrificium. Adiecit insuper de bonis relictis cenobijs & monasterijs à Peristeria nobilissima femina, ab ipso subreptis, & in turpes personas expensis; quod, (vt ait) nec pro eius anima inuentum obtulerit. Vides ex his veterem vsuin, quo pij presequerentur memoriam defunctorum: quod nisi sanctè picque soleret in vniuersa Ecclesia Catholica frequentari, nequaquam coram adeo magna Synodo fuisset Dioscuro darum criminum.

XXCII. Addidit plura de vita eius obsecna valde: vt potè qui subintroducias feminas haberet in Episcopio, & lauaretur cum eis in balneo: & quòd inter alias Panfophiam quandam famosissimam praecariter haberet in delicijs, magno scandalo Alexandrinorum omnium. Ad postremum adiecit, quae ipse Theodorus ab eo passus esset, nimirum quòd ob amicitiam cum sancto Cyrillo mox post obitum eius in Ecclesia ministrare prohibitus esset; & possessiones, quas pertenuis habebat; à monachis per Dioscurum missis, arboribus excisis, incensa essent; & domus, quae erant in eis dirutae; & quòd ipse iustus occidit, vix fugiens euasisset.

XXCIII. Oblatus atque etiam lectus subinde est libellus ab Athanasio presbytero Alexandrino, qui vnuerse ex nepotibus sancti Cyrilli, quo de his, quae crudelissimè tum in ipsum, tum in fratres Dioscuro perpetrasset, reddidit sanctam Synodum certiorum; quae à nobis in ipso Dioscuro ingressu sunt enarratae, vt hic eadem repetere non sit opus. Postremo loco lectus est libellus Sophronij Alexandrini Christiani hominis aduersus Dioscurum conuerentis, quod sublatà suà ipsius coniuge, Theodorà nomine, à Macario Curiali; cum ea de causa venisset ad Imperatorem Constantinopolim; & rescriptum ab eo aduersus Macarium imperasset: Dioscuro intercessisset, ne executioni mandaretur, dicens se esse dominum, & Aegyptum ad se magis, quàm ad Imperatorem spectare, siquid nefarius homo etiam tyrannidem affectaret; quod quae ipse ea de causa ab eo bonis omnibus spoliatus, vix mortem fugà virasset. His iunxit de blasphemijs eiusdem in sanctissimam Trinitatem: Adiecitque demùm de atrepta tyrannide manifestissimum signum, nimirum quòd allatas ex more Alexandriae Marciani noui Imperatoris imagines, quae Sacra Laureata nominare solebant, per suos eas foras exportari iussisset, haec ille.

XXCIV. Vides, quanta esset Alexandrinorum Antistitum potentia, quàm tamen Dioscuro abuteretur, pro nihilo ducentis Imperatorum edicta, & contemnens ipsam Imperatoriam maiestatem. Intellegis etiam, qualis esse consueverint haeresum propugnatores, quales sibi adficeret diabolus milites ad veritatem Catholicam oppugnandam; & quibus fuerit copiosus moribus, qui primus in Romanum Pontificem ausus fuit intorquere iaculum anathematis: vt planè respectu huius stultitiae, sapientia sit reputanda derisiva in fantasia Cleopatray appetere audentis Romanum Imperium sub Augusto.

XXCV. His visis, placuit Patribus, vt Dioscuro adhuc tertio vocaretur per libellum conscriptum, quo de accusationibus ab eo praetensa falsae sunt demonstratae, & monitus ipse, vt veniret responsurus accusatoribus Alexandrinis, qui aduersus eum libellos obtulissent. Verùm ille penitus refragatus, adesse recusauit: nec quidem cum permouere potuit Ioannes Germanicae Episcopus, haec dicens: Sacerdotum delicta, communis est turpitudine, siquid sit tua sanctitas calumniam se ab aliquibus pari: non est longe sancta Synodus fatigare, vt conuincas mendacium. Sed obrigitur ille, suaque duritie obstinatus permansit. Cum igitur nihil reliquum esset ad eius defensionem, vel executionem; ipsi Apostolice sedis legati aduersus Dioscurum eiusmodi tollere sententiam:

XXCVI. Manifesta facta sunt, quae à Dioscuro quondam Alexandria

magne ciuitatis Episcopo commissa sunt aduersus sanctorum regularem ordinem & Ecclesiasticam disciplinam, tam ex his, quae dudum examinatae sunt in priori consensu, quàm in his, quae hodie acta sunt. Hic enim (vt plurima intermittamus) Etycheticem similita sibi sapientem, & regulariter à proprio damnatum Episcopo, id est, à sanctissimo Patre nostro & Archiepiscopo quondam Flavianio, praesumens sibi primatum, irregulariter in communionem suscepit, priusquam consideret in Episcopo cum Deo amantissimis Episcopis. Sed illis quidem apostolicae sedis veniam praestitit de his, quae ibi non voluntarie ab eis gesta sunt; qui & hactenus permanserunt obediens sanctissimo Archiepiscopo Leonis, & omni sancto vniuersali Concilio: Huius gratia & in sua communionem eos sicut confideles suscepit. Hic autem hactenus permansit glorians in eis, pro quibus eum oportebat generere, & se terra proferre. Super hac vero neque epistolam legi permittit beatissimi Papa Leonis scriptam ad sanctae memoriae Flavianum; & hoc frequenter rehat à portitoribus recitari eam, & iuramento fieri lectionem promittens: quòd non lectò, scandalum & lesionem sanctae Dei Ecclesiae per totum orbem terra pertulerunt.

Sed tamen talibus ab eo audacter commissis, deliberabam, vt de priore sua pessima actione aliqua praestaret clementia, sicut & ceteris ducentissimis Episcopis, & his, qui neque similes ei auctoritatem iudicandi habuerunt. Sed quoniam secunda excessibus priorem iniquitatem valde transcendit praesumptis enim excommunicationem distare aduersus sanctissimum & beatissimum Archiepiscopum magna Roma Leonem: insuper etiam multi libelli multi pleni iniquitatibus contra eum in sancto & Magno Concilio oblati sunt; & semel & secundo & tertio per Deo amantissimos Episcopos regulariter vocatus minime voluit obedire, propria vii, conscientia simulatus; & hoc, qui à diuersis Concilijs regulariter damnati sunt, contra diuinas leges suscepit: Ideo ipse contra se elicit sententiam, sepere Ecclesiasticos consulcans canones.

Vnde sanctissimus ac beatissimus Archiepiscopus magna & senioris Roma Leo per nos, & per praesentem hanc Synodum, vt à sancto beatissimo & omni laude digno beato Petro Apostolo, qui est petra & crepidio Catholicae Ecclesiae, & illi, qui est verus solis fundamentum, nudauit eum tam Episcopatus dignitate, quàm etiam ab omni sacerdotali aboluit ministerio. Igitur sancta haec & Magna Synodus, quae placet regulis, super memorato Dioscuro decernat. hactenus sententia legatorum, cui vnuersti Episcopi subscribere, singulis impium Dioscorum perstringentes sententia hoc ordine: Post legatos sententiam dixit Anatolius Episcopus Constantinopolitanus, inde verò Maximus Antiochenus, & subinde reliqui. Hanc tandem tu mens arrogantià nouus Pharaon iustissimam damnationem accepit, & excentorum & amplius Patrum sententia veluti flactibus obrutus, concinentibus ex aduerso in tuto hinc Fide libus omnibus vna cum Moyle canticum Domino, qui Pharaonem eum curibus eius in mare demersit.

Damnato in hunc modum Dioscuro, S. Synodus ea de re Synodalem ad Valegrinianum & Marcianum Imperatores epistolam scripsit, cuius est exordium: Magna egritudine & mediis agente feris & medio indiget sapienti, &c. dedit aliam eodem argumento conscriptam ad sanctam Pulcheriam Augustam, quae incipit: Multa tibi dona praestentur, &c. in his omnibus plura Patres in commendatione ipsorum pietatis erga Deum, & vigilantia cura erga eius Ecclesiam exhibita: Propositum quoque fuit publicum à sancta Synodo de Dioscuro damnatione decretum; itemque ad ipsum Dioscurum eiusmodi damnationis suae significatio missa.

Cognosce te ipsum, propterea quod diuinos canones despicisti, & inobediens extitisti huic sancto & vniuersali Concilio, superque hoc praeter alia tua commissa, in quibus inuentus es reus, etiam tertio vocatus ab hac sancta & Magna Synodo secundum diuinas regulas, vt acceptationibus responderes, minime occurristi: Oltobris mensis praesentis tertio decimo die, à sancto & vniuersali Concilio esse ab Episcopatu deponitur, & ab omni Ecclesiastica functione summatim. haec ad Dioscorum

SENTENTIA APOSTOLICA DE DIOSCORO.

XXCVI.

XXCVI. III. PROLEGATA SENTENTIA IN DIOSCORUM.

XXCVI. IX.

Concil. Chalced. A. 453. AD DIOSCORUM PATRES.

icorum S. Synodus Chalcedonensis: quae etiam de eiusdem damnatione litteras dedit ad clerum Alexandinum: extant omnes, sed breuitatis causa eas citasse sufficiat. Sic igitur iustissima damnatione Dioscori omnium superbissimi, crudelitatis & turpitudinis omnes facile superantis, atque impietate nulli secundi, clausus est Sessio tertia Synodi Chalcedonensis.

XCII. Sessio quarta concilii Chalcedonensis.

Eodem vero anno, isdemque Consulibus, ad decimum sextum Kalend. Nouembriis iterum eodem in loco habita sunt sacra Comitia, isdem Episcopis in vnum conuenientibus simul cum magistratibus & Iudicibus cognitoribus: ubi proposita est causa Episcoporum, qui cum Dioscoro praesumerent improbo Ephesino Couentui. Fuerunt in huiusmodi Hierosolymitanus, Thalassius Caesarea Cappadociae, Eustathius Berythi, Eusebius Ancyrae, & Basilus Seleucia Episcopi. Atque in primis in re locutione Iudicum cognitorum recta fides accepta ab omnibus atque probata est, nempe Nicenam Symbolum atque Constantinopolitanum, decreta Ephesi, necnon epistola S. Leonis Papae: quibus vna cum alijs Episcopis subscripsere quinque illege Dioscori modo nominati, qui & damnauerunt his contraria sentientes iussu. Hinc Synodum ingredi a qua ante repulsi erant, vt potest etiam Dioscoro in Synodo scelerrum patrorum: committitur, sunt Ecclesiae, a qua communicatione Dioscori fuerant extors.

QUINQUE EPISCOPIS DYOGENES TRIAM CONSECUTUS.

XCIII. Aegyptii Episcopi.

Post haec ingressi Aegyptij Episcopi cum libello fidei, quem obtulerant Theodosio Imperatori: eoque lecto, iussu sunt ab Apostolica sedis legatis dicere in Eutychem anathema, & subscribere epistole sancti Leonis, sed detrectantes id facere, quod expectarent noui Alexandini Episcopi electionem, quem in subscriptione essent fecuturi; instante rursus Synodo, vt damnarent Eutychem, fecerunt tandem: vrgentibusque Patribus, vt subscriberent litteras sancti Leonis, reuertuntur: eo tantum vbi praetextu, quod moris esset Aegyptijs Episcopis sequi in subscriptione Alexandinum: seque magno periculo id tentaturos ob alios Aegypti Episcopos: proferentesque se, petiere, vt placeret sanctae Synodo primum eligi Alexandinum Antilitem. Horum postulationibus, supplicibusque, votis annuit tandem Synodus, cautione adhibita, ipsos omnes non recessurus Chalcedone, sed electionem noui Episcopi oppertituros. Haec actio quarta. In Graeco autem codice ante nuper recensitam Sessionem quartam ponitur Actio Synodalis de Eutychanis Archimandritis, distincta ab alijs vel superioribus, vel posterioribus Actioibus. Vt autem quod spectat ad res in Synodo gestas ab Archimandritis, Latinis exemplaribus magis in his deferendum putarem, quam Graecis: ea potissimum ratione, quod non sit credendum Archimandritis haereticos auditos esse, antequam lapsorum Episcoporum causa petra daretur; qua (vt vidimus) hac in actione conclusa, datus est locus Archimandritis haereticis proponere, quae uellent.

XCIII. Archimandritis Tarvisi.

Inromissis igitur post haec Archimandritis illis, qui in pseudo synodo Ephesina fuerant contra Flavianum Dioscoro, & pro Eutychem prodeuntes, fidem Catholicam prodiderunt, inter quos eminebant Carosus & Dorotheus, atque sceleribus factus notior Barlumas, in quem vti in famosissimum homicidam, quod S. Flavianis necis instigator fuisse, in Synodo postea conclamatum est. His igitur ingredi iussis, preces ab eis oblatae Imperatori, nec non libellus ab eisdem Synodo datus recitari mandantur: Qui ubi ex libello, siue epistola oblata Synodo cogniti sunt pro Dioscoro supplices habere preces; ne lectio vltorius progrediretur, sed vt isdem cum libello e Synodo eijcerentur, Synodus exclamauit. At Iudices cognitores libellum integrum nihilominus legi iusserunt, quo illi profitebantur se tantummodo Nicenam fidem amplecti, nullamque eius expositionem admittere, contestati se potius extra alios seorsum a communione ipsorum vitam acturos, quam quicquam noui ad fidem pati superinduci. Ita quidem hypocrite illi more Eutychem atque Dioscori sub mentiro pallio Nicenae fidei, non a seuebant haereticum.

Post haec autem lectus est libellus a Catholicis Archimandritis oblatus aduersus Eutychem & eius perfidiam confectantes, qui quidem vt pius a sancta Synodo probatus fuit. Interea vero triduo spatium temporis datum est haereticis Archimandritis ad resipiscendum atque Catholicae fidei aduersus Eutychem subscribendum. Erat inter illos Maximus, qui dicebatur Eutychem magister, ceteri vero post Carosum, Dorotheum, & Barlumas, capiosè sibi Archimandrite nomen usurpasse inueniuntur: idemque, omnium improbilissimi, vt pote qui plurimum fuere scandalo atque ruinae. His itaque rebus gestis clausa est a Patribus quarta Sessio.

Habet autem Graecum exemplar amplius, quam Latinum quintam, quae sequitur, Sessionem continentem duas Actiones, vna eademque die habitas, nempe decimo tertio Kalend. Nouemb. in quarum prior actum ponitur de Caroso & Dorotheo, alijsque Eutychanis Archimandritis, qui libellum Marciano Imperatori obtulerant, petentes, vt sibi liceret de fidei veritate cum Catholicis disputare coram ipso Imperatore. Quid autem eidem responderit Marcianus, voluit Synodo fieri manifestum per Alexandrum Visitatore & Ioannem Decurionem.

Qui ubi ingressi sunt Synodum, quae nomine Imperatoris significanda erat, nota fecerunt, verbis illis Alexandro docente de responso ab Imperatore haereticis data: *Hoc cum audisset Dominus Orbis, significauit per me & dominum Ioannem Decurionem: Si ualuisse in ego sedere inter vos atque alios monachos, & audire inter vosque vos, non his sanctam & numerisalem Synodum sciret, sed cum ipsi conuenissent, & me de vobis certiores fecissent, dixi, vt vos adfessis, & ea qua uisistis, cognosceretis; & interrogando ea, qua non uisistis, adfessis ab ipsis. Iussam igitur decreuimus uos ad Concilium abire. Nam (vt sciatu) quocumque, desinerit sanctum & uniuersale Concilium, ac mihi in scriptis dederit, ea sequor, huius contentus sum, haec scilicet habeo. Hoc habete, nec a me aliud responsum accipitis. Vbi uero haec ab Alexandro Imperatoris nomine sunt in Synodo coram Patribus enarrata: ab isdem magnis praeconijs eidem Marciano (vt par erat) exclamatum est, dignis laudibus tanti Principis sententiam prosequentibus. Haereticis uero ad resipiscendum datae sunt iudiciae usque ad decimum quintam Nouembriis. Haec continet eius diei prior Actio: qua quidem dignissimum habetur expressum exemplum, quid Principes semper respondere haereticis debeant, cum ab eis frequentibus libellis interpellantur, petentibus concedi de Christianae fidei veritate libere disputare: vt eisdem minime quod exposcunt, indulgent, sed ad Catholicam religionis Antiquitates, a quibus ueritatem addiscant, abire praecipiant. Quod quidem si ab isdem hoc nosse infelicissimo saeculo (vt decebat) praetatum esset, nequaquam Borealis Ecclesia adeo immentis exagitata eladibus esset.*

Posterior uero eiusdem diei Actio tractationem continet obortae controuersiae inter Photium Episcopum Tyri metropolis Primae Phoeniciae & Eustathium Episcopum Berythi; eaque consignata Consulatu Marciani Imperatoris, die uero decimo tertio Kalendas Nouembriis, nempe post dies tres a celebrata quarta, de qua egimus, Sessione. Quamobrem etiam post quartam, non tamen sub quarta, quali uenit eademque die habita fuerit, ponenda est. Porro quod ad propositam in Synodo controuersiam pertinet, res ea se habuit.

An quibus, secundum ueterem per canones factam prouinciarum distinctionem, Tyria Ecclesia praerat: inter metropolis Primae Phoeniciae. Accidit autem, vt Imperator pragmatica sanctione aliam fecerit eius Prouinciae diuisionem; ex qua complures ciuitates, quae subiecebant Tyriae, sub Berythi Ecclesiae ponerentur, nempe Byblon, Botrys, Tripolis, Orthofias, Arias, & Antaradon. Huic autem cautioni cum minime Photius acquiescisset, iudicium ea de re habitum est Constantinopoli coram Anatolio Episcopo Constantinopolitano & alijs cum eo resistentibus Episcopis; qui absentem Photium excommunicauit: Qui vt anathematis uinculo solueretur, licet inuitus, iussu tamen subscripsit Synodali decreto de antio

XCIV. XCV. XCVI. XCVII.

SVIII 8

XCVIII. PHOTIUS IN EPISCOPO...

arcto iure Ecclesie Berythenis super nominatas Ecclesi-
as.
Cum vero ipse Photius Episcopus Tyri venisset ad
Synodum hanc oecumenicam Chalcedone conuocatam,
dedit libellum supplicem Marciano Imp. quo quatuor est
de iure antiquo iure metropolis dimittit, ciuitatis ius ab
Eustathio vindicatis. Imperator accepto libello, causam
illam sancte Synodo tradidit iudicandam, & sicque dicta
die producta est ipsa coram sacro Patrum Conuentu: Vbi
Photius constitutus, rogauit Synodum audire causam,
quam definiendam ab eadem mandauerat Imperator: pe-
tijitque in primis recitari libellum à se oblatum Imperatori.
Sed ne peteret libelli lectio, Eustathius obiecit, id non fa-
ciendum ante absolutam in Synodo de sede tractationem,
cuius rei causa omnes essent ad Synodum conuocati. Sed
interlocuti Iudices cognitores iusserunt legi libellum, au-
diturque ex eo Photij querelae de usurpatis ab Eustathio
Tyria metropolis ciuitatibus, de qua per vim & metum
extorto consensu, quo nullius debet esse momenti: quo
demum rogauit, vt secundum praeiata iura ab lata ciuita-
tes Tyriae Ecclesiae redderentur.

XCIX. PHOTIUS IN EPISCOPO...

Iussus autem à Iudicibus cognitoribus ad haec respon-
dere Eustathius: rogauit idem eos, num secundum cano-
nes Ecclesiasticos, an verò secundum leges Imperatoris
causa dirimenda esset; Tunc iisdem interlocuti Iudices ius-
dixerunt: Sacratissimo Domino Orbi placuit, non iuxta sacras Im-
peratoris litteras & pragmaticos typos sanctissimum Episco-
porum procedere, sed secundum canones à sanctis Patribus datos.
Omni igitur cessante & sacra pragmaticis definitione, canones se
hoc capitulo edicti iungant. Et inferius idem ad Patres con-
gredi dicit, inquit, sancta Synodus. Vtrum ei placeat ex re-
gulis Patrum huius cause quaestionem examinari, an ex sacro pra-
gmatico de quibus ea, que sacro apiti visa sunt, iam omnibus aperta
fecimus. Sancta Synodus dixit: CONTRA CANONES NIHIL
FRAGMATICVM VALEBIT. REGVLÆ PATRVM TE-
NEANT.

C. PHOTIUS IN EPISCOPO...

Gloriosissimi Iudices dixerunt. Nunc tempus est, edoceri nos
à sancta Synodo, an liceat ex sacro pragmatico, aliena Ecclesia iura
alij Episcopo auerti. Sancta Synodus dixit: Non licet hoc: est
præter regulas. His dictis, iussus est Photius docere Syno-
dam de usurpatis ab Eustathio Ecclesijs Tyriae metropoli-
tis: quo facto, petijt idem Photius à sancta Synodo iura
ita reddi, que ab Anatolio & alijs Episcopis hanc eidem
contra eandem Tyriam metropolim ex lege Imp. Con-
stantinopoli dehnita fuissent. Ad haec Eustathius se excu-
sans dixit, non à se inuasa iura Tyriae Ecclesiae, sed factum
esse lege Imperatoris, consuetudinisque esse. Imperatores
metropoles facere. Attamen S. Synodus definita nul-
lam esse debere sententiam latam aduersus Photium ab-
sentem.

CI. PHOTIUS IN EPISCOPO...

Rursum à Photio petiit, in suas Ecclesias esse resti-
tuendos Episcopos à se ordinatos, ab Eustathio autem e-
iectos Episcopatu & inter presbyteros adnumeratos. An-
tequam autem de his S. Synodus aliquid definiret, iussit
Iudices cognitores legi sacrum canonem: lectusque est
canon quartus Magni Niceni Concilij, quo iubetur v-
num vnusquisque prouincia esse debere Metropolitanum
Episcopum. Lecto itaque canone, & Eustathio re-
spondente, licere Imperatori imbere, quod veller: Iudices
cognitores de his S. Synodi iudicium ita interpellarunt:
Sancta Synodus quid sibi videatur, doceat. Vtrum placet secun-
dum canonem trecentorum decem & octo Patrum, vnum Metro-
polititanum Episcopum esse, qui in ordinationibus reuerendissimo-
rum in vnaqueque prouincia ciuitate Episcoporum potestatem ha-
beat, an duos, ita vt liceat separatim in ciuitatibus ordinationes fa-
cere. Sancta Synodus dixit: Vnum iuxta regulam sanctorum Pa-
trum postulamus esse Metropolitanum. Petimus, vt regulam sanctorum
Patrum teneat. Atticus reuerendissimus Episcopus Nicopolis Aitae-
tis Episcopi dixit: Centum decem & octo Patrum regula vnum vult
Metropolitam in vnaqueque prouincia Episcopum esse. Et supplica-
mus, vt nunc etiam versus canonum in quolibet & in omni prou-
incia valeat, cessantibus omnibus, qua ex concursatione & am-
bitione pragmaticorum sunt, qua & euertunt ea, qua spirituali-

ter & secundum Deum à sanctis Patribus sancita sunt. Iuxta Acti-
cus.

His omnibus audicis atque exacte percognitis, Iudices
cognitores definita à sanctis Patribus probauere, atque
sua ipsorum sententia firmare, interlocuti: Iuxta regu-
las trecentorum decem & octo Patrum, & iuxta sententiam to-
tius sanctae Synodi, Photius reuerendissimus Episcopus totius Ty-
riarum metropolitae omnem potestatem ordinandi in vniuersis ci-
uitatibus Primae Phoenices prouincia habeat. Eustathius reu-
rendissimus Episcopus à sacro pragmatico typos nihil amplius sibi
vindicet, quam reliqui Episcopi eiusdem prouincia: At an his
consentiat sancta Synodus, doceat. Sancta Synodus exclama-
uit: Hoc iustum iudicium: hac iusta sententia: Multos annos
Imperatorum: multos annos angustie: multos annos iudicium,
ita plenè definitum est in perdifficili controversia, in qua
altera ex parte leges vigerent Imperatoris: haecque
sententia ea de re in Synodo lata Constantinopoli ab
Anatolio, praesente etiam Maximo Episcopo Antio-
cheno: ex aduerso autem vnus cano Ecclesiasticus re-
clamarat: Definitum, inquam, non calculus tantum v-
niuersae Oecumenicae Synodi, sed etiam ipsorum Imper-
atoris magistratum, iudicium cognitorum, quibus om-
nibus & religiosissimus Imperator Marcianus Augustus
haud inuitus subscripsit: dignum plane factum, quod
imitari debeant omnes Christiani Principes, sequi etiam
ipsorum Iudices: nimirum, vt cum causam in iudicio agi
contingat, cui altera ex parte teneant saeculari leges, repu-
gnet verò ex altera canon Ecclesiasticus: quid tunc ius-
te, pie, sancteque decernant, tantum exter de tanto iudi-
cio, non vnus, sed plurius iudicium praclarum, quod se-
dentur, exemplum. Habent & facta religionis Antis-
ites, non vnus tantum vel alterius, sed plurium Episcopo-
rum, immo Synodi, eiusdemque Oecumenicae, & sex-
centorum & amplius sanctorum Patrum egregium fa-
ctum, quod imitentur: nimirum nos turpiter adulatione
molliti, frangique potentia Imperatorum, sed aduer-
sus ipsorum leges pro defensione sacrorum canonum a-
cerimos insurgere vindices, & indefesso studio pro sacris
legibus inire certamen. Sed prosequamur quae reliqua
sunt eiusdem Actionis.

CII. RECVNDVM CANONES, NON SECYNDVM LEGES IMP. IVDI-
CAYM.

CIII. DEFINITIO VT FRAGMATICAE VEL QVÆCERANT CANON BVS.

Resuturis ex sententia totius Oecumenicae Synodi Ep-
iscopis in diuersis ciuitatibus à Photio ordinatis, reda-
ctis vtriusque in ordinem presbyterorum ab Eustathio pro-
moris, improbatoque per Apostolicæ sedis legatos & alij
os vsu illo, vt qui ab Episcopatu deponerentur, inseren-
tur presbyteri ministrare: more eiusmodi ad Iudices
& ad S. Synodum facta est suggestio à Cecropio Episco-
po Sebastopolis: Ne potestas vestra accusacionem & queri-
moniam à quacunque persona accipiat & fatigetur, nec nos con-
teramur: petimus, vt sine contradicione cessent ea pragmatica,
qua in documentum canonum à quibusdam facta sunt in omni prou-
incia: Canonem vero per omnia veniant: sic enim & fides con-
solidatur, & vna vnaque Ecclesiaturum statum habeat: Ac ne
liceat præter canones ordinare. Magnificentissimi & gloriosissimi
Iudices dixerunt: Si tota sanctissima Synodus conferret petitioni
Cecropij reuerendissimi Episcopi, doceat. Sancta Synodus exclama-
uit: Omnes eadem dicimus: Vniuersa pragmatica cessabunt: Cano-
nes teneant, & hoc à vobis fiat. Magnificentissimi & gloriosissimi
Iudices dixerunt: Ex sententia sanctae Synodi in aliquo quoque omni-
bus prouincijs reglae teneant. His stabilitis, secuta est ex more
saula totius Synodi acclamatio. Iusseruntque Iudices,
vt quae definita essent, effectui mandarentur. Sicque
praetens Actio exoptato felicem finem accepit. Iam rei-
quas certis quibusque diebus habitas Actiones percurra-
mus.

Rursum vero conuenientes Patres sextam habuere
Sessionem vndecimo Kalendas Nouembris, in qua per
diaconum Constantinopolitanæ Ecclesiae recitata est fi-
dei Catholica definitio, quae tamen vt minus perfecta
explosa est in primis ab Apostolicæ sedis legatis, vetita-
que Actio interleri. Eiusmodi enim esse videbatur, vt
esset Catholica, nec errorum contineret, minime tam-
amen satis sufficiens esset ad coarguendas daninandasque

CIV. SEXTA SESSIO.

hæreses Eurychæti. Porro eiusmodi construendæ decipule, quâ simpliciores decipi possent, architectus compertus est Anatolius Constantinopolitanus Episcopus, adhuc dioscori sui, cuius fuerat Apocriphus, non oblitus, quippe qui & hæc sæta Sessio coram ad eod. numero Patrum conuentu, eorum præsentia minime veritus, ad eod. remeare eam effutire sententiam non sit veritus nimirum Dioscorum non propter fidem damnatam esse, sed ob excommunicationem in Romanum Pontificem temere promulgatam. Quamobrem iure S. Apollice sedis legati concessit in Synodo sunt, quod nisi ab omnibus rursus consentiret recitate superius S. Leonis Papæ epistola, fore ut relicti omnibus, inde ipse recederent, atque Synodum Oecumenicam in Occidente celebrarent: id etiam & Iudices cognitores pariter confirmant. Quod autem re vesta Dioscorus esset hæreticus Eutychnus, & aduersantem illi doctrinam fidei Sancti. Leo Pontifex conscripserit; Iudices prudenter quidem ita sunt interlocuti: Dioscorus dicebat: Quod ex duabus naturis est, suscipio. Sanctissimus autem Archiepiscopus Leo duas dicit esse naturas in Christo, nitas inconsumit, inconvertibiliter, & indiuisibiliter in unigenito Filio Salvatore nostro. Quem sequimur, sanctissimum Leonem, aut Dioscorum? Quidam Patres hoc dilemmate coartati dicturi essent: num perfidiam probari Dioscori, quem damnasset? minime gentium: sed omnes vna voce ita clamante, etiam aduersarij conclamare: *Vt Leo sic credimus.* Sic igitur ex responsione ipsorum Iudices iusserunt addi, quæ ad destructionem Eutychnæ hæresis à S. Leone in sua epistola posita erant.

CV. LEONIS PAPERI RECIPIERE.

Conscripta itaque est fidei definitio atque Actis inferenda, cuius est exordium: *Dominus noster & Saluator Iesus Christus, &c.* in Latina autem Suriana editione illud habet erroris, ut quæ sunt eiusdem fidei definitionis, ponantur sub titulo duarum definitionum, ab illis scilicet verbis: *Sufficeret quidem ad plenam cognitionem.* & quæ sequuntur usque ad finem, quæ in Græcis exemplaribus sub vna tantum habentur definitione comprehensa, quibus & Acta ipsa consentiunt. In qua quidem definitione professionibus trium Oecumenicorum Conciliorum, Nicæni, Constantinopolitani, & Ephesini, coniuncta legantur, quæ ad damnationem Eutychnæ hæresis atque Nestorianæ à S. Leone Papa sunt dicta in epistola ad Flavianum. Sic igitur scripta atque lecta ipsa ex sententia legatorum & reliquorum Episcoporum & Iudicum cogitatorum, eadem fidei definitio ab omnibus laudata, & ad perpetuam Catholicæ veritatis memoriam fuit publicis Actis inserta.

CVI.

Quod verò nos præstitimus in tribus Oecumenicis Concilijs, nempe decretum fidei in ipsis editum interire Annalibus: ut eiusdem quoque Concilij Chalcedonensis fidei definitionem recensere minime prætermittamus, paratio persuaderi: quæ ex Græcæ fontibus in Latinum aliquid derivata istis verbis habetur:

Definitio Concilij Chalcedonensis.

Dominus noster & Saluator Iesus Christus notitiam fidei discipulis suis firmans dixit: Pacem meam do vobis, pacem meam relinquo vobis: ut nullæ dissidet à proximo circa dogmata pietatis, sed ex aqno veritatis ostendatur predicatio. Quia verò non desinit per zozania sua diabolus contra semina pietatis insurgere, & semper aliquid novum contra veritatem inuenire: propter hoc Dominus (ut consuevit) providens humano generi, piissimum & fidelissimum ad amulationem erexit Imperatorem, & vniuersi, sacerdotij Præsides ad se conuocauit, ut gratiâ Domini omnium nostrum Christi operante, omnem quidem mendaciâ Christianis omnibus pestilentia remoueret, floribus autem veritatis conspurcatis faceret. Quod & perficimus, communi iudicio dogmata expellentes erroris: & inenarrabilem Patrum reuocamus fidem Symbolam trecentorum decem & octo omnibus prædicantes: & eos ut proprios Patres etiam adscribimus, qui postea in magna Constantinopoli congregati sunt centum quinquaginta, & eandem fidem ipsi quoque confirmauerunt.

102. 14. FIDEI FIN. 110. Matt. 13

Definitum igitur, ordinem & omnes formulas custodientes, quæ de fide sunt constituta, & nos eius Synodi, quæ quondam in Epheso facta, cuius præfides fuerunt beatissimi memorie Cælestinus Romanorum, & Cyrillus Alexandrinorum Antistes: Præfulgere quidem recte & immaculate fidei expositionem sanctorum trecentorum decem & octo Patrum, qui in Nicæa temporibus pie memoria Constantini Imperatoris congregati sunt. Seruari autem & ea, quæ apud Constantinopolim à sanctissimus centum quinquaginta Patribus decreta sunt ad expellendos quidem omnes germinantes hæreses, & ad confirmationem eiusdem Catholicæ & Apollice nostre fidei Symbolam Nicænam trecentorum decem & octo Patrum: *Credimus in vnum Deum, &c.* Idem centum quinquaginta sanctorum Patrum, qui Constantinopoli congregati sunt: *Credimus in vnum Deum Patrem Omnipotentem, &c.* usque ad finem vtrumque: quibus mox hæc subduntur, quæ in hoc Concilio definita noscuntur:

CVII. EPHESI. NVM. N. CRVM. ET CON. STANT. SYMBOLA. CONCILII. NANTIA.

Sufficeret quidem ad plenam cognitionem pietatis & confirmationis hoc sapiens & salutare diuina gratia Symbolum. De Patre enim & Filio & Spiritu sancto perfectionem docet: Dominum humanationem fideliter acceptibus representat. Sed quam hi, qui veritatem reprobande prædicationem conantur, per proprias hæreses nouas genuerunt: Et hi quidem mysterium dispensationis Domini, quæ propter nos facta est, corrumpere præsumentes, & vocem denegantes, quæ Theotoci de Virgine prædicatur; alij autem consensionem & mixtionem introducentes, Inam naturam esse carnis & diuinitatis stulte confingentes, & passibilem vniuersitatis diuinam naturam per confusionem prodigiosè dicentes: Propter hoc illi omnium maiorationem contra veritatem volens eludere præfati nunc Magna & vniuersalis Synodus, prædicationem hanc ad initio innotem docens, decreuit ante omnia fidem integram & interentam seruauere trecentorum decem & octo sanctorum Patrum: & confirmat doctrinam, quæ de substantia Spiritus sancti à Patribus centum quinquaginta postea congregatis in regia ciuitate tradita est propter illos, qui Spiritus sancti repugnabant; quam illi omnibus notam fecerunt, non quasi quod aliquid desset antecedentibus inferentes; sed suum de sancto Spiritu intellectum contra illos, qui diuinitatem eius respicere tentauerant; Scripturarum testimonijs declarantes. Propter illos autem, qui dispensationis corrumpere conantur mysterium, & purum hominum esse gentium ex sancta Virgine Maria impudenter delirant, epistola Synodice beatissimi Cyrilli Alexandrina Ecclesie Præsulis ad Nestorium & ad Orientales, congruè se habentes, suscipit ad conuincendas Nestorij vesanas, & ad interpretationem eorum, qui salutaris Symboli pio zelo nosse desiderant intellectum. Quibus etiam & epistolam magnæ & senioris vrbis Roma Præsulis beatissimi & sanctissimi Archiepiscopi Leonis Papæ, quæ scripta est ad sanctam memoriam Episcopum Flavianum & ad parimentam Eutychem in malam intelligentiam, vapore & magno illius Petri confessioni congruentem, & communem quamdam columinam nobis aduersus prædogmata existentem ad confirmationem reitorum dogmatum vtrumque coaptant.

CVIII.

CXII. SYNTAK. HESIO.

102. 14. FIDEI FIN. 110. Matt. 13

LEONIS CONCILII EPISTOLA

Hu namque qui in duos Filios dispensationis diuine mysterium disceptare nitantur, repugnat: & illos, qui passibilem Deitatem vniuersitatis ausi sunt dicere, à sacro casu expellit: Et hu, qui in duabus naturis Christi temperamentum aut confusionem exquirunt, resistit: Et eos, qui caelestem, aut alterum alicuius esse substantiam dicunt, quam ex nobis assumpti serui formam, delirantes, abigit: Et qui duas quidem ante vnitatem naturas Domini fabulantur, vnam verò post vnitatem consingunt, condemnat.

CIX.

CXV.

Sequentes igitur sanctos Patres, vnum eundemque, confiteri Filium Dominum nostrum Iesum Christum, constanter omnes docemus, eundem perfectum in Deitate, eundem perfectum in humanitate, Deum verum, & hominem verum, eumque ex anima rationali & corpore, consubstantiali Patri secundum diuinitatem, consubstantiali nobis secundum humanitatem, per omnia nobis similem absque peccato: Ante factum quidem Patre genitum secundum Deitatem, in nouissimis autem diebus eundem propter nos & propter nostram salutem ex Maria Virgine Dei genitricis secundum humanitatem, vnum eundem Christum Filium, Dominum vniuersitatis in duabus naturis

CX. DE CHR. STIOVA. RES HA. VRIE IN VNA P. IONA.

PAPI

naturam inconfusam, immutabilem, indivisibilem, inseparabilem agnoscendum: nusquam sublata differentia naturarum propter unionem, magisque saluta proprietate utriusque naturae in vna personam atque subsistentiam concurrere: Non in duas personas partitum atque divinum: sed vnum eundemque, Filium Unigenitum Deum Verbum, Dominum Iesum Christum, sicut ante Trophicae deo, & ipse nos Iesum Christum erudit, & Patrum nobis Symbolum tradidit.

CXI.

Hic igitur cum omni vniuersa ecclesia cura & diligentia nobis disposita, desinit sancta & vniuersalis Synodus, alteram fidem nulli licere proferre, vel conscribere, aut componere, aut sentire, aut alios docere. Eos autem, qui audent componere fidem alteram, aut proferre, aut docere, aut tradere alterum Symbolum volentibus ad agnitionem veritatis conuerti vel ex Gentilitate, vel ex Iudeis, vel ex haereticis quacumque: hos, si Episcopi fuerint, aut clerici, alieno esse Episcopos ad Episcopatum, & clericos a clerico: si vero monachi, aut laici fuerint, a mathematicis, a haecenus fidei definitio, quam fuitis acclamationibus S. Synodus profecuta est: finemque habuit sexta sessio.

CXII.

Septima verò Sessio habita est octauo Kalend. Nouembriis, die enim ipsa natali eiusdem, in cuius basilica agebatur, gloriosissime virginis & martyris Euphemiae, atque Callinici martyris iterum conueniente Patres, & ob dei celebritate praesto fuit Marcianus Imperator, simulque Pulcheria Augusta vna cum magistratibus solitis interesse Comitibus. Vbi idem Marcianus Imperator conuocatus in Synodo, Latine primum, ac subinde Graeco sermone perorauit. Ita quidem decebat, more maiorum, ob Romani Imperij dignitatem Romanam primum linguam loqui, ut primo Annalium como futus dictum est, ipsam autem orationem quod haud prolixa sit, hic describendam putauimus: licet enim se habet:

CXIII.

Vbi primum diuino iudicio ad Imperium summi electi, inter tantas necessitates Reipublicae nulla nos magis causa constrinxit, quam ut Orthodoxa & vera fides Christiana, qua sancta atque pura est, indubitata omnium animi insisteret. Constat autem auaritia vel studi per media tempora nouis diuersis sententibus, & pro voluntate sua, non prout veritas atque doctrina Patrum posulat, populos seducuntibus, in errorem quamplurimos esse deductos. Quade res sanctam Synodum hoc videlicet proposito fieri studuimus, & vobis laborem in dixisse videtur, quatenus omni errore atque caligine detrita, prout se Diuinitas hominibus manifestare voluit, & doctrina Patrum ostendit, religio nostra, qua pura atque sancta est, vniuersarum mentibus infundatur, sua veritate luce fulgeat: Nec in posterum quisquam audeat de naturate Domini & Saluatoris nostri Iesu Christi aliter disputare, quam Apostolica praedicatione & instituta tridentorum decem & octo sanctorum Patrum eadem conuenientia posteritati tradidisse noscuntur: sicut etiam sancti Leonis Papa verbi Roma, qui sedem Apostolicam gubernat, missa ad sanctae memoriae Flavianum Constantinopolitane urbis Episcopum scripta restantur. Remouit itaque studij, ablati patrocinijs, cessante auaritia, sancti veritas innotescat.

CXIV.

Nos ad fidem corroborandam, non ad potentiam aliquam exercendam, exemplo religiosi Principis Constantini, Synodo interesse volumus, ne vel vltimus populi prauis persuasionibus separentur. Facile enim simplicitas quorundam haecenus nonnullorum ingens atque superflua verborum decora est: & constat diuersorum prauis infamationibus dissensionem & haereticam. Studium autem nostrum est, ut omni populus per veram & sanctam doctrinam vnum sentiens, in eandem religionem recedat, ut veram fidem Catholicam colat, quam secundum institutionem Patrum exponere, concordantibus aequanimi religio vestra festinet, quatenus sicut a Nicena Synodo vsque ad proximum tempus, erroribus amputatis, vera fides cunctis innotuit, ita & nunc per hanc Synodum remotis caliginibus, qua in 90 paucis annis (sicut superius dictum est) prauitate atque auaritia quorundam emeruisse videntur, perpetuo, qua statuta sunt, conferentur. Erit enim diuina manifestatio, id, quod sancto animo fieri desideramus, in eternum firmiter custodire, hucusque Marcianus, quem Patres immentis

laudibus sunt profecuti. Graece deinde in eundem fermè modum orauit: & rursus sanctae acclamationes ingeminatae, ipsum notum Constantinum, Pulcheriam verò nouam Helenam nominantes. Dum autem eadem oratione Imperator ex auaritia eiusmodi prodici haereticum plura in semel inculcat, sane quidem ad perditissimum Chrysostratum visus est habuisse respectum; cum ille non accepta à Flauiano, quam sperabat, pecunia, aduersus ipsum insurgens, partes Eurycheris suscepit, nec cessauit, quousque eum per Diofcorum esse deponit & occidit: sed haec superius.

CXV.

lecta post haec fuit definitio fidei in superiori Sessione conscripta, cui & Episcopi omnes subscriperunt. Dictumque post iteratas acclamationes anathema Nestorio, Eurycheri, atque Diofcoro. Approbatam eadem fidei definitionem, hys Imperator pro custodia ipsius, vix vocis oraculo, aduersus disputantes, vel turbas & tumultum concitantes, pecnas apposuit.

Concil. Chalced. 451.

CXVI.

Pia & Catholica fidei à sancta & vniuersali Synodo secundum Patrum expositionem declarata, iustum finem & expediens nostra tractata approbata, omnium de cetero contentioni occasionem de sancta fidei religione penitus amputari. Si quis igitur idiosus, vel militaris, seu clericus publice de fide turbam congregam, sub obtentu disputationis tumultum fecerit: sciat: quia si quidem idiosus sit, ab vrbe regia expellatur, militaris verò & clericus gradus sui periculum sustineat. & alij panis subiacent. Secuta haec etiam sunt sanctae Synodi acclamationes. Cum autem rursus Imperatori esset in animo alia quaedam Christianae religioni proficua sancire, abstinuit ipse: sed eadem, ut à Patribus sancirentur, modestissima huiusmodi facta ratione, subiecit. Quaedam capitula, qua ad honorem vestrae reuerentiae vobis reseruauimus, decerni esse iudicantes à vobis haec regulariter potius formari per Synodum, quam nos hanc lege sanciri. haec ipse.

Paganus

PETITIONES MARCIANI IMP.

Concil. Chalced. 451.

CXVII.

Fuit quidem primum capitulum omni acceptatione dignissimum, quod ad tollendos pseudomonachos, quorum causa adeo pestilens haereticus morbus Dei Ecclesiam infestat, decerni petijt, non posse à monachis absque Episcoporum consensu monasteria edificari; eisdemque in omnibus esse subiectos Episcopis; neve adificiant in monasterium adscriptos seruos absque suorum dominorum voluntate; ipsosque, qui in monasterio essent, peragere quod monachorum est, nempe vacare ieiunijs, orationibus, neque immiscere se negotijs Ecclesiasticis vel Reipublicae & alijs importunos existeret. Ob insolentiam enim Eurychianorum monachorum sese in aulis obtrudentium & turbas ubique concitantium, haec sancienda à S. Synodo Imperatore petijt.

CXVII.

DE MONACHIS QUAE ET ATQUE PATRIUM IMP.

CXVIII.

Addidit etiam, ut simul vetaretur, ne quis alienum clericum susciperet: & haec quidem ad cohibendam auaritiam & inconstantiam clericorum, extra suas Ecclesias, in quibus essent ordinati, vniuersum. Ad postremum verò idem Marcianus Imperator proposuit, ut Chalcedonenis ciuitas ad honorem sancti martyris Euphemie Metropolis conlequeretur nomine tenus dignitatem, absque tamen praedictio ciuitatis Nicomedienis, cui Patres annuerunt: Petentesque dimittit ad huc tres vel quatuor dies expectare Imperator eos rogauit. Sicque praesentis diei Actio finem accepit, in qua (quod in primis exigebatur) ipsa fidei definitio promulgata fuit, atque omnium subscriptione roborata.

CXVIII.

DE CLERICIS QUID DECERNI ET PETIERIT

CXIX.

Hic autem adijcienda putamus, quae apud aliquot Graecos auctores leguntur de eadem fidei definitione diuinitus per sanctam martyrem Euphemiam confirmata. Sed quod diuerso modo ab eius scriptoribus Angulis res tanta narretur, quibus eorum magis scopum veritatis attingit, est quam exactissime disquirendum. Apud Constantinum Episcopum in oratione, quam habuit de inuentione factum reliquarum S. Euphemiae, haec narratur: Quando Christi gratia, quae fuit Chalcedone, Synodus tempore beate memoriae Marciani, qui pie & sancte imperauit, congregata, cum a Iurysio Diocorum Paganum Alexandrinum congregata, cum a Iurysio Diocorum Paganum Alexandrinum con-

CXIX.

MIRACULUM DE CONFIRMATIONE FIDEI.

Apud Metap. die 11. Iulij.

uenisset, & iam hereticis anathemati casset, Orthodoxa fides Symbolum confirmasset, & decretum exposuisset, Columnam Orthodoxa fidei: dubitantibus q̄, qui erat ex parte contraria, bono capto consilio, dixerunt: Age, benedicta Euphemia arcam aperientes, in eius, quæ sunt in carne, & sunt mirabilia operum effectrices, reliquis, librum ponamus; ut per eam nunc quoque virtutum Dominus faciat miraculum, & per eius preces nobis aperiat, an ex eius voluntate editum sit hoc fidei decretum. Cùm hæc ergo fecissent: simul atq; appropinquauit charta pretiosis eius reliquis, aliquid mirabile & magnum fecit Dominus opifex miraculorum. Nam cùm martyr mortuam & inanimatam manum animasset, eam extendit. Cùm autem chartam manu accepisset benedicta Christi martyr, & eam esset amplexa, peruersus reddidit fidei decretum ministris rectæ fidei. Hoc cum omnes essent admirati, & stupore essent repleti, laudauerunt Deum omnipotentem. Et sic in perfectione rectæ fidei stabiliti, confirmauerunt sanctam & Oecumenicam quartam Synodum per uelationem, qua facta est a benedicta Euphemia, hæc tenus narratio Constantini.

CXX. a Zena. An. 18. ANATOLIVS MIRACVLO QVÆRIT CONFIRMATIONEM PEDI.

Sed apud Zonaram res aliter recepitur in hunc fermè modum: Cùm autem Eurychethis & Dioscorigo scismatici, qui in urbe versabantur, decreta Concilij subsannarent, eorum auctoritatem non ueritate, sed potentia Imperatoris uiri diuerent, & prauitatem sententia sua stabilire conarentur: Anatolius Patriarcha, & suffragatoribus suis & aduersarij conuocato, ad hos ita loquitur: Quoniam sententiam uestram adhuc mordicus tenetis, neque uos perperam sentire creditis, sed nos incultis quasi Nestorij dogmata approbemus, cum duas naturas in Salvatore predicemus, utraque citra confusionem proprietatem suam retinente: istius controersie dubitatio, si placet: Deo permittatur. Scribatur igitur uestra de fide sententia in uno libello & nostra in altero: atque ambo in loculo S. Mariæ martyris Euphemia collocentur; & ubi iudicium esto, utri rectè an perperam sentiant. Itæc cum hereticis etiam placuissent, libelli scripti, remota lapide, qui loculum clauderat, postquam martyris apponuntur, & lapsi in suum locum repositi ab utraque parte signantur. De hinc supplicationes sunt & preces ad Deum perurgiles; ut demonstret, utra sententia ei cordi sit, & qua reijcienda uideatur. Post triiduum conueniunt, Imperatore etiam presente. Aperto loculo (quem mirabilem) libellus hereticorum ad pedes martyris inuenitur, alter in manu eius dextera, quam extendisse fertur ad Imperatorem & Patriarcham ac libellum eum porrexisse. Itaque rectæ sententia assertores planè, aduersarij uero dimissio uultibus & pro pudore caligantibus abire, quidam etiam ueram sententiam amplecti hæc tenus Zonatas.

CXXI. b Neph. lib. 1. 4. 5.

Nicephorus autem hæc ipsa referens, id factum à Patriarchis, qui in Synodum conuenierunt affirmat: reliquæ uero per omnia Zonara conscientia habet. Sed quoniam hoc uisum trium Græcorum auctorum sit reijcienda uel probanda narratio, uideamus. Quod ad Constantinum spectat, haud probatur assertio de hæreticis ea de causa ad fidem Catholicam redeuntibus: cum præsertim nec esse soleat illo rum hæreticæ pertinaciæ, de his, quæ asserunt, dubitare, & à Deo quo modo auxilium quaerere. Sed & cum tempore Synodi id factum referat, & ipsis Actis tunc exacte conscriptis mendaciæ arguitur auctor: haud enim res tanta silentio sepulta prorsus relicta esset: cum alio qui ipsa acta declarent, hæreticos Eurychianos, qui semel aduersarij ceperunt, in eodem errore obstinatissimi permansisse.

CXXII. NYLLA SYNODVS QVÆSTIVINFI BEMIRA CYLA.

Si itaque nec recipiendum penitus, quod asseritur à Nicephoro, id factum à Patriarchis in ipso Chalcedonensi Concilio: longè longius enim abest, ut Partes in sacris Oecumenicis Concilijs ex miraculis quæserint dogmatum ueritatem, quam ex diuinis in primis Scripturis, & antiquis Ecclesiæ traditionibus, ac demùm ex sanctorum Patrum assertionibus, quaerere, proponere, affirmare, atq; stabilire consueuerint. Ut planè insullum & omnino commentitium esse appareat, quæsiisset tunc Patres per eiusmodi miraculum ueritatem. Sed si id (ut uult) consulti Synodo factum est: cur res tanta scriptis mandari prætermittitur, atque in sacris Actis publicis: Euphemia igitur om-

ni ex parte commentum, ut ex Patrum consensu, imitatio ipsam fucit auctoribus factum eiusmodi experimentum.

Quod reliquum est, assertio Zonara examinanda uenit, quæ ponit id post Synodum factum, dum in urbe Constantinopolitana tumultuarentur Eurychiani: cum ad sedandas eiusmodi turbas, quibus populus potuisset perfacile commoueri, Anatolius magna fiducia illud consilij iuente, ut edito miracula & populus in officio contineretur, & hæreticorum conturbetur audacia. Hæc Zonaras Glicam ad stipulatorem, qui id factum post Synodum Chalcedonensem, tumultiu turbis rursus Episcopis quibusdam & monachis, ab Anatolio tradit quædam fermè necessitate compulso hoc ipsum iure consilium. Quibus quidem auctoribus haud penitus refragatur, cum alia plura non desint exempla suis locis inferius recensenda, quibus probatum redditur, sæpè à sanctis uicis altercationes insuperabiles cum hæreticis obtinuitissimis semel susceptas eiusmodi miraculorum uirtute esse extinctas, & turbantem populum confutatum, id que priuato diuini Spiritus factum instinctu: cum tamen ad ueritatem confirmandam firmiorem esse Prophetiarum sermonem, ipsam nimiam diuinam Scripturam, S. Petri Apostoli testimonio habetur exprellum. Sed iam ad octauam Synodi Sessionem tranſeamus.

Ad septimum Kalendas Nouembris iridem ad Synodum conuenire Patres ad diuersarum Ecclesiarum controuersias dirimendas. Tres enim sub hac una Sessione terperiuntur habitæ Actiones: Quarum prima composita est controersia inter Episcopos Antiochenum & Hierosolymitanum: iudicata que causa, data sunt sedi Antiochenæ duas Phœnicia: atque Arabia. Hierosolymitano uero Episcopo adiudicata sunt tres Palaestina. Ex quibus iam perspicuo apparet, ius Metropolis Palaestina, quod erat Cæsariensis Ecclesiæ, in Hierosolymitanam Ecclesiam esse translatum. Secunda uero Actione de Theodoro Cyri Episcopo actum est. Hic enim à Dioscorigo in conuenticulo Ephesino depositus, & tanquam si Nestorianus esset exulare coactus, diu multumque conuictus tum apud Romanum Pontificem, tum etiam Orientis Episcopos & magistratibus Orientalis Imperij, se uersè esse Catholicum, crebrioribus (ut uidimus) literis significauit: cum tamen adhuc apud nonnullos, qui non sententiam aliquandò secutum esse Nestorium, fidem minime inueniret; eo quod ipsum insensibilem hostem, nec defensorem tantum Nestorij, sed fortissimum impugnatorem scriptorum sancti Cyrilli Alexandrini Episcopi Concilium oecumenicum Ephesinum esset expertum.

Quamobrem cum in hac Sessione de eo agi ceptum, una fermè omnium Orientalium Episcoporum uoce conclamatum est, ipsam Theodoretum ante omnia debere dicere anathema Nestorij, cum tamen ipse libere professetur se esse Catholicum, eiusdemque Nestorij aduertarium. Sed & uigentibus illis: quod antea sæpè fecerat, in genu iterum præstitit. Quo facto omnium Episcoporum conciliant sibi gratiam, omnium que sententia in pristinam sedem est restitutus, probantibus omnibus Leonis Papæ sententiam, à quo fuerat in communionem susceptus. At licet tum sanctus Leo Romanus Pontifex, tum ipsa Synodus uniuersalis eundem Theodoretum Nestorij anathematizantem suscepissent: tamen post eius obitum, per multos annos, cum Eurychiani anhi essent infringere de Theodoro iudicium Synodi. Vigilus Papa, quod pat erat, suis scriptis (ut suo loco dicitur inferius) Synodi sententiam confirmauit. Ista quidem Theodoretus præfugiens, bene sibi consuluit, dum compluribus epistolis suis ad diuersos conscriptis fidem Catholicam aduersus Nestorianam hæresim crebro professus est, ne apud quempiam de se dubitandi reliquæ remaneret occasio.

Eodem die, nempe septimo Kalen. Septembris, octaua (ut diximus) Sessionis celebrata est Actio tertia, in qua de Iba Episcopo Edesseno actum, Hic licet fuisset iam ante duobus iudicijs absolutus, in Ephesino tamen conuen-

CXXIII

Actio de Nestorij

MIRACVLO QVÆRIT CONFIRMATIONEM PEDI.

4. 2. Pr. 1.

CXXIV OCTAVA SESSIO.

DE THEO. DIOSCORIG. CYRI EPISC.

CXXV

CXXVI III. ROMA IIII. LIBERA. PAVLVS. PAVLVS.

CXXVII IN CAV. ROMA IIII. LIBERA. PAVLVS. PAVLVS.

CXXVIII DE CAV. ROMA IIII. LIBERA. PAVLVS. PAVLVS.

titulo Dioscoro condemnatus est. Quomodo autem in hac Actione, preteritis de eo in iudicijs exacte percognitis, à Partibus fuerit absolutus, sed & quoniam pacto postea inuidiam passus sit, pluribus diximus, ubi egimus de Concilio Berytheni. De Nonno autem Episcopo in locum Ibae subrogato, à Synodo autem ab indebitè usurpato loco depositus, actum est, ut Maximus Antiochenus Episcopus de eo curam gereret. Porro constat Nonnum post obitum Ibae redditam Ecclesiae Edessenae successorem Episcopum: etenim in litteris Syriae Episcoporum datis tempore Leonis Imperatoris Nonnum Edesse Episcopum reperitur esse subscriptus. Sic igitur hac vna Sessione octava, vna die habita, tres fuerunt Actiones absolutae: cui veritati consentit etiam Liberatus Diaconus, licet eas non sub septimo Secretario, cum tamen Ioannde fuissent sub octavo: vnam enim ipsam praeterit Secretarium, ex Graecis exemplaribus superius restitutum.

CXXXII.

Quod autem ad Nonnum Episcopum, de quo mentio facta est, pertinet, tradit Nicephorus, hunc illum fuisse Nonnum, qui Pelagium metetricem ad Christi fidem conuertit: ait enim: *Ecclesia vero Edessina diuini illi praesent Nonnum, qui primarium in urbe Antiochena luxu perditam Menadem verborum persuasione aduersum, & praeter opinionem omnium Deo consecratam, nympham & sponsam purissimam illi representauit, pro margarita Pelagium eam cognominans, in qua certe meritoq; aliqui diuini iudicij pelagus admiratur.* haec ipse. Extat rei gestae praefata historia scriptis mandata à Iacobo diacono Heliopolis: ubi cum dicitur idem Nonnum fuisse Episcopum eiusdem Heliopolis Phoeniciae ciuitatis subiectae Episcopo Antiocheno, in dubitationem adduci possunt, quae à Nicephoro scripta sunt: Num videlicet idem iste sitille Nonnus cum eo, qui à Dioscoro pro Iba substitutus fuit Episcopus Edessae, & postea inde, restitutus Iba, reiectus, & traditus Maximo Antiocheno, à quo potuerit creari Episcopus Heliopolis. Etenim qui Pelagium Nonnum conuertit, primus ante haec tempora fuisse videtur Episcopus Heliopolis: nam ista in Actis illis de eo leguntur à prauo demone proclamata: *Non tibi sufficiunt triginta millia Saratenorum, quos mihi abripisti, & baptizasti. Non tibi sufficiunt me necesse de tuis Heliopolitanis: quoniam cum & ipsa ciuitas esset mea. & omnes, qui in ea habitabant me adorarent, tu mihi abripisti, & obtulisti Deo tuo? haec ibi. Ceterum ante Nonni haec tempora constat fuisse eiusdem ciuitatis Episcopum Iosephum nomine, qui huic interfuit Concilio Chalcedonensi: sed & ante hunc alius Concilio Ephesino oecumenico sub Cyrillo Martino Episcopus Heliopolis subscriptus habetur. Liquec in superius ex epistolis S. Ioannis Chrysostomi, iam olim Phoenices habuisse Ecclesias & monachos illic profectos ad conuersionem Gentilium ibi degentes, persecutionem tamen ab illis esse passos, ut dictum est pluribus superiori tomo: ut plane appareat, ante Nonnum hunc, alium eiusdem nominis Euangelium ibidem predicasse circa eiusdem Ioannis Chrysostomi tempora. Sed iam ad Acta redeamus.*

CXXXIII.

Quae sequitur Sessio, nona est, habita ipsa quidem sexto Kalend. Nouemb. in qua absoluta est causa Ibae Episcopi, de qua nos superius. Sed & eadem Sessione (inquit Liberatus Diaconus) id etiam inuenitur esse decretum, ut quod sub Dioscoro in Episcopo congregatum est concilium, nomen Concilij minimè obtineret, sed & ut petretur ab Imperatore, ut de hoc ipse lege sanciret haec Liberatus.

CXXXIX.

Sub hac ipsa die sexto Kalendas Nouemb. alia habita legitur Actio de Domino Episcopo Antiocheno, quam sub dicta die, non tamen suo loco exhibet vetus Latina editio, nempe sub septima Actione. Quae enim sub vna eademque die tractata sunt, sub vna eademque Sessione repungi debere, ratio persuadet. Quod verò ad posteriorem hanc eiusdem diei Actionem spectat: Cum à Dioscoro & eius sceleratoribus ipse Dominus Antiochenus Episcopus sede priuatus fuisset in Conciliabulo Ephesino, in locum ipsius Maximo subrogato: & causa cognita, eum iuste damnatum S. Leo Romanus Episcopus intellexisset, ac Maximi substitutionem in locum Domini factam Apostolica auctoritate firmasset: vixit non est eidem Maximo, pio miserationis intuitu, à sacrosancta hac oecumenica Synodo petere, ut sibi liceret ex sua Ecclesia redditis Domino ex auctoritate alimenta praestare: cui sancta Synodus annuit, haec habet Actio, quae desiderari in Graeco codice: certum verò est eadem caruisse Graeca exemplaria temporibus Iustiniani Imperatoris: quod & aperte declarat eiusdem Imperatoris constitutio data ad Ioannem Romanum Pontificem, cuius est exordium. *Scientes, quod nihil aliud sit potest misericordiam Desplacari, &c. in qua & ista leguntur: Chalcedonensis Synodus Dominum Antiochum factum Episcopum post mortem damnauit, qui ausus est scribere, oportere solum taceat duodecim capitula Cyrilli.*

Sed quomodo dixisse potuit damnatum à sancta Synodo Chalcedonensi Dominum post mortem, si eadem hac Actione hoc anno sub eisdem Consulibus dicta die sexto Kalendas Nouemb. celebrata, decesserunt, petente Maximo Episcopo Antiocheno, alimè? Ex quibus quidem Actis intelligitur, Iustinianum Augustum huius Actionis nesciam quicquid alterius, quam nusquam legimus cognitionem habuisse. Porro haec ipsa Actio in Latino veteri scripto codice Vaticano, qui Proculi & Albini fuisse dicitur, sub nona Actione reperitur, & sub eadem die, nempe sub sexto Kalendas eiusdem mensis Nouemb. Sed dicenda potius Sessio nona, quam Actio nona: Actionum enim numerus excedit numerum Sessionum, quod (ut dictum est) sub vna Sessione plures interdum reperiantur habitae Actiones.

Extat. tom. 1. C. 6. vet. edit. in nou. t. 1.

CXXX.

Quae sequitur ordine decima Sessio, habita reperitur quarto Kalendas Nouemb. quae octiducis diebus celebratae reperimus Actiones, easdem ad confusionem vitandam sub suis singulis repositimus Sessionibus, secum Liberarum Diaconum, addentes tamen quae ipsam praeterierunt, & Graecis codicibus. Tractata autem in hac est controuersia inter Basilianum à sede depositum Ephesina, & Stephanum in eius loco subrogatum: sed cum mutatis se criminationibus iidem Episcopi lacerarent, in sequentem vnde decima Sessionem res dilata est in qua ea sententia prolata fuit, ut neuter esset Ecclesiae Ephesinae Episcopus, sed alius ordinaretur: ita tamen, ut uterque remaneret in Episcopali dignitate, singulique praestandi essent solidi ducendae ab eadem Ecclesia Ephesina. Ad accusationem verò atque depositionem Stephani facta est acclamatio sancto Flauiano iam martyri, ut potè quod praesto esset, & iudicaret causam suam, & oraret pro Synodo in vltionem eiusdem Stephani potentissimi Dioscori admissi.

CXXXI. Sessio decima.

CXXXII. Sessio undecima.

Cum verò ad tertium Kalendas Nouemb. Patres deinde conuenissent, Sessio vnde decima celebrata est, in qua post absolutam praecedentis Actionis controuersiam, agitata est etiam causa Eunomij Nicomedienis Episcopi cum Anastasio Niceno. Licet enim rescripto Imperatorum Valentiniani atque Valentis Nicena Ecclesia consecuta esset dignitatem Metropolitae, tamen Episcopo Nicomediae debere subiacere decem sancta Synodus: Anastasius autem, qui tibi dicitur Nicenus Episcopo longe diuersus est eiusdem ciuitatis Episcopo Anastasio, qui scripsit librum Diuersarum questionum, nam post Ioannem machos Imperatores eum vixisse, ex suis ipsius scriptis intelligi potest.

CXXXIII. Sessio duodecima.

Sequenti verò die, nempe pridie Kalendas Nouemb. duodecima Sessio celebratur, in qua Sabinus, siue Sabinianus restitutus est in Ecclesiam Paretorum, quae fuerat à Dioscoro spoliatus: Anastasius verò in locum eius antea subrogatus, quiescere nullus est, apud Maximum Antiochenum infra octo mensium spatium sua iura profecurus.

CXXXIV.

Haec absoluta causa, soluta sunt comitia, abire que Indices atque legati Apostolicae sedis egressi sunt pariter: remanere autem caussa ante Orientales Episcopi, canonizantes, omnes numero viginti septem, vel (ut Graecum

a Leo epist or.

CXXX. V. 10m 3.

CXXX. VI. CANON DE PRIVI LEGIS EC CLESIA CON STANTI NOP.

CXXX. VII. SESSIO XIII.

c Liberat. Diaz. Bre. c. 13.

Græcum habet exemplar triginta clanculo scriptos. Verum à S. Leone Romano Pontifice haud recepti videntur: nam nihil præter fidei definitionem esse firmatum: ipse postea testatus est in epistola data post sequentem annum ad Episcopos Synodi Chalcedonicis, quam suo loco ponemus.

Planè apparuit, secundum illud Evangelij: Qui male agit, odit lucem. dum Anatolio Constantinopolitano Episcopo rem omnem dolo malo agendi, subripereque clam conantiura Alexandrinæ & Antiochenæ Ecclesiarum, sibi que furtim vindicare curanti, assentientes Orientales Episcopi, rem planè tam digno Confessu indignissimam perpetrarunt. Tantam infamiam notam inussit sacrosancto Conventui vnus Anatolius ex schola Diocori prodiens, sed eum deserens, vt Constantinopolis esse posset Episcopus. Hic igitur totius scandali inuentor, & dolose machinæ architectus, cum iam expertus esset Apostolicæ sedis legatos petitioni suæ ipsius aduersantes, eam occasionem aucupatus est, vrillis absentibus, clandestinè atq; dolosè tractaret, elicens eque à reliquis quod cuperet, nemine contradicente. Decretum enim ab eo conscriptum, & in Synodo recitatum est, quo Ecclesia Constantinopolitana primum post Romanam locum obtineret. Canon autem ibi propositus, & sequenti Actione iussus proditque coram Patribus recitari, ita se habet:

Definitiones sanctorum Patrum sequentes vbi que & regulam, & qua nunc relecta sunt centum quinquaginta Episcoporum, qui congregati sunt sub pia memoria Imperatore Maiore Theodosio in regia ciuitate Constantinopoli noua Roma, cognoscentes & nos eadem definitiuim de privilegijs eiusdem sanctissimæ Constantinopolitana Ecclesie noua Roma. Etenim scilicet Senioris Roma propter imperium ciuitatis illius Patres consequenter privilegia reddiderunt: Et eadem intutione permoti centum quinquaginta amanatissimi Deo Episcopi eque sanctissima sedi noua Roma privilegia tribuerunt, rationabiliter indicantes, Imperio & Regni Præben ornatam eque Romæ senioris privilegia fuit, & in Ecclesiasticis, sicut illa, maiestatem habere negotijs, & secundam post illam existere, & in his, que in Pontis sunt & in Asia & Thracia, diocesis Metropolitanas solos, rursus autem & qui inter barbaros sunt Episcopi præfatarum diocesis ordinari à prædicta sanctissima Constantinopolitana sedi sanctissima Ecclesia: quippe vt vnusquisque Metropolita præfatarum diocesis cum Episcopi sue provincie ordinem sui regionis Episcopos, sicut diuini canonibus est præceptum. Ordinari autem Metropolitanas (sicut dictum est) præfatarum diocesis à Constantinopolitano Archiepiscopo, decretis consensu secundum morem factis, & ad eum relatis, hæctenus de privilegijs Constantinopolitana Ecclesie canon clandestinus & subreptitius. Quod cum legati sedis Apostolicæ accepissent, rursus conuenire Patres die sequenti voluerunt, vt aduersus subdolum factum publicè reclamarent, idque hoc legenter præstiterunt.

Sequenti igitur die, nempe Kalendis Nouembris, rursus collecta est Synodus, atq; decimatercia Sessio eademque nouissima habita est, præsentibus ipsis quoque Iudicibus cognatoribus, & alijs ex more Episcopis. De qua Sessione antequam agamus, perspicuè satis intelligi potest (nescio qua incuria) tum Græca, tum etiam Latina exemplaria repetiri mendosa, dum hanc nouissimam decimam sextam Actionem celebratam habent quinto Kalendas Nouembris, cum tamen in eiusdem contextu habita reperitur sequenti die post decimam quintam Actionem, quam pridie Kalendas Nouembris absque vlla ambiguitate celebratam esse, eadem exemplaria eque consentiunt. Apostolicæ enim sedis legati, die sequenti post decimam quintam Actionem ob res sperperam gestas per Anatolium se conuenisse, in hac eadem decimasexta Actione professi sunt. Id ipsum quidem affirmat Liberatus Diaconus verbis illis: Alia die, nempe sequenti (qua est vltima & duodecima dies concilij) cognoscentes legati Papæ Leonis, petierunt, vt rursus cum Iudicibus ad Concilium conuenirent. Quibus requirentibus à Concilio, quid pridie fuerit ordinatum: lectu Gelis cognouerunt, &c. Rursum igitur, diei die, sacro iustau-

rato consensu, legati sedis Apostolicæ coram Iudicibus his verbis conquesti sunt: Hesternis die, postquam presbiter vestra surrexit, & humilitati nostra vestigia vestra loca est, quedam gesta facta dicuntur, que nos & præter canones Ecclesiasticos existimamus esse. Postquam ergo, vt vestra magnificentia relogi hac præcipiat, & vnus frater noster incipiat, vt rursus, au inuisa sunt ea, que gesta sunt, hæc legati.

Iussim itaque est decretum pridie eius diei sanctum legi; post cuius lectionem illi adiacens subscriptio Episcoporum recitata est, primoque loco positus Anatolius. Lecta autem subscriptione, quid Apostolicæ sedis legati iure questi obiecerint, & præ cæteris Lucentius, audierit Actis ipsis, qua sic habent: Lucentius reuerendissimus Episcopus sedis Apostolicæ Vicarius dicit, compellens ita Iudices: Primo gloria vestra perpendat, quod circumuentione cum sancti Episcopi gestum sit, vt non conscriptis canonibus, quorum mentionem fecerunt, subscribere sint coacti. & paulò post: Accedit ad cumulam, quod trecentorum decem & octo constitutionibus postpositi, centum quinquaginta, qui in Synodici canonibus non habentur, mentem tantum fecisse noscuntur, qui dicunt ante octingenta prope annos constituta fuisse. Si ergo his temporibus hoc beneficium vsi sunt, quid nunc requirunt? si numquam vsi sunt, quare requirunt? Vbi hæc Lucentius locutus est, petierunt legati edere, quod haberent mandatum à S. Leone Romano Pontifice: protulit illud Bonifacius, quod sic se habet:

Sanctorum quoque Patrum constitutionem prolatam nullam patiamini temeritate violari, seruantes omnimodis personam vestra in vobis, quos vice nostrâ transmissimus, dignitatem. At si, qui forte ciuitatem suam splendore conspici aliquid sibi tenuerunt vsurpare, hoc quæ dignum est constantia retinatur, ita se habuit Leonis Papæ mandatum it hæc omnia longinquantè subodorantis.

Post hæc interlocuti Iudices, iusserunt ab vtraque parte edi canones, quibus sua ipsarum iura stabilitur. Recitauit Paschasius legatus canonem Nicænum quintum de diocesium distinctione, cuius iussu habetur exordium: Quod Ecclesia Romana semper habuit præmatum, id ipsum Græcè pariter legitur, vt canonis sit illud initium, non autem titulus incipit: de qua lectione consule dicta superius, dum de Nicæno Concilio actum est, de quo sexto illo canone verba fecimus. Lecto autem Nicæno canone, oblatum est alius codex Nicænorum canonum ab Aëtio diacono sedis Constantinopolitane: subdoleque dempto dicto exordio, decurtoque sine ipsius, idem lectus est canon sextus: moxque ingesta est lectio asserti canonis Concilij Constantinopolitani sub Neëtario de privilegio: Ecclesie Constantinopolitane; in quo de his, que ad questionem propositam pertinerent, inter alia hæc habentur: Episcopatum tamen Constantinopolitanum habere Primas: honorem post Romanum Episcopum, propter eam quod sit noua Roma ita ibi.

At certè si non aliunde canon suffulcitur, quam ex re ditione nulla ex parte subsistente; ipsum necesse est penitus euanescere. Vbi nam gentium, quæso, prærogatiua sedium ex pulchritudine, vel amplitudine, vel dignitate ciuitatum à maioribus reperitur esse sancta, & non potius ex Apostolorum successione, unde & ipse sunt Apostolicæ nominatæ, & præ cæteris à Patribus exaltatæ reperitur? Sed quod fortiter hæc rei rei disputans Gelasius Papa aduersus Acacium, de his suo loco pluribus agemus. Quid tandem? Fauentibus Iudicibus cognitoribus Constantinopolitana Ecclesie privilegia, ipsi nimirum existentibus Constantinopolitanis ciuibus, itum est in sententiam Anatolij: cum & aduersariam his protestationem Lucentius Apostolicæ sedis legatus his verbis appofuit.

Sedes Apostolica, qua nobis præceptis presentibus, humiliari non debet. Et ideo quæcumque in præiudicium canonum vel regularum hesternis die gesta sunt, nobis absentibus, sublimes

CXXX. VIII.

CXXX. IX.

CXL.

CXLI.

CXLII.

sublimi- STATIO.

sublimitatem vestram perimus, ut circumducatur in beatu: fin alius, contraditio nostra hu gestu inberat, ut nonerimus quid Apostolice viro vinceret ali Ecclēsia Papae ferre debeamus: ut ipse aut de sua sedis iurura, aut de canonum euerfione possit ferre sententiam. haec Apostolice sedis legatus Lucentius in plena Synodo con- cecitatus.

CXLIII Considera, lector, stropham, admirare vastitatem, & execrare prodicionem. Non enim tantum absentibus, qui post indices recesserant absoluta Actiōne legatis, ea de privilegijs Ecclēsię Constantinopolitanae statuere cum Anatolio ausi sunt Orientales Episcopi: sed quod eiusmodi decretum verteretur in praediciūm Ecclēsię Alexandrinae, distulerunt post Synodum electionem Alexandrini Episcopi; ne, si praesens esset, obstitere valuisset: immo & maiorem attende calliditatem. Ne Aegyptij Episcopi ritidem praesentes reclamarent & exclamarent, noluerunt eos praesentes esse, eo prorextu, quod absque Alexandrino Episcopo ipsi minime liceret Synodicijs decretis subscribere: vnde & inter tres illos adfinitios canones, postremus is fuit, quo excusandos esse Aegyptij Episcopos, neque ob id ut schismaticos habendos declarant, si minime, vti alij, subscriberent rebus in Synodo Chalcedonenſi decretis: sed (vt Alexandrinae Ecclēsię leges postularent) expostulandam illorum fore subscriptionem, postquam ipsorum esset creatus Episcopus Alexandrinus, habet tres canones illos tamquam appendicem Theodoretus Balsamon ex Nomacane Photij.

CXLIV Vidisti quot quantisque oportuit velamentis obtegiturpe factum, & adminiculis suffulciti contruens omni ex parte mendacium? Porro non vfos esse adicitij illius canonis auctoritate de primatu Constantinopolitanae Ecclēsię praedecessores Episcopos Constantinopolitanos (quod non extaret ille quidem, vel commentum esse scirent) ex rebus ante haec tempora gestis, potest perficere intelligi. Nam si Episcopus Constantinopolitanus primus post Romanum vt esset, decretum fuisse: quomodo, quo loco (quod & suo loco notauimus) ad condemnationem sancti Ioannis Chryostomi accesserit Alexandria Theophilus Alexandrinus: Vnde appofit quidem Paschasius Episcopus Apostolice sedis legatus ita subintulit: si vbi sunt, quid requirunt: si non vbi, quare requirunt? At quo animo ita tulent Leo Pontifex, suo loco dicemus: constat enim haec ipsa ab eo irrita proflus reddita esse, data de his epistola ad omnes Episcopos, qui fuerunt Chalcedone congregati.

CXLV Ceterum haud quis putet, ob huiusmodi legatorum contradiciones aduersus tam ipsum in primis Anatolium Constantinopolitanum Episcopum, tum aduersus vniuersam, quae decretis illis subscripserat, Synodum, imminutum esse aliquid reuerentiae & obseruantiae erga ipsum Leonem Romanum Pontificem, cuius ea de re mandatum audierit, nam in postrema allocutione eiusdem sanctae Synodi apud Marcianum Imperatorem haec in primis de ipso Leone habent: Vnde vobis imponere abilem in omni errore propugnatores Deus prouidit, & Romana Ecclēsia Papam ad victoriam preparauit, & doctrinis cum per omnia veritatis adstringens: vt quemadmodum Petrus, & hic affectu seruenatione decertans omnem ad Deum sensum & intellegentiam perducatur. Et inferius pro eodem facto Leone Papa, quem Eurychianiam blasphemij pofcendere inchoatant, nimirum calumniantes ab ipso in nouatam fidem Catholicam, ista sancta Synodus subdit: Considerate namque oportet vestram pietatem, qua nihil praeter fidem, qua olim a sanctis patribus annuntiata est, venerabilis Romanus Pontifex innotauit. Atque vt nulla hu, qui apostolicum virum per inuidiam lacerare nituntur, relinquatur occasio: consonantia epistole eius ad sanctorum Patrum testimonia, ad certiores notitiam vestrae pietatis, ex multis pauca subdidimus. & sic incipiunt: Testimonia sanctorum Patrum, qui duas naturas in Christo, &c. prosequuntur enim adijcere auctoritates tum Graecorum, tum Latinorum Patrum, quibus sancti Leonis Papae epistola in omnibus firmatae atque solidae veritatis esse, luce clarissima demonstraretur. Hic tenus quae re-

petuntur gesta esse in sacrosancti Concilij Chalcedonenſis nouissima Actiōne. Desiderari autem in eisdem Actis postremas acclamationes, mihi facile persuadeo.

Abfoluti rebus Synodis, eadem sancta Synodus nouissimo loco Synodalem epistolam scripsit ad sanctum Leonem Romanum Pontificem de cunctis rebus in Synodo petradatis, petens ab eo cuncta rata haberi atque firmari. est epistola exordium: Repletum est gaudio os nostrum, & lingua nostra exultatione, &c. De qua quidem illud monendum esse lector sciat, quod habet in fine: Scripsi pridie Kalendas Aprilis, feria tertia, Indictione decimatertia. verba enim haec non sunt eius epistole, sed librarj, qui eam excerpserit. Etenim deat certum est, Synodum mense Nouembris absolutam, non peruenisse ad anni sequentis mensem Aprilis; ita multo certius est, nihil pertinere decimam tertiam Indictionem ad Chalcedonenſe Concilium, quod Indictione quarta esse celebratum, ipsa acta perdocent. Nec verò ipse Marcianus Augustus Imperium vsque ad decimam tertiam Indictionem propagauit, qui defunctus est Indictione octaua. Constat autem, ipsa oecumenica absoluta Synodo, eam Synodalem esse conscriptam epistolam, qua inter alia Patres exoptant ad eodem confirmari, quae in ea futura essent, vt Constantinopolitana Ecclēsia primum post Romanam locum obtineat; quod non ipsam tantum sanctam Synodum, sed & Imperatorem & Senatum vehementer cupere ingesseunt. At describamus hic tantum quae ad haec spectat: ipsius Synodalis epistole verba:

Confirmauimus autem & centum quinquaginta sanctorum Patrum, qui in Constantinopoli congregati sunt, regulam sub pie memoria Theodosio: hae praecipit, post vestram sanctissimam & Apostolicam fidem, honorem habere Constantinopolitanam, quae secunda est ordinata: Confidentes, quia lucent apud vos, Apostolice radio, & vsque ad Constantinopolitanorum Ecclēsiam consuetudine inherendo illum spargentes, hanc sapienter expanditis, eo quod absque inuidia consuetudinis vestrorum honorum participatione detur ad domesticos. Quae igitur desinimus, ad interemptionem quidem totius confusions, confirmationem verò Ecclēsiasticae ordinationis desinimus. Hac sicut propria & amica & ad decorem conuenientissima dignare completi sanctissime & beatissime pater. Quis enim locum vestrae sanctitatis obtinent sanctissimi Episcopi Paschasius & Lucentius, & qui cum eu est reuerentissimum presbyter Bonifacius, hi ita constituti reuoluerunt resistere tentauerunt; proculdubio à vestra prouidentia inchoari hoc bonum volentes vt sicut fidei, sic bona ordinationis vobis deputetur effectus.

Nos enim cedentes tam pijsimos & Christianissimos Imperatores, & qui super hoc delectantur, quam clarissimum Senatuum, & Protam (vt dicere conuenit) Imperij ciuitatem, oportuissimum credidimus esse, honori eius confirmationem ab vniuersali Concilio celebrari: & vbi haec à tua sanctitate fuerint inchoata (eo quod sonere semper studeas) reuoluerimus praesumentes, dum nouerimus, quae quicquid reuerentia digni sit, ad patres recurrit, facientes hoc proprium sibi. Rogamus igitur, & tui decreti nostri honora iudicium; & sic nos cupidi in bonis adiectum consonantiam, sic & summas tuae filij (quod decet) adimpleat. Sic enim & Principes complacuerunt, qui tamquam legem tuae sanctitatis iudicium firmauerunt; & Constantinopolitana sedes suscipiet primum, qua omne semper studium vobis ad causam pietatis expleuit, & semetipsam vobis ad concordiam eodem zelo coniunxit. Vt autem cognoscatis; quia nihil alicui donando per gratiam fecimus, aut per inimicitias aduersando, sed quippe nunc gubernati diuino: omnem vobis Gestorum vim infirmamus, ad comprobationem nostrae sinceritatis, & ad eorum, quae à nobis gesta sunt, firmitatem & consonantiam. haec enim Patres, qui vna cum his literis ad S. Leonem Pontificem (vt proferuntur) Synodalia Acta miserant.

Ex his igitur, quae in omnibus ferme integra extant, Chalcedonenſis Synodi Actis, quid ante in reliquis oecumenicis Synodis fieri conuenit, vnusquisque facile

CXLVI Quid sit nodus ad Leo nek

Habetur in Concilio Chalcedonenſi in fine Act. CXLVII DE ECCLIA CON STANTI NOPOL.

CXLVIII

faucere

CXLIX

potent intelligere, nempe à sancta Synodo ad Romanum Pontificem solita mitti, quæ à Patribus decreta essent, vt auctoritate ipsius Romani Pontificis firmarentur. Sed & obserua illud, quod vniuersi congregati sexcenti Patres sacrosancti Concilij Chalcedonensis cognoscentes in Romano Pontifice summum Pontificij culmen effulgere, se ipsos, licet ordinatione collegas & fratres esse simul scirent, filios tamen appellant, vniuersalis Ecclesie Catholicae eum esse caput intelligentes, cuius & sic gradus summos in Ecclesia distribuere: quod profiterentur, cum obnoxie petunt vt concedat Constantinopolitanum Episcopum secundum in Ecclesia locum obtinere, primum verò post ipsum Romanum Pontificem, cuius & auctoritate tantum aestimant, vt putent esse infirma, nec posse subsistere, quæ in duobus œcumenicis Concilijs esse decreta dicebant, nempe Constantinopolitano & Chalcedonensi, nisi accedat ipsius Romani Pontificis confirmatio.

CL.
NOMEN
OECUMENICVM
NIGLOB
LATVM
ROMANO
PONTIFI
ALYNO
DOCHAL
CED.

Vnde ex omnibus his & alijs superius enarratis perspicue apparet, nullum officium à sancta Synodo prætermisum, quo non prosecuta fuerit ipsa primarium Christiane religionis Antistitem, & vniuersalis Ecclesie viuibile caput, cum in omnibus vniuersalis Ecclesie Pontificem professam factis, tam scriptis, & scriptum titulum Oecumenici Ecclesie Episcopio eidem tribuens, ne putes duntaxat Alexandrinos clericos eum titulum in suis ipsorum libellis indidisse. Nam audi sanctum Gregorium Papam in Epistola ad Eulogium Episcopum Alexandrinum, dum hæc habet: Sicut enim veneranda vestra sanctitas nouit, vniuersi per sanctam Chalcedonensem Synodum Pontifici sedis Apostolica (cui, Deo disponente, deservio) hoc vniuersitatis nomen oblatum est: sed nullus vnquam decessorum meorum hoc nomen profano vocabulo vti consensit. hæc ibi: & in epistola ad Ioannem Constantinopolitanum Episcopum istud ipsum habet, nec non in litteris datis ad Mauritium Imperatorem. Quamobrem mihi facili persuadeo, cum nomen Oecumenici desideretur in epistola Synodali ad sanctum Leonem Papam, ab ea esse librarij dolo subductum.

Greg. lib. 7. epist. 30.
ibid. 7. epist. 30.
Greg. lib. 10. epist. 18.
Greg. lib. 4. epist. 32.

CL.
LEO IN
SCRIBI
VS IPT.
SCOPVS
VN. VER.
SALIS.

Quod verò sanctus Gregorius in nuper citatis locis dicat, nullum prædecessorum suorum vsum esse nomine Oecumenici, vt inscriberentur vniuersalis Ecclesie Episcopus: ita quidem intelligendum est, et nemo Romanorum Pontificum eo titulo ex solenni ritu semper & in omnibus vsus sit inscriptionibus, vel subscriptionibus: Ceterum non interdum ipsum aliquem esse vsus, superius est demonstratum. Et ne longius progrediamur, ipse S. Leo in epistola, quam post annum sequentem sub Consulatu Herulani deest ad Marcianum Imperatorem aduersus Anatolium querentem subiugare sibi nobiliores Ecclesias, nempe Alexandrinam & Antiochenam, cum ex dictis Synodis primum sibi vendicaret locum post Romanam Ecclesiam, in suæ ipsius epistolæ inscriptione ipse sanctus Leo vsus est titulo vniuersalis: habet id quidem non solum Latinus codex epistolarum sancti Leonis, sed & Græcæ exemplar in appendice ad Concilium Chalcedonense. At de Chalcedonensis Synodi rebus gestis hæc tenet; quam tredecim diebus, totidem consummatam vidimus Sessionibus, siue Secretarijs, Actionibus in eis habitis decem & septem absque spuria & clandestina ab Anatolio factam adiecta.

CLII.
MIRACV
LIS CON
FIRMATA
FIDES.

Quod rursum ad eandem sanctam Synodum spectat: præter Episcoporum sententiam, quorum partium fuit de fide agere, præterque confirmationem Apostolicæ sedis, accesserunt etiam ad eam corroborandam Apostolicæ Orientalium Ecclesiarum, & miraculorum virtute nitentium, elogia: Hi enim se eandem in omnibus tenere fidem, quam sacrosancta Synodus Chalcedonensis probasset, testati sunt verbis: eamque verè Catholicam & ex Deo esse, miraculorum etiam crebra editione firmarunt. Iungapud his in primis, quæ de eadem Synodo in rebus admirandi illius Euthymij à Cyrillo conscriptis

habentur (erat iste Abbas sanctorum in Palestina monachorum, de quo nonnulla superius dicta sunt digna memoria.) Septuagesimo (inquit) & quinto anno status magni Euthymij congregata fuit Synodus Chalcedonensis, in qua omnes totius ferme orbis terrarum vniuersi Pontifices: Assensum ad conueniendum vocabant, quæ Episcopi silicet in nouata fuerant, à Dioscuro, inquam, Alexandrino: quoniam simul cum his, qui illum tenebant dogmata, à sacris eorum cathedralibus, & accuratum soliti decretum exposuerunt. Eandem Synodum insignis Euthymij discipuli intererat, Stephanus Iamnice, & Ioannes Episcopus Saracenorum, cum Petrus quidem iam e vita decessisset, cui eum autem securus est Auxolai, Dioscuro accessisset, & ideo magnus (probo dolor!) Euthymio inuisa vitam finisset. Extat quidem Auxolai nomen recentium inter eos, qui aduersus S. Flavianum vniuersi cum Dioscuro subscripsissent: ipsa enim Acta Ephesina hæc produnt, quæ in acta habentur Actionis primæ Concilij Chalcedonensis. Sed pergit Cyrillus:

d. Euthymij
apud Iam
die 20.
Iamnice.

CLIII.
EUTHY
MIVS
NIGLOB
LATVS
FIDIS
CONCILII
CHALCE
DON.

It ergo, Stephanus scilicet & Ioannes, cum Synodo intercesserunt, quoniam fides decretum iam erat mandatum litterarum statim arripentes, quam potuerunt celerissime, accedunt ad Euthymium. Quamvis causa? Volentes scire, an ipse quæ consentiret his, quæ scripta fuerant: Non misit vterque eos terreat, quod Auxolai acciderat, neque sciebant, an assensissent, vel dissentirent, prorsusquam scirent illius sententiam. Postquam autem ille legisset, & quæ scripta erant, reliquit se habere inuenisset, & conuenire recta regula veritatis: peruenit respen- fama totam solitudinem, quod magnus quoque Euthymius sequatur Synodum Chalcedonensem. fuit quidem maximi momenti ad continentium in officio complures etiam Palæstinæ monachos, qui sanioris essent mentis, ne secederentur à Theodosio Euthymiano pseudomonacho, qui Palæstinam prouinciam eâ heresi magna ex parte fœdauit: id verò quomodo se habuerit, dicemus anno sequenti. Probaerunt insuper & magno gaudio receperunt decretum fidei Synodi Chalcedonensis magnus ille Simeon Stylita, admirandus Saba, & Theodosius insignis Cænobiarca longè diuersus ac profusus contrarius Theodosio Euthymiano monacho: sed & æquè magnus Auxentius Abbas, gratia & ipse miraculorum illustis, his nuper nominatis haud impar, eandem verè esse secundum Deum fidem miraculorum virtute etiam consignaui.

MARKEL
Y RITRO
PART.
CONCILII
CHALCE
DON.

CLVII.
MIRACV
LORVM
VIRTVS
MIRACV
LORVM

Cum enim videret Marcianus Imperator decreta fidei cognita & firmata in Concilio Chalcedonensi labefacta calumnijs monachorum Euthymianorum, assensentium Nestorij heresim in ea Synodo esse restitutam ac reprobam, illumque fuisse Nestorianorum conuentum: hæcque longè lateque eos sparsisse in damnum haud leue simplicium intelligeret, cum, inquam, hæc audiret, salubre illud iniij consilium, vt Auxentium sanctissimum Athoretam virtute miraculorum insignem, omnibus fama cognitum, ex solitudine aduocaret, vt miraculorum virtute coram populo eum ad stipulanti faceret decretis fidei Concilium Chalcedonensis. Quæ autem inter eum & Imperatorem transacta sint, audi periuocandam historiam omni fide litteris commendatam ab auctore, qui eo tempore eius rebus gestas in vnum collegit, in quibus inter alia ista scripta leguntur:

CLIV.
EUTHY
MIVS
NIGLOB
LATVS
FIDIS
CONCILII
CHALCE
DON.

Cum omnes conuenissent Episcopi, ad eò vt essent numero sexcentorum viginti: insurrexerunt etiam conuenire beatum Auxentium Imperator & Episcopi. Cum autem magnus & diuini patris noster Auxentius resisteret, & nullo descendere, dicens: non est monachorum docere, sed potius doceri, hoc verò vsu solis conuenire, qui sunt honorati Pontificatu: Misit Marcianus Imperator quosdam ex monachis & clericis, qui erant circumcisa simul cum militibus, & vt eum cognoscentes: & iussit, vt nisi vellet sua sponte venire cum eis, inuictum adducerent. Illi autem cum accessissent, eum maxime vergentes, nequam persuasere: ad eò vt sine conuersa eum inuictum maledictum, & affirmarent eum non sapere. Conabantur itaque eum vt exturbare: sanctus autem eum cedebat, sed nondum perfecta mente abique suuena voluntate: nam cum dixissent ei reser-

Exstant
in eod. Syn.
die 14.
Febr.

CLV.
AVXEN
TIVS
NIGLOB
LATVS
FIDIS
CONCILII
CHALCE
DON.

ad globum

ad globum, in quo erat, solvendum, & totum diem perman-
issent, nihil potuerunt facere. Mane vero dicitur: Dicitur mi-
hi, fratres & patres, in quantum re male credo, & deinde sic
promittitur Dei globum aperitur. Illi autem dixerunt: Quod cum
pater Imperator Marcianus pater, qui ubique sunt, Episcopi con-
gregaverunt ad vitium considerationem dogmatum sanctissimam Ec-
clesiam, tu non venire. Scimus enim eam, que nunc est, condi-
tionem; cum aliquid sentiam eam Nestorio, & schismatis mo-
luntur, propterea quod vocem Dei parentis auferant a caesa &
veneranda Virgine & matre Domini: alij vero Eutychetu, vel
potius Apollinari tuerentur dogmata, & confitentur Dominum
nostrum Iesum Christum non perfectam carnem suscepisse, sed
sine Danid, sed ex visione eum fuisse hominem prodigiose di-
tione.

et dicta fuerant, ubi et legem omnia, que a sancta Synodo fuerunt de-
finita.

Qui cum diligenter & accuratè Acta legisset, & persuasum
habuisset, quod Dei voluntate, qua aduersus Nestorij impu-
nas & Eutycheti inausitabilem firorem decreta fuerant, sancta fir-
mauit Synodus, nempe de uoluntate veram certam, in carna-
tionem Dei Filij, duas, naturas in una persona indidisse, &
inconfusè, & inseparabiliter esse coniunctas, vereq; prædicari
Deum verum & hominem in una persona, assensu, vere dicende-
re Deogenitricem sanctissimam Virginem, & scripturam diuina
scripturas & traditiones maiorum & patrum testimonio, at-
que secundum sancti Cyrilli scripta, ac iuxta nuper editam S.
Leonis epistolam cuncta esse definita atque sanctissime stabili-
tata, inquam, (subdit auctor) eam legisset & admisisse
beatus, in diuina satisfactione & spirituali eloquentia assensu,
abijt Ruffiniana, dicens: Non oportet autem nos ex ignoran-
tia maledictis infestari, aut calumniari hanc sanctam Syno-
dum, sed potius manifestum est & verum agnoscentes admitti-
re. Itaque cum sancti quidem Patres hoc concorderent in Syno-
do declarasset & desinisset, & vniuersisque ad se reuertente-
tur: noluit beatus Auxentius redire ad priorem montem, sed
in alium asperiorum & altiorum, propriam autem Ruffiniani,
notum Scopum, &c. pergit auctor reliquas præclaras ab
eo res gestas & innumera fere quotidie miracula edidit
reccentate. Ut planè Dei consilio factum fuisse apparue-
rit, quòd prope Chalcèdonem in prominenti loco,
tamquam super cathedram collocatus, sublimis profes-
sor fidei Chalcèdonensis Auxentius degeret: ut clarif-
sima atque altissima voce vniuersis, nempe signorum om-
nium, plus satis manifestum redderet, quamnam
esset fides vera, nempe eam, quam Deus in Auxentio
iugi operatione miraculorum firmisimè comproba-
ret.

CLIX.
PROBAY
F. DEM
CH. LCE-
DONEN
SYNODI
AVXEN-
TIIVS.

CLVI.
AUXEN-
TIIVS
H. H.
CON-
SIDIO,
RE PRO-
TESTIO.

CLVII.
MARCI-
ANUS
QUID VIX-
IT AVXEN-
TIIVS.

CLVIII.
VND E
ONCEA
TIO AT-
TENTIA.

CLX.
D OSCO-
RI RELI-
GATIO.
a) liberat.
in Breuia.
c. 14.
b) Enag.
lib. 2. c. 5.
CONSE-
CRATA
MEMO-
RIAY
NODI
CHALCE-
DONEN-
SIS.

CLXI.
17. C.
de Fagam.
CLXII.
QVID
MARCI-
ANVS IN
IDOLO-
LATRAE.

(lati)

Absoluta igitur hoc anno (vt dictum est) scera Sy-
nodo mense Nouembris, Patres ad suas singuli Ecclesias
redièrunt. Dicitur vero Gagaram in Paphlagonia ciui-
tatem in illius proficisci, immo militiam manu perducus,
ibidem relegatus est (tradunt id Liberatus Diaconus,
Enagrius, & alij, qui de his agunt) vbi infelix diem
clausit extremum. Tanti autem à Deo præstiti beneficii
in damnatione perditissima heretis, que sacra incarna-
tionis mysterium aboleret præsumptar, Orientalis Ec-
clesiæ memor, eandem ipsam Synodum Chalcèdonen-
sem perpetuè colere statuit celebritate, anniuersariâ
eam memoriâ consecrans, cum antiq; singulis in Eccle-
sia hæc publicè occidenda in Menologio scripserit die
decimæ mensis Iulij: Celebritas sexcentorum tri-
ginta Patrum Quarte Synodi Oecumenicæ in vltis Chalcè-
done tempore Marciani Imperatoris. Ita ipsi, & qui-
dem iure ob acceptum per eam adeo immensum diuini-
tatis beneficium; de quo etiam hæc habet sanctus Leo
in epistola ad Theodoretum Cyri Episcopum. Secunda
est post aduentum Domini hæc Oportissimè & religiose saculo est
predona profirato, incarnationis diuina mysterium, & paulo
post: Solij iustitie iubar, deij: per Orientem Nestorij & E-
utychetonebulas impellunt, pntè ab Occid. pte respicunt, vbi cal-
men sanctum in Apostolico & doctorebus primis vltè. Dominum
collocant, quamuis necesse vniquam desuisse credendum sit, vti
fessores sibi regiorum referunt. Ita sanctus Leo, atque de Syno-
do modo hæc tenens.

Post hæc autem eodem anno, duodecimo die mensis
Nouembris, idem Marcianus Imperator cupiens omni-
ex parte esse Christianæ religioni bene consultum, cum
iam per sacrosanctum Concilium omnes emergentes hæ-
reses compressisset, voluit iam edito que quid reliquū
esset Gentilitiæ superstitiosis, penitus dissipare, huius-
modi promulgando sanctionem:

Nemo venerandi, adorandij, animo delobra, qua iam
olim clausa sunt, referat. Abijt à saculo nostro infandis execran-
disq; simulacris honorem pristinum reddis, redimiri fertu
temporum impios postes, profanos aris accendo ignes, aditeri
an istem thura, victimas caedi, patere vna libari, & religio-
no loco existimare syrigium. Quisq; autem contra scrip-
tatu

tatis nostre sanctiones, & contrainterdicta sanctissimarum veterum constitutionum sacrificia exercere tentaverit: apud publicum ludum reus iustificatus accusetur. & conuictus proserptionem omnium bonorum suorum & ultimum supplicium subeat. Confecerimus ac ministris sacrificiorum eandem penam, que in illis scribitur irrogata sustinuit: ut hac legi nostre severitate perterriti, metu parca desinant sacrificia interdita celebrare. Quod si vir clarissimus Reitor provincie post accusationem legimus, & post crimen in cognitionis conuictum, tantum scelus, dissimulauerit vindicare: quinquaginta libras auripse iudex, quinquaginta etiam Officium eius confestim Esca nostro inferre cogatur. Dat. pridie Idus Nouembrii, Marciano Aug. & Adelpho Cons. hac Imperator in idololatrias, quos haud plures ante annos plurimum inualuisse diximus. At de rebus hoc anno gestis hic finis esto: reliqua autem eiusdem Marciani Imperatoris edicta, que eandem Chalcedonenfem Synodum sunt subsequuta, qui proximè sequitur annus, quo sunt sancita, faciet manifesta.

IESV CHRISTI
Annus 452.

LEONIS PAP. VALENTIN. 28. IMPP.
ANNUS 13. MARCEANI 3.

I. **S**equenti anno Domini quingentesimo quinquagesimo secundo, Consulibus Herculano atque Sporatio vigesima sexta Ianuarij Marcianus Imperator pro firmitate Chalcedonenfem Concilij sollicitus edidit sanctionem, ne cui amplius liceret publice de fide disserere; cui quidem eiusmodi legitur indita inscriptio:

Imperatores Cæsares, Flavius Valentinianus Pontifex, Germanicus inlytus, Alemannicus inlytus, Sarmaticus inlytus, Tribunitia potestatis vicies septies, Imperator vicies septies: & Flavius Marcianus Pontifex inlytus, Germanicus inlytus, Sarmaticus inlytus, Alemannicus inlytus, Francus inlytus, Tribunitia potestatis vicies septies, Imperator, Consul semel. De prohibitu disputacionibus à Christianis civibus Constantinopolitanis, ita inscriptio, quam quidem puto ab aliquo additam otioso, cum plurimum mendacium arguatur. Etenim quid sibi vult tribunitia potestas vicies septies repetita in Marciano, cum eadem vna cum annis augetur Imperij? Vnde iam iste sibi comparat, ut trium tantum annorum Imperator, describeretur vigesima septima Tribunitia potestatis: quam non nisi cum Imperio imperitiam solitam, satis superius demonstrauimus.

II. **R**ursum verò quomodo vterque inscribitur Pontifex, cum is titulus (vt à nobis tertio tomo Annalium dictum est) defecerit in Gratiano, qui primus, & aliquando sicut à cæteris prædecessoribus usurpato, spontè carere voluit quem npe ab alio, nisi à Iuliano Apostata, liquet esse relumptum. Sed & si titulus ex populis debellatis inspicias (vt de Valentinio dicere prætermittamus) vnde Marciano tot ex subiugatis populis tribui? Possent fortè hæc dissimulari, quòd hæredes Imperij ipsidem vterentur titulum in quibus, quibus prædecessore fuerant ecorati, si reliqua sibi constarent. At recitemus ipsum edictum, quod ex parte descriptum in Codice Iustiniano: mendosissime datum legitur sub Consulatu Ricimeris, cum iam ante triennium ab eo Consulatu ipse Marcianus, cuius iam sanctio, ex humanis excessibus. Sunt autem hæc sanctionis verba:

III. **T**andem aliquando, quod summis vobis atque studijs optabamus, cœnit. Remota est de Orthodoxa Christianorum lege contentio. Tandem remedia culpabilis erroris inuenta sunt, & discors populorum sententia in vnum consensum concordamq; conuenit. E diversis enim provincijs religiosissimi sacerdotes Chalcedonem venerunt iuxta nostra præcepta; & quod obferuari in religione debeat, perspicua definitione docuerunt. Ceteri qui iam profana contentio. Nam verè impius atque sacrile-

guis est, qui post tot sacerdotum sententiam opinionis sua aliquid trailandum reliquit. Extrema quippe demerito est in medio & proficuo die commentitium lumen inquirere. Quænim post veritatem reperitam aliquid vterius discessit, mendacium querit. Nemo itaque, vt clericus vel militaris, vel alterius cuiuslibet conditionis de fide Christiana publice turbis aduocatis & aduocentibus tractare conetur in posterum; & ex tumultibus & perfulsa occasione requirens. Nam inuicem sacri iudicij religiosissima Synodo, signa semel iudicata ac rectè disposita renouere & publice disputare contendit: cum ea, nunc de Christiana fide statuta sunt, iuxta Apostolicas expositiones & statuta sanctorum Patrum trecentum decem & octo, & centum quinquaginta, definita esse noscantur.

Nam in contemptores huius legi pena non daret: quia non solum contra fidem bene compositam veniunt, sed etiam cum iudeis & Paganis ex huiusmodi certamine profanant veneranda mysteria. Igitur si clericus fuerit, qui publicè tractare de religione ausus fuerit, à consortio clericorum remouebitur; si vero militi prædicitur sit, cingulo spoliabitur. Ceteri etiam huius criminis rei de hac sanctissima vrbe pellantur, pro vigore iudicij etiam competentibus supplicij subiugandi. Constat enim hinc hæretica inania exordia fomitemq; preberi, dum publice quidam disputant atq; contendunt. Vniuersi ergo, quæ à sancta Synodo Chalcedonenfem statuta sunt, custodire debebunt, nihil post hæc dubitantes. Hoc itaque nostra communiti serentia edocito, abstinere à profanis vocibus, & vterius desistere de diuinis disputare, quod nefas est: quia non solum diuino iudicio peccatum hoc (prout credimus) punietur, verum etiam legem & iudicium auctoritate coherbitur. Datum Constantinopoli, 7. Kalendas Februarij, Sporatio viro clarissimo & qui fuerit nunciatus Cons. Sed pro Sporatio, Patricius politus mendosè est in Codice Iustiniano, cui legata additur Ricimeris. Scimus alios legere, pro Sporatio, Asporatium, sed perperà quidem, mea sententia: etenim in Actis Martionæ Pergenfis, cum de eiusdem Consulis coniugatur, Sporatus idem reperitur nominatus; ita etiam in Actis Concilij Chalcedonenfem: in Marciani verò Nouella, Storacius, pro Sporatio, deprauatè legitur: & apud Theodoretum in Epistolis, Sporadius, æque mendosè scriptus reperitur.

Verum quod ad edictum pertinet: cum vaniloqui adhuc obsterperent, & Eutyriani hæretici aduersantes sacro Chalcedonenfem Concilio turbas ceteris, concitarent que tumultus idem Imperator mensè Martij aliam edidit sanctionem ad Vincinalem Consulem designatum, cuius est exordium: *Venerabilem Catholicæ Orthodoxorum fides sanctitatem, &c.* ad finem verò hæc de factiōis & inquiete agentibus: *Verum sicut manifesta ratione cognouimus, non desinunt quidam in eadem peruersitate insana permanere, & publice de religione contendere, populo aduocati, & mysteria diuina iudeorum Paganorumq; sub obrutibus publicare & profanare: quæ reuocanda sunt, quam inquirenda. Oportet autem quidem in eadem pertinacia consistentes statuta dudum animaduersione compesci; vt pena corrigeret, quos ueracitas iustionum emendare potuit. Verum in hoc securi consuetudinem nostram, noscentes pro omnibus, quod diuinitas pretere laicis, penam nocentium credidimus differendam; iterata hæc sanctio nostra clementia in fione, vt in futurum à prohibitu omni abstineant, nec in uentacula colligant super religione certant: quia in huiusmodi peruersitate & vanitate detecti, & statuta dudum suscipient panis, & iudicij motu (prout religiosi temporibus conuenit) punientur. Oportet enim Chalcedonensem Synodum sequi, in qua omnibus diligenter quaesit, ea definita, quæ pridem vres prædicti ceteris Apostolicam fidem sicuti omnibus seruanda tradiderunt civibus Constantinopolitanis. hæc Marcianus primo huius anni tempore sancit. Sed quidem hæud proficue abstinuit à mulcandis seuerà animaduersione hæreticis: quæ enim impuniti ausi fuerint: paulo post dicturi sumus. Illud sanè plurimis exemplis factis perspectum est factum, numquam profuisse Catholicæ clementiam Principum in remittendis culpis hæreticis perpetratis. eâ enim abusi seipserunt cetero deteriores.*

SVTII
8

N. & C.
de summa
Trinit.

MARCIA
NI EDI
CTVM.

Sic